העולם הזה

הפרשה המיסתורית של הפרופסור המעופף

פרופסור נורטון מזווינסקי

המקשר היהודי בין קיסינג'ר וערפאת

ZOO

העורך והמייסד הראשון:
ד"ר מלכיאל זוארץ ז"ל
ממשיכי דרכו יבל"א:
חנוך מרמרי, קובי ניב, אפרים סידון

מעגלי רוקדים ברחובות • נהגים עוצרים לטרמפים • אזרח: יש בשביל מה לחיות בארץ הזאת • יורדים ביטלו הירידה • עלה מיפלס הכינרת • ותיקי היישוב אינם זוכרים מוראל כזה • „עם ישראל מחייך שוב"

מאת כתבי "ZOO הארץ"

תל אביב — „בן לוקח בת, ובת לוקחת בן" — השיר הישן בקע ברעם אדיר מפיותיהם של קרוב ל־60000 מחוללים שקפצו בעליזות בככר מלכי ישראל. זלמן בלכרוביץ, מוותיקי ה„שומר", בירך „שהחיינו" והישווה את גניבת הכספת ממטה המשטרה ביפו לנס החנוכה. נעלם המוראליסט דוש.

חיפה — הידיעה על גניבת הכספת הגיעה לחיפה באיחור של יומיים, אחרי שהתעכבה בחדרה. בבימת־הבידור המרכזית הופיעה הזמרת ברכה צפירה בשירה עולה ויורדת במשך שלוש דקות. כן הופיע הבדרן שלמה הלל.

ירושלים — עשרות תרומות נאספו עד כה על־ידי „הוועד למען מרימי הקופה", בעוד פסל „הגנב האלמוני" עומד בימים אלה בפני סיומו. מועצת העירייה החליטה להעניק את אות „יקיר ירושלים" לסוחבים, כהוקרה על פעילותם האמיצה ותרומתם למאמץ המילחמתי — כדברי הודעה.

המוני בית־ישראל שיצאו במחולות מיד עם היוודע תוצאות השוד

חקירה מיוחדת

הידיעות שהתפרסמו לאחרונה בעיתונים, על סחר־סמים בבתי־הספר ברחביה ובכפר־שלם, הדליקו נורה אדומה בשולחן מערכת "ZOO הארץ", ומייד יצאו שלושת מכתבינו הבכירים, לבושים מיכנסיים קצרים וענודים תיקי־אוכל רקומים, לתור אחר ג'ונגל־הסמים בבתי־הספר היסודיים. להלן דיווחם:

ועדת קישוט מסטולה
במסווה של פעילות חברתית־חינוכית מתמכרים ילדינו לסמים

בפינת הרחובות הרצל וז'בוטינסקי (אנה הגענו!) עמד ילדון מנומש כבן שמונה לכל היותר, והפריח בלוני־מסטיק אל חלל העולם.

לכאורה פעילות ילדותית שיגרתית, אך — לא. לא חלפו אלא רגעים מיספר, ולמקום התקרבה ילדה חמודה עם זנב־סוס שחור. היא ניגשה בצעדים מהססים אל הילדון. שניהם פתחו בזריזות מיקצוענית את ילקוטיהם, החליפו ביניהם את הקלמרים ונעלמו במהירות מן המקום.

כך, לעיני כל, מתנהל סחר־הסמים בבית־הספר היסודי „חיש ג'" בתל־אביב.

חקירה שערכנו בתוך כותלי ביה"ס הנ"ל הוכיחה, מעל לכל ספק, כי למעלה מ־70% מכלל התלמידים מכורים לסמים

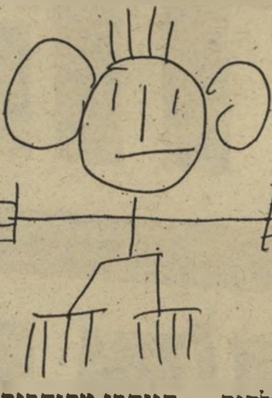

ילדים — היזהרו מסוחרים
זהו הקלסתרון של סוחר־הסמים כפי שהורכב על־ידי אחד מקורבנותיו נועם ק. מכיתה א/3

קשים, כשהבולט ביניהם הוא אבקת־גיר. התלמידים נוהגים לכתוש את הגירים לאבקה, ולאחר־מכן לשאוף אותה אל תוך אפם: הגירים הורודים והירוקים — למצב HIGH, גירים לבנים וכחולים — למצב DOWN.

בבית־ספר יסודי אחר, המבקש לשמור על עילום־שמו, שמענו וידוי מזעזע מפיו של יונתן ס., תלמיד כיתה ב':

„התחלתי, כמו כולם, בסוכריות מחליפות־צבעים. אחרי זה, בגן, עברתי לסוכריות־תרנגול, אלא, ועכשיו אני יודע את זה, שהילד שהיה מוכר לי את סוכריות התרנגלול, הכניס לי בתוכן מנטה וכך, בלי לדעת, התמכרתי לגמרי לסוכריות־מנטה. אלא שהסוחר הזה לא הירפה והמשיך בדרכו הנפשעה, ודחף לי אופיום לתוך הסוכריות־מנטה ולכן אני קורא לכל הילדים: מי שמתחיל בסוכריות — גומר באופיום!"

הלב

נספר לכם, ילדים חמודים, סיפור עצוב על נער קטן ושמו צ'יטה, שהיה עמל בפרך לפרנסת משפחתו העניה והמרודה. בעוד חבריו משחקים בכדור ומגלגלים סיגריות, היה צ'יטה הפעוט לומד לנהוג על בואינג, כדי לרכוש השכלה, והיה התלמיד החרוץ ביותר בכיתה ובשעת־לילה מאוחרת, שעה שכל הילדים היו נוסעים עם החברות שלהם ליער ירושלים, ישב צ'יטה אל שולחן עבודתו, הדליק את הנר, טבל עטו בקסת הדיו, הרטיב מצחו במים צוננים, נשך את שפתיו כדי להאבק בתרדמה — וניהל את נמל התעופה בלוד. שהרי צריך להביא כמה זוזים הביתה, לפרנסת המשפחה.

אל נא תבכו, ילדים תמימים, אחרי שתקראו את סיפורנו העצוב. אתם תהיו סתם סמרטוטים, או טכנאים, אבל צ'יטה, הנער העקשני, עוד יטיס בואינגים בשמיים — למרות שהיתה לו ילדות קשה.

דוד מנהל אל־על

אבא שלי תעשיין, או אלוף מיל. או מנכ"ל, או עסקן ציבורי, או סתם אציל.

גם הוא רוצה לנסוע לחו"ל!

תן לו טרמפ

(במחלקה הראשונה)

שירי נהגים

אהלן חבר'ה. היום כמו בכל יום חמישי, אחת לחודש, אנו נפגשים לערב שירה בצוותא עם יוסקה הררי מהנהלת „אגד". המילים מוכרות, המוסיקה עממית — אז שימו לב לשקופיות וכולם יחד, שלוש ארבע:

האוטו שלנו גדול וירוק.
האוטו שלנו מכם עושה צחוק
בבוקר נוסע, בליל בחניון.
מביא הוא כל חודש 58 מיליון.

והשיר השני בשני קולות בבקשה:

אחינו הנהג,
אחינו הנהג,
סע לאט, סע לאט.
אם תיסע מהר —
יתפוס אותך שוטר.

אם תיסע לאט —
אז יעקובי גד,
יזרוק כספים כמו זבל
שלא נמתח ת'חבל.
אז סע לאט,
סע לאט.

הארץ

ממישנתו של מייסדו

אין כריצת בוקר
סגולה לעייפות

(ד"ר מ. זוארץ)

בבית-שאן יורדים

התושבים למיקלטים מרוב

צחוק אחרי שראו את

אחותי הגנרלית בעמקים הפנימיים

17 – 26

תתבייש לך!

הגנרלית היא שלי!

יא מלוכלך!

אחותך הגנרלית במישור החוף

במעוז „טחורים" הכריזו על מצב־הכן

הגנרלית חוזרת שוב

חמותי הגנרלית בישבן

הפרות געו בצחוק

העיזים פעו בצהלה

הגמלים נאקו בהנאה

גיסתי הגנרלית בנגב הצפוני

500,000 צופים מבסוטים לא יכולים לשבת

כי נתקעה להם

אשתי הגנרלית בתחת

התשובה הישראלית לרונאלד ריגן:

חיים בנאי לנשיאות!

חקירה מיוחדת — המשך

אחת המורות הוותיקות באיזור ראשון־לציון מספרת:

„השבוע ראיתי את אחת הבנות בכיתה ג/2 מעבירה פתק לבת אחרת. לקחתי

הקשר הגן־גני

הבלדרית המכונה „אינגריד א'" מעבירה סמים בקו שטוקהולם־לוד

מהן את הפתק, ומה אני קוראת בו? „תביאי לי מחר את החומר לבחינה"! כך בפירוש — תביאי לי את החומר, ועוד — באמצע בחינה."

בגן הילדים טרום־חובה חחיפני „גן אסתר" כבר לא מסתפקים בחשיש ומרי־חואנה, אך מאחר שהפעוטים קטנים מדי מכדי להזריק, הם עושים זאת בשיטה מקורית משלהם: פעוט הרוצה להתמסטל חושף את זרועותיו, וחבריו ניצבים מולו ומיידים בו אינדיקים משוחי־הרואין, הנתקעים היישר אל דמו.

גננת ירושלמית צעירה מספרת לנו בדמעות, כי אצלה מכריחים הילדים אפילו את הבובות ליטול סמים קשים, ואכן, בעת סיורנו במקום ראינו בובת נחום־תקום כשהיא מתנודדת מצד אל צד שי־כורת־סמים.

כפית אל המוות

הבובה זהבה: הוא הכריח אותי לקחת סמים ואחר־כך אילץ אותי לשכב עם הדוב פו

אך השיא שייך, ללא ספק, ל„גן צילה" שבאיזור לוד, שבו עברו התלמידים למיסחר בסמים בעל קשרים בינלאומיים ענפים:

במשך שלושה ימים עקבנו אחרי ילדה שוודית בת 7 המכונה „אינגריד א'", שבמסווה של ביקור שיגרתי בארץ־הקודש, העבירה כמויות ענק של L.S.D. בפי ה־טבעת שלה ל„גן צילה" ובתמורה נטלה משם חצי טון חשיש דחוס אותו דחסה בחזייתה אל גנה „גן בריגיטה" שבשטוק־הולם.

כל זאת לנגד עיני ההורים, הגננות, המורים, המפקחים והמנהלים הרואים הכל ושותקים.

ונשאלת השאלה „מדוע?"

תשקיף

המשימה של רבין: לגייס 150 מ׳ דולאר

ההדלפה האחרונה שניתן עוד לפרסמה לפני שנכנס לתוקפו הצו המטיל איסור על פירסום מגעים מדיניים סודיים: במישרד ראש־הממשלה הושלמה תוכנית לתביעת מענק מיידי של 150 מיליון דולר מממשלת ארצות־הברית.

זו תהיה, ככל הנראה, המשימה הראשונה במעלה שתוטל על ראש־הממשלה יצחק רבין במסעו הקרוב לארצות־הברית. בעוד שבנושאים אחרים, מדיניים ובטחוניים, עדיין לא ברור מה הם היעדים שעל רבין להשיג במסעו זה, הרי שבתחום הכלכלי כבר הוגדרו הדברים בבירור: רבין חייב לעשות כל מאמץ להביא להזרמה מיידית של 150 מיליון דולר, במזומן, מממשלת ארצות־הברית לממשלת־ישראל, כדי למנוע מצב קריטי העלול להיווצר תוך שבועות מיספר ביתרות מטבע־החוץ של ישראל. ככל הנראה יתבע רבין סכום זה כמיפרעה, על חשבון המענק לשנת 1976/77.

קיים יסוד סביר להניח שהאמריקאים, היודעים את מצבה הדחוק של ישראל במטבע זר, יתאמצו לגבות מרבין תמורה מתאימה בתחום המדיני.

20 עיתונאים במטוס הפרטי של רבין

כ־20 עיתונאים ילוו את ראש־הממשלה יצחק רבין במסעו על־פני ארצות־הברית, במטוס המיוחד שיעמוד לרשותו לצורך זה, וזאת נוסף לפמלייה האישית של ראש־הממשלה, שתכלול יועצים ועוזרים רבים.

20 המקומות לעיתונאים יחולקו לעיתונאים ישראלים וזרים. רוב הנוסעים יהיו, ככל הנראה, כתבים ישראליים השוהים בארצות־הברית.

פגישת רבין - חוסיין - הדלפה אמריקאית

הידיעה שעשתה לה כנפיים ברחבי העולם, בדבר פגישה חשאית שהתקיימה כביכול לאחרונה בין ראש־הממשלה יצחק רבין לבין המלך חוסיין, חסרת־יסוד והיא פרי הדלפה אמריקאית מכוונת.

בניגוד לפגישות שנערכו בעבר בין ראשי־ממשלה ושרים בממשלת־ישראל עם המלך חוסיין, לא נערכה כל פגישה מעין זו בין רבין לחוסיין.

מקור ההדלפה של הידיעה, שהופיעה לראשונה בשבועון האמריקאי ניוזוויק הוא בוושינגטון. ניסיונות להעריך את מטרת ההדלפה, העלו השערה כי היא כוונה כלפי אש״ף. היה זה, ככל הנראה, ניסיון אמריקאי לרמוז לאנשי אש״ף ולסורים, שאם לא ירככו את עמדותיהם ותביעותיהם, עשוייה ישראל להגיע להסדר חשאי עם חוסיין מאחרי גבם. אלא שהפעם היתה הידיעה חסרת־בסיס.

מחדלים חמורים בנושא רגיש

שורה של מחדלים חמורים מאד באחד הנושאים הרגישים ביותר במדינה, נתגלתה לאחרונה.

המחדלים, שעלולים היו לעלות בקורבנות בנפש ושיש להם השלכות לתחומים רבים בחיי המדינה, נבעו מרשלנות, הזנחה, אי־מילוי־הוראות והעדר פיקוח של ממונים על הכפופים להם.

בעיקבות האתראות על מחדלים אלה, הוקמה שורה של ועדות־חקירה לבירור הסיבות והאחראים למחדלים. המלצות הוועדות לא יושמו, ואיש מאלה שנמצאו אחראים למחדלים לא סולק מתפקידו. כתוצאה מכך צפויות התפתחויות על רקע פרסונאלי.

בגין יצא למגבית חירום

מטרת נסיעתו הנוכחית של מנהיג תנועת החרות, מנחם בגין, למדינות אמריקה, היא עריכת מגבית־חירום בקרב אוהדי תנועתו במדינות אלה.

אחרי שההצעה למימון־מילווה־מיפלגות ירדה מעל הפרק, נקלעה תנועת־החרות למצב בלתי־נסבל מבחינה כספית. בגין, שנטל התחייבויות אישיות כלפי כמה מנושי התנועה, החליט לצאת למסע אישי כדי לנסות לגייס הלוואות ממקורות חוץ לתנועה, כדי לפרוע לפחות חלק מחובותיה.

עד כמה היתה נסיעתו דחופה, ניתן ללמוד מהעובדה שהוא ערך אותה למרות מצב בריאותו הלקוי, זמן קצר אחרי שיצא מטיפול בבית־חולים.

דן סעיל טילפן מבגדאד לפאריס

יש עתה אישור לכך שדן סעיל, מי שהיה פעיל הפנתרים השחורים, אכן חזר לבגדאד, כיהודי הראשון שקיבל את הזמנת ממשלת עיראק למהגרים היהודיים לחזור לעיראק.

סעיל טילפן לידידים בפריס, הודיע להם שהוא הסתדר בבגדאד.

אש״ף רוצה למנוע וטו אמריקאי

בניגוד לדיווחים הבאים מניו־יורק, פועל אש״ף מאחרי־הקלעים כדי להשיג הצעת־החלטה שהאמריקאים לא ירצו או יוכלו להטיל עליה וטו. על כך הודיע השבוע אחד מראשי אש״ף, לידיד באירופה.

בעוד הסובייטים, ואולי גם הסורים, מעוניינים בווטו אמריקאי, שיציג את ארצות־הברית כאוייב העולם הערבי והעניין הפלסטיני, מעוניין אש״ף דווקא בשיפור יחסיו עם האמריקאים.

ייתכן שמאמץ אש״פי זה יוחלש עקב המאורעות בלבנון, שהם עניין של חיים או מוות לפלסטינים, והמסיחים את דעתם מן הזירה באו״ם.

סוס לא הוחזר הביתה

אין כל אמת בשמועות שהופצו לא־מכבר, כאילו נציג אש״ף ביונס״ו, איבראהים סוס, הוחזר לביירות בעיקבות פירסום תוכניתו להקמת מדינה פלסטינית בגדה וברצועה, שתחתום על הסכם־אי־לוחמה עם מדינת־ישראל.

סוס נשאר בתפקידו כנציג אש״ף באונסק״ו, ונמצא בפאריס.

כתוצאה מכך נוצר מעין תיקו בין סוס ובין יריבו, עז־אל־דין קלק, נציג אש״ף בפריס, השייך למחנה הקיצוני באש״ף. סוס נשלח לפאריס בשעתו כדי לרסן את קלק, ואילו קלק ניסה לנצל את פירסום תוכנית־השלום של סוס כדי להיפטר ממנו. נראה כי מאבק זה, שהוא רעיוני ואישי כאחד, לא הוכרע לפי שעה, וכי יאסר עראפאת שומר גם במיקרה זה על איזון בין הקצוות. סוס נגזף מפני שגם לדעת המתונים בצמרת אש״ף, חרג מסמכויותיו ולא ניסח את דרכיו בזהירות מספקת.

מחפשים מחליף למנכ״ל „אל־על״

למרות הטענות כי דווקא בשל גל ההתקפות על חברת־התעופה הלאומית, אל־על, ימשיך מנכ״ל החברה הכושל, מרדכי בן־ארי, למלא את תפקידו, נערכים גישושים על־מנת למצוא מחליף לבן־ארי בתפקיד זה. סימן לערעור מעמדו של בן־ארי בחברה רואים בעובדה שאפילו עוזריו הקרובים ביותר מתרחקים ממנו, ואינם מוכנים עוד לתמוך בו.

שר־התחבורה גד יעקובי, משתכנע גם הוא כי עליו למנות מנכ״ל חדש לחברה. בשלב זה מקבל בן־ארי רק את גיבויו של ראש־הממשלה יצחק רבין. בין השמות שהועלו כמועמדים לרשת את מקומו של בן־ארי, נמצאים גם שלושה קצינים בכירים בצה״ל לשעבר: רב־אלוף (מיל.) חיים לסקוב, ומפקדי חיל־האוויר לשעבר, האלופים עזר וייצמן ומוטי הוד.

ספר חדש על אלי כהן

ספר חדש על רב־המרגלים הישראלי אלי כהן, עומד לצאת לאור בקרוב בפריס.

עלילותיו של אלי כהן, שהצליח לחדור לצמרת השילטון הסורי עד שנחשף והוצא להורג בתלייה, שימשו כבר נושא למיספר ספרים רבי־מכר בכל רחבי העולם. אולם הספר הנוכחי נכתב בידי מי שמונה כפרקליטו של אלי כהן, במישפט שנערך לו בדמשק, עורך־הדין הצרפתי ז׳אק מרסייה.

מרסייה, שישב לצורך זה חצי שנה בדמשק, היתנה בשעתו את נכונותו להגן על אלי כהן, בזכות שתינתן לו בבוא היום לכתוב ספר על הפרשה. סיפרו, שנכתב בשיתוף עם אלמנתו של אלי כהן, עשוי לחשוף היבטים חדשים של איש־הריגול הישראלי.

אלוני מעוניינת בסחבת

שולמית אלוני מנהלת את תכסיסיה, בוויכוח על ירושת „יעד" בוועדת־הכנסת, במגמה לעכב את ההחלטה זמן רב ככל האפשר.

ברור לאלוני שבסופו של דבר אין מנוס מלחלק את ההקצבה הממלכתית ליעד — כ־80 אלף לירות לחודש — שווה־בשווה בין שני הפלגים (אלוני־מואב ואליאב־פרידמן). אולם בינתיים מקבלת אלוני את כל הסכום, וכל חודש של השהייה שווה לה 40 אלף לירות במזומן.

150 מתים בשנה בגלל סרטן־הפה

מיספר האנשים בישראל הנפגעים מגידולים סרטניים בחלל־הפה, הולך וגדל. ההערכה היא, כי בארץ מתים כ־150 איש מדי שנה מסרטן־הפה.

מחקרים מדעיים הראו, כי מיספר מקרי המוות מסיבה זו בקרב המעשנים גבוה פי־ארבעה מאשר אצל אלה שאינם מעשנים.

סיסמת דיין: עסקים לפני התענוג!

השבוע הסתבר, כי ח״כ משה דיין נענה להצעת בעלי־החון לעמוד בראש עיתון יומי חדש, לא רק מסיבות פוליטיות ואידיאולוגיות, אלא גם מתוך תיקווה לעשות רווחים נאים. דיין, שמאז ומתמיד ייחס חשיבות מופלגת לרווחים ולצבירת כספים ונכסים, לא יסתפק במשכורת תמורת מישרת העורך של העיתון שהסכים ליטול על עצמו.

הוא ביקש — וקיבל — גם 10% ממניות הבעלות על העיתון תמורת ההסכמה שנתן לערכו.

פרסום מלניק / רפאל טיראן

בלי משוא פנים

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03־243386. תא־דואר 136 • מען מברקי: „עולמפרס" • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן־אביגדור • הפצה: „גד" בע"מ • גלופות: „צינקוגרפיה כספי" בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.

קורא יקר,

בשיאו של הרומן הלוהט שניהל שר־הביטחון לשעבר משה דיין עם התופרת התל־אביבית אלישבע צ׳יזס, הזמין דיין את הנערה, בלוויית אמה, לחזות בהופעה פוליטית שלו. זה היה בשנת 1969, כאשר פרשת אלישבע היתה עדיין עניין סודי ואינטימי. אלישבע ואמה קיבלו אז כרטיסי־כבוד למה שזכה אחר־כך לתואר „כנס הסינרמה".

היה זה כנס של אנשי רפ"י לשעבר ו־תומכי משה דיין במיפלגת העבודה, שהיה צריך להכריע אם תפרוש רפ"י, או אפילו רק משה דיין לבדו, מהמיפלגה. אלישבע ואמה ישבו אינקוגניטו בין גדולי האומה בשורת הנכבדים, צפו בדו־קרב המילולי שהתנהל על הבמה בין דיין לבין גולדה.

צלמת העולם הזה שנכחה באותו אירוע וכיסתה אותו במצלמתה, קלטה בדרך מקרה בעדשתה את תמונת אלישבע ואמה. כיוון שהכירה את אלישבע היכרות מקרית מ־בית־הספר, דרשה בשלומה.

העולם הזה

בשיחה טלפונית שניהלה אלישבע צ׳יזס עוד באותו לילה עם משה דיין היא נתנה ביטוי לחששות שתקפו אותה. היא סיפרה לדיין כי צלמת העולם הזה פגשה אותה בכנס הסינרמה ואף צילמה אותה. אלישבע ביקשה את חוות־דעתו של דיין, האם יש בכך רמז כי העולם הזה יודע על מה ש־מתחולל ביניהם. ואז השמיע דיין פסוק, שנשמע כמו סיסמת פירסומת, ואילולי זכויות־היוצרים שיש לו עליו ודאי היינו משתמשים בו כמוטו של שבועון זה: „העולם הזה יודע הכל!"

למרבה המזל היתה שיחה זו בין השיחות הטלפוניות שאמה של אלישבע דאגה ל־הקליטן כדי להנציח אותן בשביל ההיס־טוריה ובשביל עוד כמה מטרות.

לא היינו חוזרים על אנקדוטה פיקאנ־טית זו כדי לעקוץ את דיין או להזכיר לו נשכחות. היא משמשת פשוט דוגמה ליחס האמביוולנטי שהיה למשה דיין כלפי שבועון זה. כלפי חוץ ניסה להפגין זילזול והתעלמות. אך ברגעי אמת, כמו זה שבשיחה הטלפונית עם אלישבע, התגלה יחס של הערכה, לפחות מהבחינה העיתו־נאית המקצועית. עבור עיתון אין מחמאה גדולה יותר מזה שהוא „יודע הכל." והערכה של המחמאה עולה כשהיא באה מפיו של אדם המכהן בתפקיד שר־הביטחון.

משום כך, כאשר נודע השבוע כי העי־תון היומי החדש העומד להופיע בעריכתו של משה דיין עומד לשאת את השם היום הזה, אי אפשר היה שלא לחייך. שם העיתון גנוב אומנם ישירות מתוכנית רדיו פופולארית של שידורי־ישראל. אבל יש בו גם דימיון, ישיר ואסוציאטיבי, לשמו המפורש של השבועון המסויים. די בהשמ־טת שתי אותיות משם העולם הזה ובתוספת אות אחת, כדי לקבל את שמו של העיתון של דיין.

■ ■ ■

מי שסבור כי במיפלגת־העבודה אין חיים אידיאולוגיים תוססים, ודאי שאין מגיעה לידיו האיגרת של מיפלגת העבודה. איגרת זו, שאינה אלא חוברת משוכפלת, היא ביטאון החוג הרעיוני הארצי במיפ־לגת־העבודה.

במדור המיכתבים למערכת של איגרת האחרונה, יש חילופי דברים רעיוניים מרתקים בין שניים מחברי המיפלגה: הד"ר רפאל גת, מהצוות האקדמי של בית־ברל — מרכז החינוך הגבוה של מיפלגת העבודה — ואברהם וולפנזון, היועץ־האקד־מי של האוניברסיטה־העממית בחיפה.

הוויכוח הנטוש בין השניים מעל עמודי איגרת הוא משהו מעין „האם בית־ברל הוא חממה לשחיתות או מוסד תנועתי ש־אינו ממלא את ייעודו?" כך, למשל, מא־שים וולפנזון את גת שנתן את ידו ל„החלטה המחפירה למכור את דירתו של ברל כצנלסון (כמו שנוהגים בבית־מלון כר־של)..." ותוקף חריפות את מנכ"ל בית־ברל נחום שמיר. ואילו רפאל גת מגן על בית־ברל בנוסח: „האם בית־ברל הוא ללא רבב? האם הצלחנו בכל? ודאי שלא!"

למרות הנושא המרתק, ספק אם היה לקוראי העולם הזה עניין בחילופי הדברים החריפים בין השניים, לוליא שורבב בוויכוח גם שמו של העולם הזה, באורח שולי.

בשעתו פירסם העולם הזה קטע קטן בו צויין כי אברהם וולפנזון תובע את פיטורי מנכ"ל בית־ברל נחום שמיר. בטעות נכתב באותו קטע כי וולפנזון הוא היועץ־האקדמי של בית־ברל ולא כפי שהיה צריך להיות: של האוניברסיטה־העממית בחיפה. אבל רפאל גת ראה בפירסום זה, על הטעות שבו, משהו מכוון. וכך הוא מתריס כלפי וולפנזון מעל דפי איגרת: „אני יכול רק לציין שוודאי זכיתם לסיפוק נפשי עמוק על שהצלחתם להיכנס לטור הרכילות של העיתון העולם הזה בו מודיעים ש,אברהם וולפנזון, היועץ האקדמי של בית־ברל תובע את פיטורי מנכ"ל המוסד...' אכן זהו הישג מרשים ודבר שוודאי יאדיר וירומם את שם מיפלגת העבודה. אתם רשאים להיתגאות."

וולפנזון אינו נשאר חייב ומשיב לגת על: „ההשמצות ,העדינות' על ,הסיפוק הנפשי העמוק' של האיגרת והחוג הרעיוני הארצי על שהוזכר שמו בהעולם הזה. האם עלי להבין שהד"ר גת נעלב על ש־העולם הזה לא הזכיר גם את שמו?..."

מכתבים

חוסר־טעם

בתגובה על הכתבה „ימי ויימאר האח־רונים (העולם הזה 2001), לדעתי המילה המתאימה היא: הגזמת.

כל השוואה של גוף ישראלי, או יהודי כלשהו, עם גוף גרמני־נאצי, מוכיחה חוסר־טעם ודימיון חולני.

קלמן אלכסנדר, ירושלים

בשן הוא ישראל

את המודעה המצורפת מצאתי בעיתון כאן.

ישראל זו ציון. ישראל היא ירושלים. ישראל — תפוזים? ישראל — צה"ל? ישראל — הגנה, פלמ"ח, אצ"ל, לח"י? ישראל — גולדה מאיר?

טעות. כישלון חרוץ ב־חידון לידיעת־הארץ. ישר־אל: יגאל בשן.

כך כתוב במודעות ב־עיתונות של ניו־יורק, עיר ואם בישראל, על שני מיל־יון תושביה היהודים ויותר מרבע מיליון הישראלים, המתרבים בה מיום ליום: „יגאל בשן, זוהי המשמעות של ישראל. הוא הזמר הגב־רי מיספר אחד של ישראל. הוא חיבר את השירים ה־מושרים ביותר שלה. הוא ייצג את ישראל בפסטיבא־לים בינלאומיים. הוא מבצע רוויו בינלאומי שלם. הוא מופיע בסברה־איסט...

השנה בניו־יורק — ב־שנה הבאה, בארץ הבשן.

א. מם, ניו־יורק

המודעה של בשן
לא תפוזים, לא צה"ל

מי שבירך

ברצוני לשלוח לך את אהבתי, ולספר לך עד־מה נדהמתי וכעסתי לקרוא אודות ההתקפה עליך — כעסתי מפני שכמובן, גם אם התוקף עצמו לא היה אדם „פוליטי", הרי זעמו וטירופו כוונו על־ידי השינאה המכוונת אליך מצד אלה שבשילטון.

הייה בריא — ורצוני שתדע, כי לפחות בבית־כנסת אחד בעולם, פברנגן, אמרנו בשבת תפילת „מי שבירך" למען החלמתך המהירה והמלאה, בגוף וברוח. לשלום!

ארתור ואסקוף, וואשינגטון

● מנהל המכון ללימודי המדיניות ב־וואשינגטון.

אני מברך אותך מקרב־לב על שניצלת מנסיון־ההתנקשות. אני מאמין שכמו לאחר נסיונות קודמים של טרור, יצאת גם הפ־עם חזק יותר משהיית קודם.

כמו תמיד, אני בטוח שתשיג את מטרות המאבק שלך.

ערן רוזנברג, חצור

פיקוח על הרופאים

בכתבתו של מר אריה אבנרי, מיום 11.9.75, בעיתון ידיעות אחרונות, בקשר למס־תרופות שמרכז קופת־חולים תובע מ־הוועד־הפועל של ההסתדרות הכללית לה־טיל על חברית קראתי, בין השאר, כי ד"ר ח. דורון הכריז: „28 אחוז מהמאושפזים בבתי־חולים סובלים מסיבוכים, כתוצאה משימוש מופרז בתרופות לפני האישפוז, ולפעמים סובלים גם משימוש מופרז בת־רופות בתוך בתי־החולים."

מי אחראי למצב אומלל זה, אם לא ה־רופאים, שרושמים תרופות מיותרות לחו־ליהם? האם החולים משיגים תרופות ב־חנות־מכולת, ללא מירשם של הרופאים? האם בתוך בתי־החולים אפשר להשיג תרו־פות באופן חופשי?

הפיתרון שמציע ד"ר דורון, להטיל מס־תרופות לכיסוי גרעונותיה הגדולים של קופת־חולים, הנובעים בעיקר משימוש מופרז בתרופות, אינו יעיל, לדעתי.

גרעונות מכסים על־ידי הטלת מס אחיד פרוגרסיבי על חברי ההסתדרות, קימו־צים, חיסכון, מניעת ביזבוז, הקטנת ה־מנגנון הפקידותי המיותר וכו׳. הגרעון אינו קשור בשימוש מופרז בתרופות. ואם גם נניח שהוא אכן נובע מכך, הרופ־אים הם היחידים האחראים לכך. מן הדין להטיל פיקוח רפואי על הרופאים, למען בריאותם של החולים. הבעייה של שימוש מופרז בתרופות והתוצאות האומללות ה־נובעות מכך לאוכלוסייה, היא בראש־ובראשונה בעייה אנושית, רפואית־מיקצו־עית, רפואית־מוסרית ומצפונית, ואין לה כל קשר עם הגרעונות של קופת־חולים ועם מס־התרופות המוצע.

צבי לביא, תל־אביב

הידרדרותה של הלירה

הרי לפניכם זיווג של שטר בן 10 לי־רות, מעל שטר של 100 לירות. נראה טוב, מה?

השטר של קורן
10 = 100

ואם זו לא הידרדרותה של הלירה היש־ראלית — אז מה כן?

דויד קורן, תל־אביב

מבצע פרסים "פּוֹפִּי עלית"

זוהי הסדרה החדשה פּוֹפִּי שוקולד חלב עלית.

מתנה טעימה לילדיך קישוט נאה לחדרם קנו לילדיכם "פופי" שוקולד חלב עלית (100 גר') • הם יגזרו ויאספו תלושים ממוספרים 1, 2, 3, 4 — 3 תלושים מכל מספר, עד שיהיו ברשותם 12 תלושים. וישלחו אותם (ללא הציורים) ממולאים בהתאם להוראות שבעטיפה.

והפרס:
פוסטר צבעוני בגודל 35×50 ס"מ של אחת התמונות לפי בחירת הילד יישלח אל ביתכם.

הבא מעתה לילדים הפתעה מתוקה — סדרת פופי שוקולד חלב עלית שלמה, ממוספרת מ־1 — 4.

בתיאבון ובהצלחה!

איך אומר פופי?

טוב לי עם שוקולד עלית

פרסום א. טל

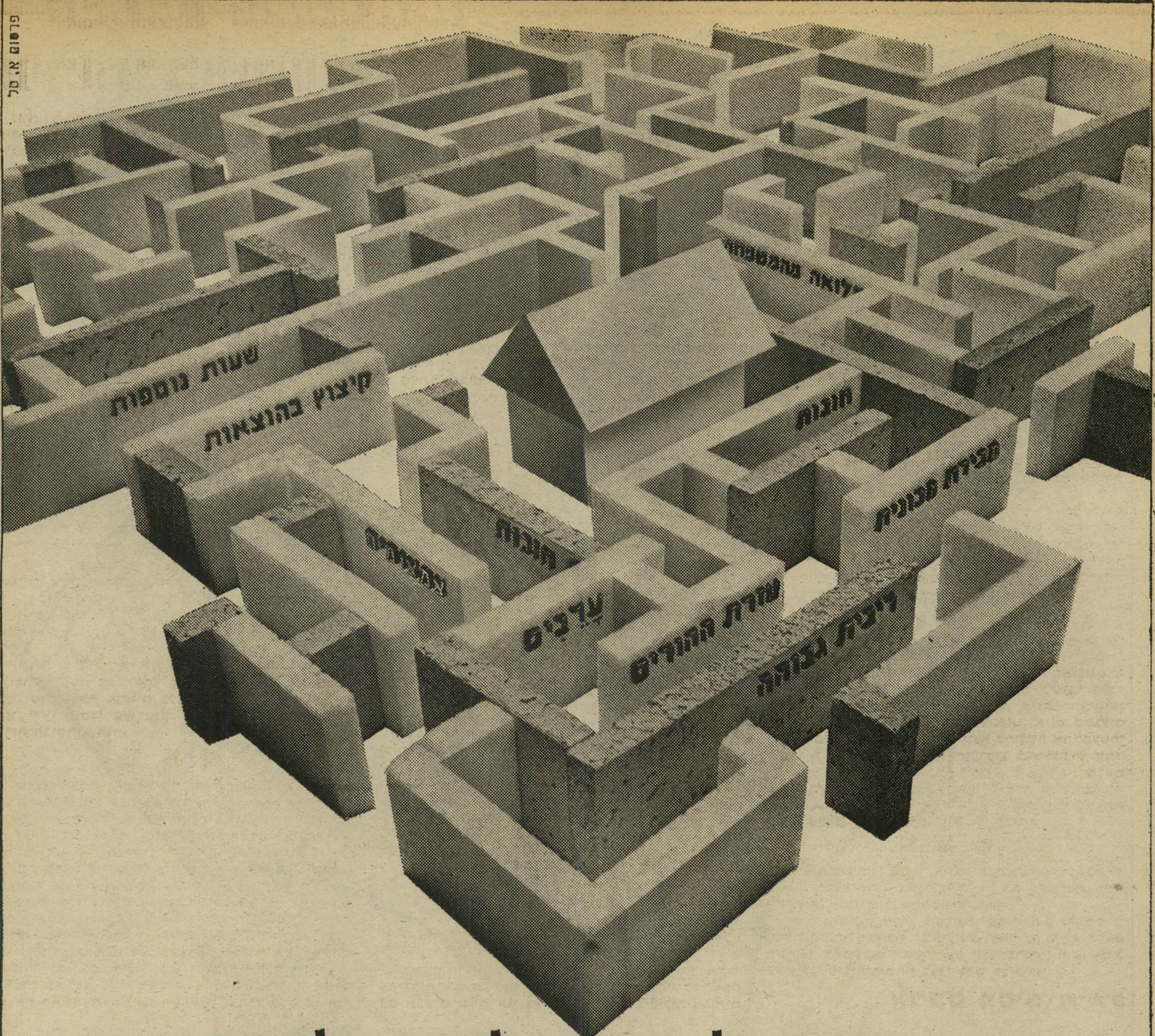

יש דרך קלה יותר להגיע לדירה.

פתיחת חשבון בתכנית חסכון כח לדירה של בנק לאומי. אתה חוסך עד 30,000 ל"י, הבנק נותן לך הלוואה עד 60,000 ל"י ב-9% בלבד! וללא הצמדה. לכספי החסכון שלך מתווספים ריבית והפרשי הצמדה פטורים ממס! בבנק לאומי בלבד תהנה מביטוח חיים (ללא תשלום נוסף) אשר יבטיח את המשך התשלומים

עד להשלמת סכום החסכון. עם תום תקופת החסכון - תוכל להגיע ל-100,000 ל"י ויותר. זהו סכום נכבד שיכול לשמש יסוד לרכישת דירה. לקבלת פרטים מלאים סור נא לסניף הקרוב של בנק לאומי, בנק אגוד, בנק קופת־עם ובנק ערבי-ישראלי.

כח לדירה

100,000 ל"י ויותר בתוכנית החסכון לדיור של בנק לאומי.

בנק לאומי
לישראל בע"מ
הבנק הצועד עם הזמן

שירות־ביטחון־כללי?

בפעם הראשונה שבה נשמע בפומבי השם המפורש „שירות הביטחון", עבר רחש ורעש בין עשרות הנוכחים באולם בית־המישפט המחוזי.

עד למישפט, שבו התבררה תביעתו של עמוס בן־גוריון נגד ראשי „שורת המתנדבים", לא העז איש במדינת ישראל, להוציא את מערכת „העולם הזה" להדפיס, לומר, להזכיר או לאזכר את השם „שירות הביטחון" בקול רם.

בכל פעם שנשאלה השאלה האם שירות כזה קיים, כשחברי־כנסת, שרים או מנהיגי־ציבור מהאופוזיציה עוררו את שאלת חוקיותו, תקציבו, הפיקוח עליו והביקורת למעשיו — הכחישה הממשלה מכל־בכל, את עצם קיומו של המוסד, שכונה „מנגנון החושך" בשבועון המסויים, או „שירות הביטחון הכללי" בשמו האמיתי.

עורך־הדין שמואל תמיר היה זה ששאל את עמוס בן־גוריון, בעת חקירתו הנגדית בבית־המישפט המחוזי בתל־אביב, האם נכון הדבר כי הוא, עמוס בן־גוריון, נפגש מדי־בוקר, לפני ישיבת בית־המישפט, עם עמוס מנור, ראש הש"ב, עם מאיר נוביק, ראש המחלקה־לתפקידים־מיוחדים והמתאם את קשרי המישטרה עם הש"ב, ועם פרקליטיו, עו"ד מיכאל כספי ואחרים.

כך נודע לציבור קוראי העתונים כי שירות־ביטחון אכן קיים, וכי ראשיו עסוקים מדי־בוקר בהכנת ישיבת היום של תביעה אזרחית פרטית, שהגיש קצין־מישטרה בכיר (עמוס בן־גוריון) נגד ארבעה אזרחים של מדינת־ישראל (ראשי „שורת המתנדבים").

עברו שבע־עשרה שנים. ראש הש"ב דאז, עמוס מנור, התפרסם כאספן מטבעות וכסף, כיו"ר מועצת המנהלים של „אתא", כנציגו של טיבור רוזנבוים הזכור לטוב, כמנהל ב„חברה לישראל" ועוד תפקידים אחרים בשירות העם, הציבור ועצמו. משך כל השנים האלה, לא פורסם שמו של ראש שירות־הביטחון הכללי בעודו מכהן בתפקידו, ועד היום אין פיקוח ציבורי על השירות, שתקציבו ופעולותיו טמונים אי־שם בתקציב מישרד ראש־הממשלה. מעולם לא נתקיים בכנסת, או בכל מוסד ציבורי אחר, דיון פומבי בשירותיו, במטרותיו ובתפקידיו של שירות־הביטחון הזה.

■ ■ ■

במשך השנים שחלפו, נודעו לנו פרטים מעטים אחרים על השירות, רובם מתוך ספרו של איסר („הקטן") הראל (הלפרין), מי שהיה הממונה על שירותי־הביטחון עד 1963. בין השאר, מספר הראל בסיפרו כי שירות־הביטחון הוציא־לאור שבועון („רימון"), שתפקידו העיקרי היה לסכל את קיומו הכלכלי העצמאי של השבועון העצמאי והפרטי „העולם הזה".

מתוך תיק אחר של בית־המישפט המחוזי בתל־אביב אנו יודעים, כי רוצחיו של ד"ר ישראל קסטנר המנוח, שירתו בשירות־הביטחון כמעט עד ליום־הרצח עצמו. אנו יודעים גם כי מישטרת־ישראל הסירה את השמירה הצמודה על ד"ר קסטנר, ערב או שניים לפני הרצח.

ועדת מיוחדת של הסתדרות עורכי־הדין חקרה באותה עת את האשמותיו של אלוף־מישנה בצה"ל בשם חירותי, אביו של עורך־הדין יעקב חירותי, שישב בכלא על תקן של „מנהיג המחתרת", כי אנשי שירות־הביטחון ביקשו ממנו לחתום על הצהרה כי עו"ד שמואל תמיר, הוא שעמד בראש המחתרת שרצחה את הד"ר קסטנר. אנו יודעים גם כי אנשי שירות־הביטחון, במיקרה אחר, ביקשו להשיג הצהרות כי אורי אבנרי, שלום כהן, אלי תבור, נתן ילין־מור, בועז עברון ואחרים הם חברים „במחתרת הרוצה להפיל את המישטר במדינת ישראל."

■ ■ ■

במשך כל השנים שחלפו מאז הקמת המדינה מלמדים אותנו, כי שירותי־הביטחון שלנו הם בין הטובים ביותר בעולם. מסיפרו של מי שהיה הממונה על השירותים האלה, למדנו כי השירותים הללו, יש להם תפקיד אחד ויחיד: להגן על שלומה, ביטחונה והדמוקרטיה של מדינת־ישראל.

שריפת עיתונים, ניסיונות לרצח העורכים וחברי־המערכת של עיתונים — מעשים שכאלה הם בוודאי בחינת התנכלות לדמוקרטיה ולמישטר הדמוקרטי של המדינה, וחזקה על השירותים המצויינים האלה שלא יקשה עליהם לגלות את האשמים.

והנה, במשך כל השנים שחלפו, ניסו אלמונים לפוצץ את מערכת „העולם הזה", לשרוף אותה (הצליחו), לפגוע בעורכים (בהצלחה לא־מעטה) — הפלא ופלא: השירותים המיוומנים והמעולים של מדינת־ישראל, מישטרת ישראל ועד לשירותי־הביטחון, מעולם לא הצליחו לגלות את הפושעים, המתנכלים לשלומה ולדמוקרטיה של מדינת־ישראל ותושביה.

פעמים אחדות נרמז לנו כי עורכי „העולם הזה" מתנפלים על עצמם, במסורת הגוגולית של אשת הסמל שהרביצה לעצמה. קשה להאמין כי חוקרים ובלשים מיומנים, נוסח עמוס מנור ואיסר הראל, מגלי רישתות הריגול והחבלה, עוצריו ומביאיו־למישפט של אדולף אייכמן, מרשיעיו של ישראל בר — לא הצליחו לגלות את זדוניותם של עורכי „העולם הזה" ולהביאם למישפט קבל עם ועדה.

משך יותר משמונה שנים הייתי חבר בוועדה המדינית ובוועדה המרכזית של תנועת „העולם הזה — כוח חדש". לעיתים קרובות היו ישיבות הוועדות האלה מסתיימות ביום השישי אחרי השעה שבע בערב, בהחלטה על הפגנה אנטי־ממשלתית, זו או אחרת, שהיתה צריכה להתקיים בשבת בבוקר. מקום הריכוז היה נקבע תמיד למיגרש־החנייה שליד „היכל התרבות" או בכיכר אחרת בעיר. מעולם לא הודענו למישטרה או לשירות־הביטחון על מקום הריכוז, ומעולם לא הופתענו למצוא במקום זה, לא יותר משתים־עשרה שעות אחרי קבלת ההחלטה האירגונית, את נציגי מישטרת־ישראל ושירותי־הביטחון כשהם ממתינים לנו, רושמים את מיספרי המכוניות שלנו ומדווחים במכשירי־הקשר בעת שיצאנו לדרך, להפגנה, לכינוס או להתייעצות בעיר אחרת.

קצין־המישטרה שהיה מקבל פנינו במיגרש שליד „היכל התרבות", כשלידו בחור או שניים במישקפי־שמש עם מכשירי־קשר, היו בעינינו ההוכחה ליעילותם ומיומנותם של שירותי־הביטחון, המקבלים את משכורתם מתוך המיסים שאנו משלמים. ראינו בפעולתם תמורה יעילה למעמס הכספי המוטל עלינו.

יעילות שכזו היא נחלתם של השירותים המטפלים במחנה־השלום בישראל. כשחמשת אלפים חברי גוש־אמונים התרכזו ליציאה להתנחלות בלתי־חוקית, לא ידעו שירותי־הביטחון על הכנותיהם, ולא הזעיקו את המישטרה וכוחות־הביטחון האחרים לחסום את דרכם... ועל כך כבר נאמר: „פתי מי שמאמין."

■ ■ ■

כשמשוגע („לטובת מי?" שאל ולאדימיר איליץ' לנין, שהיה לקוח נאמן של שירותי־הביטחון של הצאר) מתנפל על עורך „העולם הזה", ממנהיגי האופוזיציה המדינית העקרונית לשילטון, חבר־כנסת לשעבר וחבר הוועד־הפועל של ההסתדרות בהווה, שירותי־הביטחון אינם חוקרים מי המשוגע, מהו שיגעונו, אינם מקבלים דיווח מבית־המשוגעים כשהוא יוצא לחופשה או למעשה־התנפלות מחודש... יותר ממשהו רקוב בממלכת שירותי־הביטחון הישראליים, שמבקר המדינה מעולם לא פירסם אפילו מילה אחת בפומבי על עלילותיהם, שבזכותם הם זכאים — לדעת אלה הרוצים לראות את עורך „העולם הזה" בעולם הבא — למדליות ולמטבעות.

■ ■ ■

שירות־ביטחון שכזה איננו שירות־ביטחון „כללי". הוא שירות־ביטחון פרטי מאד, של כת מסויימת מאד, השומרת אמונים לגוש מסויים מאד.

הגיע הזמן שאזרחי המדינה יפקחו את עיניהם למראה הסכנה הגדולה המתרחשת ובאה על כולנו, כשאנו חשופים להתקפה הנוראה על הדמוקרטיה הישראלית. באין לנו שירות־ביטחון כללי להגן על כולנו.

אלכס מסים, ניו־יורק

מונדי והטראומה הפלסטינית

מה לא נאמר ולא נכתב על מחזהו של יוסף מונדי, „מושל יריחו"? המחזה האמור הפך המחזה המותקף ביותר בישראל, הן מהבחינה האמנותית והן מהבחינה הפוליטית־רעיונית. על הצד האסתטי של המחזה, ועל הקשר שבינו לבין הצד הפוליטי, נזדמן לי כבר להעיר במיכתב לבמה אחרת, ובמיכתב הנוכחי אסתפק רק בהתייחסות לצד הרעיוני.

קודם־כל לימדונו התגובות על „מושל יריחו", פרק מאלף בטכניקת הסילוף העיתונאי. אין כימעט קשר בין דמויות הפלסטינים וההתייחסות למישטר הסובייטי במחזה (בטכסט ובהצגה), לבין מה שכתבה על כך העיתונות הנפוצה.

משמואל שניצר ב„מעריב" ועד לכתבים שונים בעיתונות הלועזית, היוצאת־לאור בארץ, חזרו עיתונאים שונים על הסילוף כאילו התייצב המחזה לימין אש"ף, תיאר בצבעים אידיליים את המישטר הסובייטי, ועוד ידו נטוייה. נראה, כי ההתקפה שעורך מונדי על סיפוח השטחים ופולחן השטחים, התקפה שחלקה בסיגנון ריאליסטי וחלקה בסיגנון סוריאליסטי, הרגיזה עד־כדי־כך חלק מהצופים (למשל, את אנשי מערכת „מעריב" הנכבדה), עד כי דמיונם כבר השלים את המלאכה והוסיף למחזה בשפע פרטים זוועתיים ודוחים, פרטים שכלל אינם מצויים בו.

מה איכפת, למשל, למר שניצר שדמות איש פת"ח שבמחזה מתוארת בצבעים דוחים למדי (מבחינת לאומנותו שלוחת־הרסן)? מה איכפת לאיזה כתב אלמוני בעיתון הפולני של המערך, כי מנדל (אחת הדמויות הבולטות במחזה) נואם נאום עקרוני נגד המישטר הסובייטי? מה איכפת לשניצר, כי הסכיזואיד (שוב אחת הדמויות הבולטות במחזה), מזהיר את איש הפת"ח כי אלימות לאומנית אחת שלוחת־רסן מוכרחת להוביל לאלימות נגדית?

אליבא דמר שניצר ודומיו, מי שהינו נגד סיפוח יריחו, ממילא פוגע בקודשי ישראל. (אגב, אין, כמובן, להסיק מדברי שאני שולל זכותו של מחזאי, סופר וכו', להיות פרו־סובייטי וכו'. אבל רציתי להראות כיצד פועלת טכניקת סילוף־העובדות בעיתונות הימין שלנו, נגד כל מי שניצב על בסיס הכרה הדדית בין ישראלים ופלסטינים. כל אדם כזה מתואר מייד כבוגד, פרו־סובייטי, עוכר־ישראל, סוכן סורי וכו').

מבין כל דיברי מר שניצר, חמורה ביותר היא דרישתו להפסיק מימון ציבורי לתיאטראות ולמוסדות־אמנות המעלים יצירות שהקו הפוליטי שלהן שולל את הקונסנזוס של תנועת ז'בוטינסקי.

אם תתגשם תוכניתו, „הקאמרי" יעלה בעיקר את קישון, בתערוכות יציגו את הקאריקאטורות הפרימיטיביות של דוש, ובמקום האוניברסיטאות תבוא המידרשה הלאומית של גאולה כהן. אופייני הוא, כי באותה הזדמנות דרש מר שניצר גם את הפסקתה של התוכנית „ניקוי־ראש". איננו חייבים לראות במחזהו של מונדי, או אפילו ב„ניקוי־ראש", כליל־שלמות, על־מנת לדחות בשאט־נפש את הצעות הצנזורה הלאומנית וה„ממלכתית" של מר שניצר, שצידן השני הוא ההצעה להנהיג „שאלון־נאמנות" בנוסח „אני מצהיר שאני נגד מו"מ עם אש"ף" — שאלון שהוצע במלוא הרצינות על־ידי ח"כ לין.

בין כך ובין כך, „מעריב" ידוע בניתוקו המוחלט מכל היצירה האוואנגארדית בארץ, על ביטאוניה והתוצאות־לאור שלה. גם מי שחייב את פירסום מחזהו של מונדי (אני מתכוון להוצאת „עכשיו" ואלי, באופן אישי), מוכן לכרות אוזניו לדיון אובייקטיבי על היצירה הזאת, על צידה הפאנטאסטי ועל צידה הריאליסטי, על מעלותיה ועל פגמיה.

אך אין שום דבר משותף בין דיון אובייקטיבי כזה לבין זעקת הלינץ' הלאומני, שהופנתה נגד המחזה מצד עיתונאים רבים כל־כך.

גבריאל מוקד, תל־אביב

מכתבים

מה הועילו חכמי חלם?

בתגובה לכתבת הנדון, „העמקת הגוויה" (העולם הזה 2000). אילו היו שני אנשים בכל הארץ (וזה כולל את אורי אבנרי), המאמינים באמת־ובתמים כי דו"חות רמת־ההיים אכן יעלו בחכתם של פקידי מס־ההכנסה עשרה נישומים חדשים בכל הארץ — דיינו. אלא שזו אליה וקוץ בה.

פקיד השומה, או נציבות מס־ההכנסה, אשר יבוא לחפש את מידגם האזרחים כדי לשלוח להם את השאלונים הנ"ל — הוא יחפשם בין תיקי הנישומים, כלומר בתוך המעגל הסגור — בתוך אלה שכבר יש להם תיקים במס־ההכנסה.

והרי מדובר (דו"ח גאדל) במאות־אלפי מפרנסים שאין להם תיקים כלל! והרי צריך קודם־כל לעלות על אלה. אך עד־כדי־כך, אין הדעת מספקת בשיגרה המיגורטונית של פקידי־השומה.

אם כן, מה יקרה לשאלונים הללו? נציבות מס־ההכנסה שוב תנהג כרגיל, כמים דלוחים הזורמים לאיטם אל הים, בדרך הקלה ביותר. הם יישלחו לבעלי־התיקים. קיבוצים, חברות וקואופרטיבים וכו' יהיו, כרגיל, פטורים מכך. אם־כן, נשארו העצמאיים הגדולים, העצמאיים הקטנים (עד 100,000 ל"י לשנה) והשכירים.

העצמאיים הגדולים, שעיסקיהם מתגלגלים במיליונים, היגם אגוזים קשים מדי לפיצוח עבור נציבות מס־ההכנסה, ולא־כל־שכן עבור פקיד־השומה. מה עוד שהפעלת סוללת עורכי־דין (להגנת זכויות־הפרט והאינטרסים) תהיה, לגבי דידם, הפעולה האוטומטית הראשונה. הקורבן הנות, חסר־ההגנה, שיישאר יהיה שוב, כרגיל — השכירים. אותם ישחקו, יטרטרו, יבלבלו, יריצו ממקום למקום, יבטלו להם ימי־עבודה וכו', ועוד היד תהיה נטוייה. כאן יראו פקידי מס־ההכנסה את גבורתם. אם כן, מה הועילו חכמי חלם בתקנתם?

וכן לגבי הכתבה „פרוטקשן" (העולם הזה 2000). דו"ח המישטרה הנ"ל דילג על הגוף העיקרי הגדול ביותר, והראשון שהפעיל אי־פעם את הפרוטקשן בארץ, בעל זכות־יוצרים ראשון, והוא כמובן ההסתדרות. נא לא לקפחה.

הגיע הזמן שפקידי מס־ההכנסה יילכו ללמוד מפעילי הפרוטקשן כיצד להעריך הכנסות של בעלי־עסקים, וכן כיצד להגיע אל כל מי שמרוויח משהו מעסק — החל בדוכן בשוק וגמור במועדון־לילה או במיפעל משגשג. פעילי הפרוטקשן גובים מיסים הרבה יותר גבוהים ממס־ההכנסה. דהיינו, הם בעלי תקציב והכנסות מיידיות מן המקור (לא באיחור של 15—10 שנים). אך כל מפעילי הפרוטקשן, הן ההסתדרות והן העולם־התחתון, פטורים מתשלום מס־הכנסה, וזאת בניגוד לקורבנותיהם.

מ. ז., אשדוד

יוסי סדן (משמאל) ומפגין
האמיתי

בין התמונה והסדן

האם ד"ר יוסי סדן, המיזרחן מהאוניברסיטה העברית, השתנה מאד מאז שראיתיו לאחרונה — או ששמתם ליד מיכתבו (העולם הזה 2001) תמונה של איש אחר?

יהודה ש., ירושלים

● הוא לא השתנה. בטעות נלקח מתצלום של הפגנה ראש של איש שעמד לידו. התצלום המלא, עם סדן האמיתי — ראה גלופה.

טיפול כושל בהסעת חיילים

היות שבעיית אגד עולה חדשות־לבקרים בדרישה לסבסד אותה על גב הציבור, לא ייתכן כי אגד תסובסד מכספי־ציבור ומכוניותיה יסעו לא אחת בתפוסה בלתי־מלאה בקווים בינעירוניים.

מאידך גיסא, טובת הציבור דורשת כי אין להשלים בנושא זה עם טיפול מתחמק הנופל בין הכיסאות, ויש לעשות הכל שחיילים המשרתים בצה"ל ייהנו משירות־

מכתבים

נסיעה חינם בקווים בינעירוניים, להוציא הזכות לעלות בתחנות מרכזיות.

שכן טובת חיילים אלה, הנפגעים מ־תאונות דרכים ומפגעי מזג־האוויר, שמש וגשם, ומאובדן זמן, חייבת לעמוד לנגד עינינו בראש ובראשונה.

כרון אלון, פתח־תיקווה

קופירייט על המסורת היהודית

קראתי בעניין רב את הכתבה אודות סיפרו של לובה אליאב, שלום (העולם הזה 2001). מאד מצערת העובדה שעיתון בעל תפוצה רחבה כשלכם, אשר מרבית מגוייו אנשים אינטלקטואליים, הצריכים להת־

לובה אליאב
ייהרג ובל יעבור

מודד בכל פעם מחדש עם האי־דיוקים של כותבי המאמרים.

לובה אומר שהקדוש־ברוך־הוא נתן הו־ראה לשקר. חוצפה אינטלקטואלית מסוג זה לא נמצאה אצל אף סופר או פרשן מיקראי, בכל מקום שהוא בעולם. כדי לתקן את המעוות די לעיין בכתוב בספר בראשית פרק ט״ו, פסוקים י״ב, י״ג. לובה הסתפק בפירושי רש״י, אבל כל הפרשנים, ובראשם ספר הזוהר, מפרשים שאכן צחקה שרה על אברהם על היותו זקן ולא מסוגל יותר להזריע זרע, כי שרה עצמה — לפי דיברי הפרשנים — עוד היתה מסוגלת ללדת. ואין כאן שום ציווי של הקדוש־ברוך־הוא. וכפי שכתוב בפסוק ט״ו, אכן קלט אברהם את הרמז, וידע כי צחקה עליו.

ועוד כותב לובה: „יפה כוח הפלדה מכוח הדין וכו׳, הפשרה מזיזה את הדין הצידה.״ אומנם ההלכה היהודית גורסת פשרה, אבל לא בכל נושא. יש דברים שאסור להתפשר עליהם, ואנו מכירים את המישפט „ייהרג ובל יעבור״ לגבי דברים רבים בהלכה היהודית. ורצוי שלובה יבין את הרמז ב־נושא זה, שבמחי־קולמוס השתית פסוק זה על כלל הדינים. מה־עוד שפסוק זה איננו תופס כלל לגבי מיצוות „עשה,״ שביניהן מיצוות ההתיישבות בכל שיטחי ארץ־ישראל.

כל אדם בר־דעת יכול להבין, שלובה אליאב ודני קרוון משוגעים לשלום. רק חבל שהם לא יודעים שכל האנשים במדי־נת ישראל משוגעים לשלום גם־כן. והשוני היחידי בין לובה לכלל הציבור מתבטא בכך שלא כל האנשים מסכימים להשיג את השלום בכל מחיר.

כי לא החלום מכתיב את המציאות. ה־מציאות אכזרית יותר מכל החלומות של לובה אליאב, אורי אבנרי, יבי, וכל שוח־רי החופש והחלום. אני בטוח גם שכל האנשים היקרים האלה אינם נאיביים, ואינם בעלי־חלומות. תורתם והטפתם למען השלום הן בנות־ביצוע, רק חבל שהם אינם רואים כי תורה זו, שהם ממעצביה, מובילה לאבדון של מדינת ישראל, כי הם אינם ריאליסטים, ולא־כל־שכן לא בעלי חזון, לגבי העתיד.

מאד היה טוב לכולנו, לכל בית ישר־אל, אם אנשים הנלחמים למען השלום היו מביאים בפנינו פיתרונות ריאליים למצי־את השלום, ולא חלומות וחזונות המתרפ־קים על חלומות, והנשענים על ציטטות של גילויים חלושים של רצון לשלום בקרב האינטליגנציה במחנה האוייב.

מאיר לב־רן, קריית־אתא

הגדולות של קריסטל

אם את מחפשת מכונת כביסה שהיא גדולה באמת, יש לך שתי אפשרויות:
״קריסטל גרנד ליידי״ או ״קריסטל סופר־לורד״.
בקנותך את אחת הגדולות של ״קריסטל״,

- **את מקבלת** מכונת כביסה שהיא גדולה במיוחד מבפנים - עם קיבולת כביסה עד 6 ק״ג - אך קומפקטית במידותיה החיצוניות.
- **את מקבלת** מכונת כביסה שיש בה כל היתרונות והשכלולים.
- **את מקבלת** מכונה מעולה מתוצרת צרפת, בעלת מוניטין רבים באירופה וגם בישראל.
- **את מקבלת** מכונת כביסה שמובטח לה שרות מהימן ומסור לאורך זמן.

את מקבלת מכונת כביסה גדולה ומעולה, במחיר סביר והוגן, ולא מנופח באופן מלאכותי

תצוגת ענק

כיורים, אסלות, אמבטיות, חרסינות, קרמיקה ואביזרים. פאר תוצרת איטליה.

המטבח, השרותים וחדר האמבטיה יראו כמו בדירות הפאר שבאירופה.

הדימיון והחלומות יהפכו למציאות נעימה, לאחר שתבקר אצל

מוזמנים לחזות לבונטין 1, תל־אביב.

היבואן משה קטן בע״מ.

טל. 623978

גודלו של עמוד העולם הזה

הוא 23 ס״מ רוחב ו־33 ס״מ גובה. תמורת

2.400 ל״י

אתה יכול לפרסם בו מודעה בשטח של 758 ס״מ מרובעים — מחיר זול יותר מאשר בעיתוני הבוקר והערב

הילל מגלה: העולם־התחתון גנב את הכספת

המישטרתית כי המישטרה לא שילמה פרוטקשן

■ מדוע מחלקים רופאי קופת־חולים כל־כך הרבה גלו־גלות לחולים? על שאלה זו ידע לענות מזכ״ל ההסתדרות, **ירוחם משל**, שאמר: „הם נותנים לחולה גלולה אחת, כדי שאם יישאר בחיים, יוכל לק־חת גם את הגלולה השנייה.״

■ א־פרופו משל. יו״ר התאחדות יוצאי מרוקו, **ש־אול בן־שימחון**, מתעקש משום־מ; לכנות את מזכ״ל ההסתדרות, בשם הצרפתי **מי־של**.

■ באחד הימים פגשו מכ־רים את מנכ״ל מישרד־הקליטה, **מנחם שרמן**. לשאלה: „נו, אתה עוד חי?״ השיב שרמן מניה־וביה: „חי, חי, אבל לא קולט.״

אהרון ידלין הודבקו כבר כינויים ותארים רבים במהלך כהונתו. הפיזמונאי **יהונתן גפן** כינה אותו בזמנו: „הנר־קוזה הלאומית״, וקרא לו „ח״כ פרודורמול״ (שם של כדור־שינה). לאחרונה הודבק לשר תואר חדש, על־ידי אלה הטו־ענים כי הוא מרבה לחייך. השר מכונה עתה במיסדרונות הכנסת: שר־החיוך־והתרבות.

■ מדוע גנבו אנשי העולם התחתון את הקופה ממטה ה־מישטרה? התלוצץ השבוע שר־המישטרה, **שלמה הילל**: „המישטרה סירבה לשלם פרו־טקשן!״

■ מה שלא הצליחו לע־שות נשות חברה מתל־אביב, הצליחה לעשות המרכזנית של גלי צה״ל, **אורית שמיטקה**. **דויד אבידן** נתבקש על־ידי אחד הטייסים להגדיר את ה־הבדל בין תיאטרון מיסחרי, שבו משתתפת מנדי, לבין תי־אטרון רפרטוארי, שבו מש־תתפת פלידל, אמר אבידן: „פשוט מאד. כשמסתכלים על מנדי ומסתכלים על עדנה פליי־דל, רואים את ההבדל בין תי־אטרון מיסחרי ורפרטוארי״.

■ מאוחר יותר אמר אבידן: „נצחון האמנות הצרופה על ה־בידור הקל יהיה, כשאקבל עבור הופעתי יותר כסף ממה שמקבל הזמר **אושיק לוי**, שגם הוא הופיע פה הערב.״

■ על הידיעה בעיתונות כי סין מתכוננת לשגר לוויין לחלל, הגיב הפירסומאי **שמו־אל** („שמוליק״) **גביש**: „אצ־לם זאת לא בעייה. לוקחים מיליון איש כדי למתוח את ה־גומי.״

■ השחקן **יוסף שילוח** הוזמן לארוחה במיסעדה איל־תית. אחד מפריטי התפריט ה־ציע עוף בנוסח מרוקאי. יוסי הזמין את העוף, אך משהגיעה המנה, הסתבר כי טעמו של העוף אינו שונה מכל עוף אחר. סיכם יוסי: „במיסעדה זו, עוף בנוסח מרוקאי הוא עוף שהוכן על־ידי טבח מרוקאי.״

■ המלחין והמעבד **אלדד שרים** משתתף כעת בהצגה בשם מישחקי 26, שהוא גם המנהל המוסיקלי שלה. באחת ההצגות, שהתקיימה בנתניה, עמד באולם אדם מבוגר עם מצלמה וצילם את המשתתפים

מרגלית אנקורי

הזמרת־שחקנית, החלה מתאו־ששת מהמשבר החמור שפקד את הקאריירה שלה ואת חייה הפרטיים. מרגלית שחקאריירה שלה נהרסה, לדבריה, אחרי הרומן שניהלה עם איש העולם־התחתון יורם לנדסברגר, זכתה דווקא בזכות רומן זה בתפקיד מרכזי בסרט „ניקמת דם״, בו היא תגלם את דמותה של כרמלה, נערתו של האיש הרע לי ואן־קליף. כשנודע למרגלית כי קיבלה את התפקיד, פרצה בצהלות־שימחה, ומרוב אושר הסירה את בגדיה כדי לקפוץ לתוך מימיו הצוננים של ים־סוף רק ברגע האחרון, כשהתברר לה כי כי היא מועמדת לתפקיד נוסף, גם בסרט „קשר הפסחא״, ויתרה על הרעיון, הבטיחה שאם אכן תזכה גם בתפקיד חשני, תקפוץ עירומה לים למרות מזג־האוויר הסגרירי ששרר.

■ **ארנולד שרמן**, מי שהיה דובר חברת אל־על וכיום מנהל קישרי־תיירות של החב־רה, חגג השבוע את הופעת סיפרו הדרוזי בחוג עיתונאים. שרמן, שהיה בארצות־הברית בלש פרטי וכתב של עיתון־התעופה אוויאישן וויק, גילה כיצד השיג את הסקופ הגדול בקאריירה העיתונאית שלו. הוא נסע למיפעל גדול באור־היו, כדי להכין כתבה על טיל חדש שייוצר עבור צוללות חיל־הים האמריקאי. מנכ״ל ה־קונצרן סעד עם שרמן סעודת־מלכים במישרדו, ובסיומה גי־לה לו שאין שום טיל חדש. שרמן תפס מאפרה שניצבת על השולחן במישרדו של המארח, זרק את האפר לפח והכניס את המאפרה לתיקו. המנכ״ל איים עליו שיוציא את המאפרה מ־תיקו בכוח, אך שרמן השיב לו שהוא לא יעז. המנכ״ל נאלץ להתייעץ מייד עם שותפיו, ואחרי כמה דקות יצא מהחדר, בהשאירו על השולחן מיסמכים על הטיל החדש. כשחזר כעבור חצי שעה, קיבל חזרה את ה־מאפרה, שעליה היה כתוב: „בהוקרה מחיל־הים, עבור ה־טיל החדש.״

■ לשר־החינוך־והתרבות, היא אירגנה בתחנה הצבאית מסיבת ט״ו־בשבט. אחד מ־אורחי תוכניות־הבוקר של ה־תחנת היה האלוף (מיל.) ח״כ **אהרון** („ארלה״) **יריב**. כש־ראה יריב את התכונה לקראת המסיבה ואת השולחן עמוס־הפירות שאותו הכינה אורית, ביקש להתכבד במישמש. או־רית הזמינה את הח״כ, הידוע כשונא־מסיבות מושבע, להי־שאר למסיבה, והוא נענה להז־מנתה, נשאר עד סופה.

■ בעיריית תל־אביב טו־ענים, כי הסיבה לכך שסגן־ראש־העירייה, **יגאל גריפל**, עלה לאחרונה במישקלו, נעוצה בעובדה שראש־העירייה **של־מה** („צ׳יצ׳״) **להט**, מירר את חייו עד כדי כך שהוא נא־לץ להמתיק אותם בכמויות גדולות של ממתקים.

■ בערב מייוחד, שהתקיים באחד מבסיסי חיל־האוויר אי־שם, הופיעו לפני מישפחות הטייסים שנכחו במקום השח־קנים **עדנה פלידל** ו**מיקי כפיר**, משתתפי ההצגה אכזר מכל המלך, ו**גדעון שמר** ו**מנדי רוים־דיוויס**, מש־תתפי ההצגה מי מפחד מני־שואין. מנחה הערב, המשורר

דיטר שטיינר

אחד העורכים הבכירים של ה־שבועון הגרמני „שטרן״, המשמש גם כעורך־צילומים ראשי של השבועון, הגיע לישראל, יחד עם רעייתו יוטה, לבילוי חופשה. לשטיינר, ששימש במשך כחמש שנים כתב של שבועונו במוסקבה, זהו ביקורו הראשון בארץ. בתמונה נראים שטיינר ואשתו, בלוויית סרן חיל־האוויר עדי טל, אשתו של צלם „שטרן״ בישראל, שבתאי טל, בעת סיור שערכו ברמת־הגולן.

אנשים

שעל הבמה. הבזק המצלמה הפריע לאלדד להתרכז בנגינתו. הוא לקח משרוקית שהיתה קשורה לצווארו, ושרק לכיוון הגבר המבוגר כשהוא מורה בידו כאומר: „צא מן האו־לם.” לתדהמתו של אלדד, שלא התכוון ברצינות למעשיו, יצא האיש בבושת־פנים ולא שב עד תום ההצגה.

■ כבעל זיכרון אלקטרוני אלימה ליד מישכן הכנסת, סיפר מנכ״ל רשות השידור **יצחק ליבני** על יחסו שלו לחברי חרות, או נכון יותר לחברי ה־אצ״ל, ממנו נולדה אחר כך מיפלגת חרות. ליבני סיפר כי אל אביו, שהיה כובען במיק־צועו, באו אנשי אצ״ל ודרשו כי יתרום לקרן הברזל, שאותה הקים אצ״ל כדי לממן את פעו־לותיו. „אבא אמר להם שהוא

פנינה גולן

חתמה בלונדון על חוזה לשלוש שנים עם חברת הקלטה. היא שמעה כי זמר־הפופ ג׳ון מיילס מחפש זמרת לשיר שהוא כתב, „אחד באפריל”, הלכה למיבחן והצליחה, בעזרת המיבטא הזר שלה, שנשמע קצת צרפתי. בינתיים הכירה פנינה את פראנק סינאטרה, בילתה ערב עימו ועם חברתו, ומצאה שהוא „אדם מאד מוזר, אך בעל כאריזמה”. בערב־פתיחה של „ואריייטי”, בנוכחות המלכה, הכירה גם את טלי סאוואלס (בתמונה). בינתיים כתבה פנינה תסריט, והיא מחפשת בעל־הון שיממן את הפקתו. ביום הולדתה ה־21, לפני שבועיים, קיבלה במתנה טלוויזיה ציבעונית, צמיד־זהב וחברות במועדון להתעמלות. היא בטוחה ש־1976 תהיה עוד יותר טובה.

נתגלה הבמאי **יוסף מילוא**. השבוע ישב ונזכר בימי תל־אביב הקטנה, בשנות העשרים, תקופה שבה בנה אביו האדריכל כמה מן הבתים היפים של תל־אביב, כמו בית הלבנים האדו־מות בשדרות רוטשילד פינת בלפור, והבית האדום בשפת־הים. בשבתות היתה מישפחת פסובסקי נוסעת במרכבת־הסו־סים שלה למושבה הגרמנית שרונה, שבתיה מהווים עתה את הקריה. הזיכרון העליז ביותר של מילוא מתייחס לילד, שהוא עתה אישיות ידועה בתל־אביב, וששם פילפל מתחת לזנב חמורו של איכר גרמני. הדבר גרם לשערורייה רק כאשר חזר הילד על אותו ניסוי עצמו גם אצל אחיו הקטן.

■ צחוק הגורל הוא שאת הערך גולדה מאיר בלכסיקון־ביטחון־ישראל, שיצא בימים אלה לאור, כתב העיתונאי **דניאל בלוך**, ששבוע קודם־לכן דרשה גולדה מאיר ממזכ״ל ההסתדרות, **ירוחם משל**, ל־פטרו מעיתונו, דבר.

■ לקראת השידור בטלוויזיה על אירועי התקופה שבו הוחלט על קבלת שילומים מגרמניה, כאשר אוהדי חרות ערכו הפגנה

כבר נתן כסף להגנה,” סיפר ליבני, „אבל אני חושב שפשוט היה חבל לו על הכסף.” „החב־רה מהאצ״ל לא הסתפקו בתשו־בה, סגרו את אבא באחד ה־חדרים שבבנין והיכו אותו מכות נמרצות. רק אחרי שקמה ה־מדינה, הסכים אבא לתרום ל־קרן הברזל, שעוד היתה קיימת אז וקיבל כמתנת **ממנחם בגין** את סיפרו המרד, בכריכה הדו־רה ועם הקדשה אישית. ביגלל המכות שחטף אז אבא, אני קראתי את הספר לפחות 20 פעם.”

■ **לגיליה שפירא**, מזכי־רתו תכולת־העיניים של שר־הבריאות ויקטור שם־טוב, יש קופסה קטנה שבה שמורים כרטיסי ביקור חדורים של השר שלה. הקופסה מונחת על ה־שולחן במישרדה, משום שמדי פעם צריכה גיליה להשתמש ב־כרטיסי־הביקור של השר. כל מי שהיה עובר לייד השולחן היה לוקח כרטיס־ביקור אחד למזכרת. כדי למנוע ביזבוז כר־טיסי־הביקור, מצאה גיליה כר־טיס ביקור שעליו כתוב: „אין לי שם, אין לי כתובת ואין לי טלפון,” שמח אותו מעל כרטי־סי־הביקור של השר, כשהם מסתירים אותם.

הורוסקופ

להפתעתך, ואולי למורת־רוחך הסמוייה מתחילים העניינים העיסקיים להסתדר — להפליא. אתה חייב לשאול בדעתה של בת־זוגך, ואם גם לא תקבל את כל דבריה — דע שהיא שוחרת את טובתך, ורואה הרבה דברים שאינך רואה מתוך ריתחת־חושים. בת טלה: לבשי ירוק.

המתח ההולך וגובר אצלך, הוא הרה־אסון. מצב־רוח קרבי הולך ואופף אותך בימים אלה. דומה, שככל שאת משתדלת לצאת מחביצה הסמיכה הזאת, כן את שוקעת יותר. מה שמרגיז אותך הוא שהכישלון הקורה לך השבוע אירע לך בהזדמנויות קודמות. נסי להיות אדיבה לסובבים אותך.

במישור חיי האהבה שלך, בת תאומים, לא יחולו שינויים מרעישים. אל תידחי בגסות את מחזרך הנלהב, למרות שאינך חשה כלפיו כל משיכה. תני לזמן לעשות את שלו; או שהרגשתך תשתנה בכל זאת, או שהוא יתייאש ממך. בן תאומים, למרות אופייך הנוח, אתה נוטה להתפרצויות פרועות אשר תגרומנה לך נזקים יותר מאשר תועלת.

זוהי תקופה מייגעת ואפילו משעממת. אולם אל תוותר ואל תפקיר את האינטרסים שלך. עשה הכל במו ידיך. אל תסתגוור. מוטב שתיזום דברים חדשים ובעלי עתיד. בסוף השבוע תפגוש את האדם לו ציפית. אתה אישיות רומנטית, אל תחמיץ את ההזדמנות. הקפד להחזיק בדיאטה, זה יהפוך אותך לבן־אדם חדש. אל תתלבש ברישול ונהג באדיבות.

יהירותך הטבעית, הכרוכה בחוסר־ביטחון משווע, תוריד אותך שאולה, אם לא תדעי לרסן את שניהם ולהוסיף להם מידה אמיצה של חוש־הומור, שהוא אחת מתכונותיך היפות ביותר. זה לא שהוא לא רוצה אותך: זה שהוא בטוח שאת לא רוצה אותו אז — קדימה! גלי לו את האמת כולה.

השבוע גדלים הסיכויים שלך לחיות מאושרת. זה תלוי ביכולתך לשלוט בעצבייך ובמצבי הרוח שלך. אתה מתרגז במקום עבודתך, אולם לא בשל סיבה הגיונית. אל תתני דעתך לצדדים השליליים הסובבים אותך. החום האנושי של הידיד האמיתי הקרוב לך יעזור לך לאזן את המיפנה לטובה בדרך חייך. שימרי על מראך, והקפידי על לבוש תואם ומסודר.

אם יש לך הזדמנות בחיים, השבוע הזמן לנצל אותה. במישור האמנות — אתה מרגיש בצורה מסויימת, אך השינוי תלוי בך. אם אתה רוצה בהישגים, שנה את קו היצירה. אל תחליט שום דבר בחפזון. כושר השיפוט שלך הולך ומשתפר לקראת סוף השבוע. אתה אוהב, אולם לא נותן לה את תשומת־הלב שהיא ראוייה לה. היא זקוקה ליותר מחברות, פנק אותה.

המריבה הטיפשית בה הסתבכת, אינה מועילה לאף אחד, ומקלקלת את מצב־רוחך. נסי להקדיש זמן לטיפוח יופייך, ולעיסוק בתחביבייך, במקום לשאת על כתפייך את כל בעיות העולם הזה. לקראת סוף השבוע את עלולה לנתק קשר אישי חשוב, בעיקבות בדיחה מעשית שהושמעה באוזנייך, בנוכחות אלה שלדעתך יפרשו אותה אחרת. אל תעשי זאת.

צפוי לכם שבוע מעניין וסוער הן מבחינה פינאנסית והן מבחינה רומאנטית. אפשר שתעשו כסף בעזרת או כתוצאה מקשר רומאנטי ואפשר שהרפתקה רומאנטית תעלה לכם בכסף רב. השתדל לא לחמר ולא לסכן כספך שלא לצורך, כי אתה עלול לחגרר לחוצאות מיותרות.

אם את חושבת עליו ברצינות, מוטב שתדחי את ההחלטות ואת המעשים — למועד מאוחר יותר. ככלות הכל, מה יש לך להפסיד, יש הרבה דגים בים. השבוע הזמן המתאים לבילויים, שעשועים ותענוגות. עם זאת עזרי לבן־זוגך להפיג את המתח בו הוא שרוי עקב עבודתו. אל תראי לו שאת נפגעת ממנו, העמידי פנים לא איכפתיות. הסבירי לו פנים בכל הזדמנות.

השתדל לא להציק לחבריך לעבודה. כי בעתיד הקרוב מאוד תזדקק לכל רצונם הטוב. היחסים המתוחים עם בן זוגך ישתפרו בעקבות פגישה בלתי צפויה עם ידיד קרוב, אותו לא פגשת זמן רב. אל תיקח על עצמך סיכונים מיותרים בענייני כספים, ואל תיכנס להרפתקאות פיננסיות.

המשך לשמור על שיווי המשקל שלך ועל ההכנסה הכספית הבלתי צפוייה בה זכית השבוע — היא תביא לך פירות בבוא הזמן. עצתו של אדם מבוגר עשוייה לעזור לך. ליל שבת ושבת הם הימים הטובים ביותר לרומנטיקה ולפגישות מעניינות. אתה עשוי להיתקל בהופעה נשית חזקה שעלולה להשפיע עליך במרוצת החודשים הבאים.

מכתבים

מפירות הדימיון

ברצוני להגיב על כתבתו של אחד אורי פורת בשם: „מי כאן הרוב” שהתפרסמה בידיעות אחרונות ביום 9.1.76, על אסיפה שבה השתתפתי, שנערכה בבית־סוקולוב בתל־אביב בשם „שלטון הרוב או טרור של מיעוט”, בהשתתפות אורי אבנרי, ח״כ לובה אליאב, ח״כ מאיר פעיל וח״כ אליעזר רונן.

משום־מה נדמה לי, שמר פורת הנכבד לא היה באותו כנס שאותו ניסה לתאר, על כל פנים רוחו ודאי נמצאה באחת

יעקב קומפורטי
200 = 57

מאותן התנהלויות שאיתן הוא מזדהה.

כתבה זו היתה ביטוי נאמן ביותר למונח הקרוי „דיסאינפורמציה”. פורת לא זו בילבד שלא תיאר את הדברים כפי שאירעו, אלא גם הוסיף הרבה מפרי־דימיונו, כל זאת אגב פנינים הומוריסטיות בלתי־ברורות שהוסיף לתיאור המעמד, דבר שהבליט רק עד־כמה לא קלט הכתב את שאירע שם.

באותו כנס נכחו כ־200 איש (לדיברי פורת: 57). מיספר האנשים לא ניראה לי עקרוני לגבי סיקור המאורע, אך כפי הנראה לכתב ה„מכובד” נראה העניין חשוב עד כדי סילוף העובדות.

לגבי דיעותיו של אורי פורת בנושאים פוליטיים, ניתן להתווכח כשם שניתן להתווכח על כל דיעה פוליטית שהיא. אך הנ״ל, בלשונו העוקצנית, ניסה לייפות את עמדתו על־ידי דברים שלא היו מעולם.

כאותו „צעיר גבה־קומה בעל הופעה פראית ובלתי־אחראית,” כפי שתוארתי על־ידי פורת, הריני להודיע לכתב המכובד ש: רוב הציטטות ששם בפי לא נאמרו על ידי, או על־ידי איש מהנוכחים באולם. סך־הכל רציתי לדעת: מדוע הכוחות שוחרי־הדמוקרטיה אינם מתאחדים. לא ניסיתי „לעקוץ” איש מן הנאספים והקהל, בניגוד לתיאור הדימיוני של הכתב, קיבל את דברי בהסכמה.

לא היתה שם שום פרובוקציה שאליה שאף הכתב, כך שאינני „מטורף מן המיעוט הקיצוני,” לצערו של הכתב, אולי... כן הוסיף אותו „עיתונאי” ושזר באותה כתבה אין־ספור סימני־שאלה וסוגריים, במטרה להצחיק (את מי ?), וסילף את דיברי המשתתפים באותו כנס.

עד כאן, באותו עניין. לאותו „אורי פורת” מיל. (מה זה בכלל), אייעץ שלא לערב את דיעותיו הפרטיות בסיקור מאורעות, ולא־כל־שכן לנסות לערב בתיאוריו הדימיוניים נימות הומוריסטיות המובנות והמצחיקות אותו בילבד, במטרה לתאר דברים שלא הבין, או לא הסכים להם. ובמידה שאינו מסוגל לכך, רצוי שיצרף במהרה את התואר „מיל” (בו הוא מרבה להשתמש) למיקצועו הנוכחי...

יעקב קומפורטי (קובצי),
תל־אביב

טעות לעולם צודקת

של מועצת הלול ומזכיר ועדת הכספים שלה, באשמה כי הוציאו במירמה כספים ממועצת הלול. המשך המשפט נדחה ל־1 בפברואר 1916.

ידיעות אחרונות, 30.12.75
יוחנן גבי, תל־אביב

הם חזרו: שלושה פסלים מנופצים.

שרסיסיהם הודבקו יחד בדבק וברוק

האדם הזה

האם אתה זוכר את ההצהרות הב־אות?

● דבר גולדה מאיר: „אין, ומעולם לא היה קיים, עם פלסטיני!"

● הכרזת משה דיין: „אם עלי לבחור בין שארם־אל־שייך בלי שלום ובין שלום בלי שארם־אל־שייך — אני בוחר בשארם־אל־שייך בלי שלום!"

● מיסמך גלילי.

שלוש אנדרטות היסטוריות ל־טימטום אנושי.

לא, אינך זוכר.

שהרי אילו זכרת, לא היתה אף אחת משלוש דמויות אלה מעזה להציב היום את רגלה על במה צי־בורית.

והנה, שנתיים ורבע אחרי יום־הכיפורים השחור, עומדות שם כל השלוש, כמו גי־בורים לאומיים הראויים לתודת האומה.

■ ■ ■

נטפל תחילה בישראל גלילי.

עליו נאמר אחד הפסוקים הנוראים ביותר שבהם הוזכר אי־פעם שמו של פו־ליטיקאי ישראלי.

אנוואר אל־סאדאת הכריז בפומ־בי שהוא החליט סופית לפתוח ב־מילחמה, בהיוודע לו כי מיפלגת־השילטון בישראל קיבלה את „מיס־מך גלילי".

זה היה כשלושה חודשים לפני יום־הכי־פורים, מיפלגת־העבודה נערכה לבחירות. ישראל גלילי קיבל על עצמו לנסח את המצע שלה לקדנציה הבאה. הוא ניגש לכתוב את ההיסטוריה של ארבע השנים הבאות.

אילו ארבע שנים מפוארות! שילטון בלתי־מעורער בשטחים המוחזקים. התנח־לות לאורכם ולרוחבם. עיר עברית חדשה על אדמה מצרית, בפיתחת רפיח. יצירת עובדות בשטח, עד לסיפוח השלם.

חזון זה החזיק מעמד שלושה חו־דשים.

מיסמך גלילי היה סמל התקופה, ושיאה. סמל השחצנות העילאית של הגמדים האינ־טלקטואליים, שעמדו לפני הראי וראו שם ענקי־רוח וכובשי־עולם. הם ידעו שהם יכולים לצפצף על דעת כל העמים, להת־ייחס אל מאה מיליון ערבים כאל אבק־אדם, לנהוג כלפי ברית־המועצות כאילו היתה מעצמה שוקעת, וכלפי ארצות־הברית כאילו היתה מושבה ישראלית.

הצפרדע התנפחה והתנפחה. נד־מה היה לה שהיא פיל. היא לא העלתה על דעתה שבעוד רגע־קט תתפוצץ.

■ ■ ■

מה מתרחש בראשו של אדם הקורא כי נשיא מצריים חשב עליו, ברגע שבו קיבל את ההחלטה לפתוח במילחמה?

באותו רגע נידונו למוות שלושת אלפים בחורים ישראליים צעירים.

באותו רגע הם קיפחו את חייהם. והאיש שקיבל את ההחלטה חשב על ישראל גלילי.

לאדם רגיל היה די בכך כדי שיפרוש מן החיים הציבוריים. אדם רגיל היה חוזר לקיבוץ, או מתמסר להקלת סיבלן של ה־מישפחות השכולות. אדם רגיל היה אומר לעצמו: איני יודע מה חלקי באשמה, אך גם החלק הזעיר ביותר באשמה כה נוראה די בו כדי לצוות עלי שתיקה והכנעה־עצמית לכל ימי חיי.

אבל ישראל גלילי אינו אדם רגיל.

עובדה, שנתיים אחרי שנזרק העפר לתוך הקברים, הוא ממשיך כאילו לא קרה דבר.

הוא שוב מארגן התנחלויות. עיר פה ועיר שם, על אדמה מצרית וסורית. הוא שוב יוצר „עובדות בשטח". הוא כבר כותב את ההיסטוריה של השנים הבאות.

ואולי יושב היום אי־שם בדמשק אדם המקבל החלטה גורלית חדשה, הגוזרת מוות על צעירים טובים, הרוקדים ועולזים ושרים ברגע זה. החלטה שהדחיפה האחרונה לה היא הידיעה כי ישראל גלילי מתכנן התנחלות חדשה ברמה.

■ ■ ■

הבה נעבור מן היועץ אל המייועצת. מן הנסיך גריגורי פוטמקין, בונה ה־כפרים הדמיוניים, אל גבירתו רבת־השיג־יונות, הצארית יקטרינה ה־ב.

במשך חמש שנים שלטה גולדה מאיר בגורלו של עם־ישראל, שיל־טון ללא־מצרים. בכל תולדות היי־שוב החדש בארץ, לא היתה תקו־פה הרת־אסון כזו.

בחמש השנים האלה איבדה ישראל את אהדתם והערכתם של מיליונים ללא־ספור סביב כדור־הארץ. ממעמד של מעצמה פוליטית, עתירת ידידים, ירדה לדרגת מצורעת בינלאומית, שכל שומר־נפשו יר־חק ממנה. מדינות ניתקו את יחסיהן עימה.

בתוך המדינה עצמה אירעה בחמש ה־שנים האלה מפולת רוחנית וחומרית. מיטב הנוער איבד את ביטחונו בצידקת מדינתו. השירותים הממלכתיים חדלו לתפקד. הש־חיתות נשאה את ראשה בגאווה. בחסות הממשלה קמה הכלכלה השחורה, ששמנה ובעטה בשרידי ההגינות הלאומית.

ומעל לכל ריחפה השחצנות חסרת־הדעת של אשה פרימיטי־בית, שנהנתה מדברי־חאיוולת של עצמה, שהצטיינה בכישרון הנורא למצות את הבעיות העדינות וה־מסובכות ביותר בכמה פסוקים של היסטריה גלותית.

היא הסתכלה עמוק בעיני האפיפיור. עמוק בעיני ניכסון. עמוק בעיני קרייסקי. עמוק בעיני כל שאר הקוזאקים, שהתכוננו לערוך פוגרום בעם היהודי.

היא היתה המלכה. בארץ החווירו הדוכ־סים והרוזנים של האצולה המיפלגתית, כאשר היתה מעקמת את אפה או מעוותת פניה. בעולם נמס הלב היהודי כאשר נש־אה את דברה.

וכל אותה שעה דהרה המדינה במהירות של רכבת־אכספרס — אל התהום.

■ ■ ■

אפילו בראשה של גולדה מאיר מוכרחה לצוף מדי־פעם מחשבה כל־שהי. אילו מחשבות עברו בו, כאשר נחרב עולמה הדימיוני ביום־הכיפורים? מה היא חושבת למראה מצבה של המדינה כעת?

אין ספר המסוגל להכיל את כל דיברי ההבל שאמרה אישה זו תוך חמש שנים קצרות. אך מכל פסוקיה, זכור ביותר אותו פסוק על אי־קיומו של העם הפלסטיני. הוא עדיין מהדהד בעולם.

הוא תרם תרומה מכרעת לתקומתו של העם הפלסטיני. הוא הרס כל סיכוי לגבש מחנה פלסטיני מתון. הוא מסר את הייצוג הבילעדי של העם הפלסטיני לידי אש"ף.

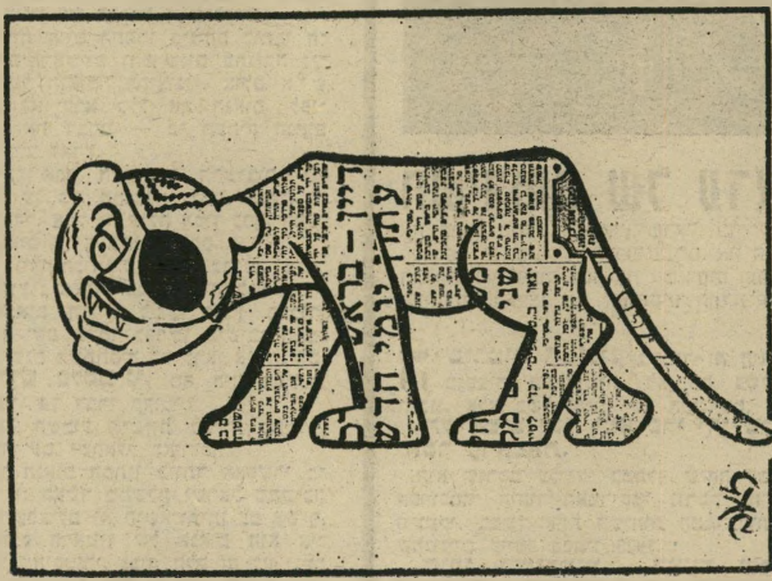

נמר של נייר

(קאריקטורה של זאב ב„הארץ")

הוא הפך את יאסר עראפאת דמות עול־מית, המקובלת במוסדות העולמיים ובכלי־התיקשורת.

כאשר תקום המדינה הפלסטי־נית, תהיה גולדה מאיר ראוייה ל־כך שפיסלה יעמוד לפני לישכת ראש־ממשלתה.

אשה רגילה היתה, אחרי כל אלה, מש־תתקת. אשה רגילה היתה מסתפקת בגרי־פת המיליונים שמכניס ספר־הזיכרונות שלה. אשה רגילה היתה מוסיפה לספר זה בקשה של סליחה ומחילה, על חמש שנות־כהונה אומללות כגננת לאומית.

אבל גולדה מאיר אינה אשה רגילה. מבחינה גופנית היא פלא בריאותי, מודעה מהלכת בזכות העישון־בשרשרת. מבחינה פוליטית — היא בעלת המצח הנחושה בה"א הידיעה.

הנה עברו שנתיים, והיא שוב עומדת במרכז אלומות הזרקורים, נואמת ומכריזה ומצהירה, מלמדת את העולם כולו ונוזפת בראשי כל המדינות. שוב נשפכים מפיה הפסוקים המטופשים על קומה זקופה וראש מורם, שוב היא שופכת קיתונות של לעג על מי שחותר לפשרה, שוב היא פונה אל הפחדים והחרדות הכמוסים בלב היהודי. ושוב מובאים דבריה בהערצה ובהתפעלות בכלי־התיקשורת הישראליים.

במירוץ שבין הטימטום והזיכ־רון, הזיכרון מתעייף במהרה.

אך בהתחרות על אליפות החוצפה, אין שני אלה יכולים להשתוות לאלוף־האלופים, מלך־מלכי־החוצפה.

ביום־הכיפורים התמוטט משה דיין. הוא עבר ממטה למטה, וזרע סביבו פאניקה. הוא תבע לברוח מייד ממרבית סיני, לפחות אלוף־פיקוד אחד שקל אם לסלקו בכוח ממטהו, כדי למנוע דמוראליזציה כללית.

במשך שש השנים שלפני־כן שלט משה דיין בצה"ל כמו קיסר רומאי בליגיונותיו. הוא קיבל לידו צבא מפואר, שהגן בנקל על „גבולות ה־4 ביוני," ושהתקיים על תקציב זעיר. תוך שש שנים השחית דיין את מערכת־הביטחון, נתן לפקידיה ול־קציניה דוגמה יומית של הסתאבות והפק־רות, שיתק את המחשבה הצבאית והכין את המחדל המפורסם. אילו השתהתה ה־התקפה הערבית בכמה שנים נוספות, ייתכן שדיין היה מצליח להרוס את צה"ל כליל.

מכל הגנרלים הכושלים של ה־מאה ה־20, המשופעת בכסילים במדים, היה הוא, מן הסתם, הלא־יוצלח הצבאי המונומנטלי ביותר.

אבל משה דיין היה הרבה יותר מאשר גנרל גרוע. הוא היה גם מדינאי עתיר־ביזיונות, הוגה־דיעות שכל מילה שיצאה מפיו הופרכה על־ידי המציאות.

הוא ישב על תקן של אליל. הכאריזמה שלו משכה את העם כולו אחריו אל עברי־פי־פחת, כמו חלילו של תופס־העכברים תאגדתי בעיר האמלין.

כאשר שיהק בכנסת, התפלשו 118 חבריה לרגליו מרוב התפעלות. כאשר גיהק בכלי־התיקשורת, עמ־דו מיטב העיתונאים פעורי־פה כ־בנות טיפש־עשרה מול נסיך־הפופ.

דיין היה מוכן להילחם למען שארם־אל־שייך, למען ימית, למען כל מילימטר בגולן. הוא ציפה למילחמה והשתוקק לה. וכאשר פרצה המילחמה, שהוא עצמו הפך אותה בלתי־נמנעת, לא היה לו אף קורטוב השכל שהיה דרוש כדי לצוות על גיוס כללי של כוחות־המילואים — כמה שעות לפני שהארמיות המיצריות עלו מהתעלה.

■ ■ ■

בכל מדינה נורמלית היה אדם כזה נעלם מעל הבמה, סופית וללא זכות־עירעור, בשעה 1400 ביום־הכיפורים.

כל אדם נורמלי, שאשמה כה נוראה רוב־צת עליו, היה גוזר על עצמו אלם, ומקדיש את שארית חייו למיסחר בעתיקות גנובות.

אבל ישראל אינה מדינה נור־מלית, ומשה דיין אינו אדם נורמלי.

וכך יכול לקרות שאיש זה, בחוצפה שאולי אין לה אח־ורע בהיסטוריה של עמי־התרבות, החליט עתה להוציא לאור עיתון שתפקידו העיקרי יהיה להביא להמו־ני ישראל את דברי הגותו, בצורת מאמרים ראשיים.

כאשר הודיע על כך, לא נקבר תחת רעמי־הצחוק של הציבור. להיפך, הוא הוזמן להופיע בטלוויזיה, כדי להסביר את השקפת־עולמו. איתה טלוויזיה, שאינה נותנת אף עשר דקות לאנשים שאזהרותי־הם בין שתי המילחמות הוכחו כנכונות, העמידה שעה שלמה לרשותו של אדם שכל הכרזה שיצאה אי־פעם מפיו הוכחה כבדי־חה עקובה־מדם.

אחרי שהופיע ברדיו פרופסור מימסדי שבמימסדי, בעל נטיות יוניות זהירות, קמה סערה במדינה. איך זה ניתן לו לדבר מבלי שהועמד נגדו בעל דיעה הפוכה?

אך כאשר הופיע בטלוויזיה ה־כישלון הטוטאלי הזה, והטיף ל־מילחמה חדשה — נראה הדבר טיבעי לגמרי.

■ ■ ■

הנה הם עומדים שוב על הבמה, שלושה פסלים מנופצים, שחלקיהם חוברו שוב יחד בדבק וברוק.

ההיסטוריה נשכחה. אחרי שנתיים, מי יכול לזכור?

וכבר אמר מי שאמר: מי ש־אינו לומד מן העבר, נגזר עליו לחזור על אותן שגיאות שוב ושוב.

מאת אורי אבנרי

העם

האנטי־התנחלות

המטרה היתה חיובית, המעשה היה חשוב, הביצוע היה לקוי

המשימה היתה חשובה וחיובית: להוכיח לציבור בארץ ובעולם כי אין לגוש־אמונים מונופול על מסירות ואידיאליזם.

מאתיים הצעירים, רובם חברי קיבוצי השומר־הצעיר, שנענו לקריאת מיפלגת מוקד ועלו להרי השומרון, במיבצע של אנטי־התנחלות מול מחנה קדום, הזכירו למדינה כי חברי ההתנחלות הבלתי־חוקית בסבסטיה עדיין יושבים בשומרון. אין ספק שהממשלה נכנעה להם.

„מוקד"־„קדום". אולם דווקא ביגלל חשיבותו של המיבצע, חבל שהוא לא היה מעשה משותף של כל מחנה־השלום.

גוש־אמונים הצליח, בין השאר, מפני שהשכיל לאחד תחת דיגלו את כל הימין הנחלני. הוא קורא מראש לכל התומכים בדרכו להצטרף אליו ולהשתלב בפעולותיו.

הפגנת מוקד, לעומת זאת, הוכנה בסודי־סודות — לא מפני שירותי־הביטחון, ש־ידעו עליה מראש, אלא מפני שאר הפלגים

נציג־אש"ף קדומי
שומעים מה שרוצים לשמוע

של מחנה־השלום. אלה לא הוזמנו להצטרף. היה נראה כאילו ביקשו מארגני המיבצע לשמור לעצמם את הבכורה.

אם כן, הם שילמו עבורה מחיר יקר. מאתיים המשתתפים, אף שכללו ממיטב הנוער, היו מחנה זעום, לעומת האלפים של גוש־אמונים שהתקבצו באותה עת עצמה במחנה עופרה, ליד רמאללה, להפגנה נגדית.

אנשי גוש־אמונים יכלו להרשות לעצמם ללגלג על מפגיני מוקד, לשלוח להם מיברק־ברכה על „ההתנחלות המוצלחת" ול־השתעשע במישחקי־מילים — המילים „מו־קד" ו„קדום" כוללות אותן האותיות.

מיעוט מול רוב. כלי־תיקשורת ידי־דותיים, שעימם לא תואם הדבר מראש, לא יכלו להעניק למיבצע את הסיקור ש־הגיע לו. המוני אזרחים, וביניהם אישים בעלי־שם, שהיו ששים להשתתף במעשה חיובי כזה, קראו עליו בעיתון, אחר־מעשה.

ליקויים אלה, שגרעו מחשיבות המיבצע, לא יכלו להאפיל על עצם חשיבותו. מול הסכנה שמיעוט קנאי ישתלט על המדינה, בעיקבות התמוטטות המערכת הפוליטית שחדל לתפקד, חשוב מעשה כזה שיבע־תיים.

דווקא משום כך, כדי ללמוד ממנו את הלקחים.

שטיפת מוח

הנאום הגנוז

מה באמת אמר פארוק קדומי?

זה יכול לקרות רק בישראל.

במועצת־הביטחון של האו"ם מסר „שר־החוץ" של אש"ף, פארוק קדומי, הצהרה מדינית בעלת חשיבות עליונה. הנאום היה חשוב, מפני שאש"ף השתתף בפעם הרא־שונה בפורום הבינלאומי העליון, כשווה בין שווים, וגם מפני שכל מילה בנאום זה נשקלה מראש על־ידי צמרת אש"ף.

במדינה אחרת, היה כל עיתון יומי רציני מפרסם את הנאום במלואו. לאחר־מכן היו הפרשנים המדיניים הרציניים מנתחים או־תו לאורכו ולרוחבו, מחפשים בו רמזים נסתרים, מנהלים ויכוח על משמעותו.

לא כן בישראל — אשר הבעייה הפלס־טינית מאפילה עתה על כל בעיותיה.

איש לא קרא. אף עיתון יש־ראלי אחד לא פירסם את נאומו של קדומי. אזרח ישראלי אינטליגנטי, שרצה לקרוא ולהתרשם ממנו באופן בלתי־אמ־צעי, פשוט לא יכול היה לעשות זאת.

הדיווח הבילעדי על הנאום בא מפי ה־כתבים הישראליים בניו־יורק, החיים כולם מפי הגבורה — שגרירות ישראל. מה ש־הגיע לארץ היה תמצית סלקטיבית. ערוכה על פי טעמם של הכתבים עצמם, ששלפו מן הנאום את הקטעים שניראו להם.

כך עשתה גם הטלוויזיה, ששידרה פסוק אחד או שניים מדיברי קדומי, כשהם קרו־עים מן ההקשר. את הפרשנות סיפקו גבות־עיניו של הקריין ונימת־קולו.

למחרת היום התחרו ביניהם כותבי ה־מאמרים־הראשיים והפרשנים בתגובה נז־עמת על הנאום „הקיצוני". אולם איש מהם לא קרא כלל את הנאום, לפני שכתב את דבריו — כי תעתיק הנאום לא הגיע לארץ.

עורכי אחד העיתונים החשובים, ש־הועמד על כך, התנצל: „נכון, בעצם זה לא בסדר. אבל זה עולה המון כסף, להע־ביר נאום ארוך כזה בטלקס..."

את גולת־הכותרת סיפק, כרגיל, מיש־רד־החוץ, שפתח במסע תעמולתי גדול על הנאום הגנוז, כששר־החוץ בכבודו ובעצמו שם עצמו כפרשן בישיבת־הממ־שלה, שגם משתתפיה לא קראו את הנאום.

פירוש פלסטיני. מה היה הפירוש האמיתי של דברי קדומי?

טענה השבוע אישיות בכירה באש"ף, בשיחה עם ישראלי באירופה:

„זהו הנאום המתון ביותר האפשרי ב־שעה זו, כאשר ממשלת ישראל ממשיכה לטעון שלעולם לא תישא־ותיתן עם אש"ף.

„החלק הראשון של הנאום הוא אי־דיאולוגי־היסטורי. נכון, חלק זה לא ינעם לאוזן ישראלית. אבל גם האמריקאים, כש־הם פועלים למען הדטאנט, אינם מפלי־גים בשבח הקומוניזם. כרושצ'וב דפק ב־נעליו על שולחן האו"ם והבטיח ,לקבור את הקאפיטליזם', בשעה שפעל למען דו־קיום אמריקאי—סובייטי.

„החלק החשוב בדברי קדומי הוא ה־קטע האופרטיבי, שבו הוא מדבר על ה־הצעות האקטואליות של אש"ף. הוא דיבר שם רק על שלוש נקודות: נסיגת ישראל מן השטחים שכבשה ב־1967, זכות העם הפלסטיני ל,עצמאות לאומית', וכינון שלום במרחב על סמך מגילת האו"ם.

„מי שיודע לקרוא מיסמך פוליטי, מבין ששלוש הנקודות האלה מצטרפות לדרי־שה להקמת מדינה בגדה וברצועה.

„אגב, יש לשים לב למושג ,עצמאות לאומית', שהוא ההיפך מ,מדינה דמוקר־טית חילונית'. זוהי הפעם הראשונה ש־אנחנו משתמשים במושג זה."

שטיפת־מוח. אין צורך לקבל את הפרשנות הזאת כמובנת־מאליה, ובוודאי ייתכנו פירושים נוספים. אבל פירוש זה הוא סביר כשלעצמו — קל־וחומר כשהוא בא מפי אישיות אש"פית בכירה, הבקיאה בדיונים שקדמו לנאום.

אולם בישראל לא נעשה כלל ניסיון לפרש את הנאום באופן רציני, לכאן או לכאן. ממשלת ישראל היתה זקוקה לנאום קיצוני של אש"ף, כדי להצדיק את ההח־לטתה האווילית להחרים את הדיון.

וכאשר ממתינים בקוצר־רוח לנאום „קי־צוני" — אין כל קושי להפוך כל נאום לקיצוני. בייחוד כשכלי־התיקשורת היו־מיים משמשים כולם, ובהתנדבות, מכשיר בידי הממשלה במסע של שטיפת־מוח.

זהו מיסמך מיוחד במינו

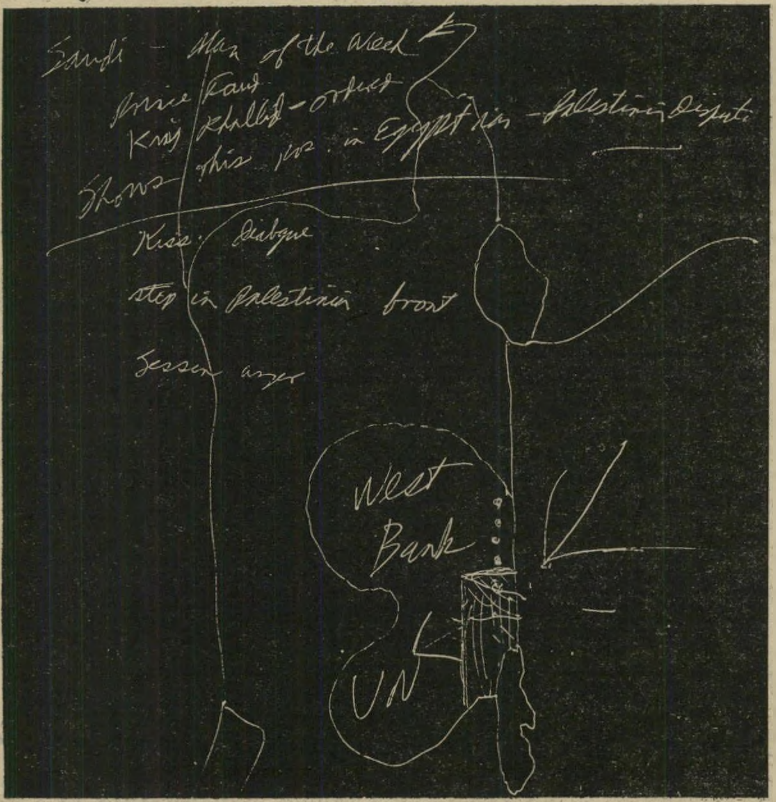

השירטוט של עראפאת

יאסר עראפאת עצמו שירטט, במהלך שיחתו עם מזווינסקי, את המפה הזאת של ארץ־ישראל, כדי לסמן היכן הוא סבור שצריכה לקום המובלעת הפלסטינית במיסגרת הסכם־ביניים. את המילים הכתובות רשם מזווינסקי עצמו, תוך כדי השיחה. הפרופסור מסר את השירטוט המקורי לידי בעלי־שיחו האמריקאיים, ואלה הכינו העתקים שהופצו בין המומחים המדיניים. כך הגיע העתק מצולם לידי **העולם הזה.**

השירטוט המופיע בעמוד זה הוא סנסציה בינלאומית. לא רק בשל תוכנו, אלא בשל זהותו של המשרטט.

השירטוט הזה הוא פרי ידו של יאסר עראפאת.

הוא שורטט על־ידו במהלך שיחה עם הפרופסור היהודי־האמריקאי נורטון מז־ווינסקי, במשך אחת השיחות הממושכות שהשניים קיימו בסתיו 1975.

תוכן השירטוט: הצעה של עראפאת ל„הסדר־ביניים" ישראלי־פלסטיני, בתיווכו של הנרי קיסינ־ג'ר, ושעל־פיו תחזיר ישראל לפלס־טינים מובלעת סימלית באיזור יריחו. לפי הצעת עראפאת לא יימסר השטח לאש"ף, אלא לאו"ם, ש־יחליט בעצמו לאיזה מוסד פלסטיני למסרו.

המיסמך הגיע לידי העולם הזה בדרכים עקלקלות. לא הפרופסור ולא אש"ף מסרו אותו לפירסום, ועצם השיחות ביניהם היה סוד כמוס עד השבוע. אולם מזווינסקי מסר את הנייר לבעלי־שיחו במימשל האמרי־קאי, ומשם הגיע העתק מצולם ממנו לידי העולם הזה, לפני כמה חודשים.

העולם הזה מצא אז לנכון שלא לפרסם מיסמך זה, כדי להימנע מלגלות את קיום המגעים בין הפרופסור ואש"ף. עתה, עם גילויים, הוחלט למסרו לפירסום.

הזאב הבודד

הסקופ אודות המגעים פוצץ ב־עיתון הלונדוני פיננשל טיימס, מפי כתבו האמריקאי. נאמר בו כי „פרופסור יהודי־אמריקאי", שלא זוהה, ניהל מגעים עם ראשי אש"ף מטעם מישרד־החוץ האמ־ריקאי.

ידיעות אחרונות זכה לגלות את הסקופ השני — זהותו של הפרופסור נורטון מז־ווינסקי.

מיהו האיש הזה?

אף שלציבור הישראלי נודע האיש רק השבוע, הוא מוכר זה־מכבר בחוגי הפעילים למען שלום ישראלי־ערבי, כזאב בודד וכאישיות ססגונית, שדיעותיו על ישראל והציונות רחוקות למדי מדיעותיהם של פעילי השלום בישראל.

המקשר היהודי

הצהרה שנמסרה ל„העולם הזה" טלפונית:

המגעים שלי עם אש"ף

מאת נורטון מזווינסקי

כתבה שתופיעה בעמוד הראשון של העיתון הלונדוני „פיננשל טיימס" ב־16 בינואר, תחת הכותרת „מגעים סודיים בין ארצות־הברית ומנהיגי אש"ף", הפכה ידיעה מרכזית בעיתונים רבים בעולם. אין פלא שהיא הועתקה גם בעיתוני ישראל.

בעיית אש"ף מטרידה זה מכבר את מנהיגי ישראל. קיים הפחד, הגובל בהיסטריה, שמא תכיר ארצות־הברית באש"ף, כבנציגות האקטואלית של העם הפלסטיני, ושמא תנהל עימו משא־ומתן, גלוי או חשאי, על פיתרון הבעייה הפלסטינית, ותפעיל לחץ על ממשלת־ישראל לעשות כך גם היא.

אפשרות זו מעוררת דאגה מובנת בישראל, למרות שבעלי־דעת מבינים כי ארצות־הברית תטיל וטו על כל הצעת־החלטה מטעם אש"ף במועצת־הביטחון שתשנה את החלטות 242 ו־338, או שתזמין את אש"ף להשתתף במשא־ומתן על פיתרון הסיכסוך הישראלי־ערבי.

משום כך סיפקה כתבתו של הכתב האמריקאי של „פיננשל טיימס" דלק למדורת החששות הישראליים.

הכתב טען כי יש מגעים ממושכים ורצופים בין ממשלת ארצות־הברית ובין אש"ף. בעיקרו מוקדש הסיפור למתווך שניהל, כביכול, מגעים אלה, והוא „פרופסור יהודי, אך לא־ציוני" שיש לו מגעים נרחבים בשני הצדדים.

מאחר שאני מודה שאני הפרופסור שבו מדובר, ברצוני להעיר כמה הערות על אותה כתבה.

הכתבה ב„פיננשל טיימס" היתה תערובת של מציאות ודימיון. אני קובע באופן מוחלט שלא ידעתי על כתבה זו, אלא אחרי שהופיעה.

הריני מכחיש באופן מוחלט כי היה לי ייפוי־כוח לנהל משא־ומתן, או לקיים מגעים, עם יאסר עראפאת בשם ממשלת ארצות־הברית. לא הייתי מעורב בשום שליחות דיפלומטית חשאית מטעם ממשלת ארצות־הברית.

נסעתי לביירות שלוש פעמים בסתיו שעבר, נפגשתי עם אנשים רמי־דרג בצמרת אש"ף, וכן עם אנשים חשובים בממשלת ארצות־הברית, על יחסי ארצות־הברית ואש"ף. הייתי — ועודני — מעוניין שארצות־הברית תמלא תפקיד בהפגשת מדינת־ישראל ואש"ף, ליד שולחן המשא־ומתן.

ברור שקיימת באש"ף התנגדות חריפה, הן למגעים עם ארצות־הברית והן למגעים עם ישראל. אני סבור כי בעלי התת־נגדות הזו הם שהדליפו את הסיפור — אותו חלק שבו שהוא נכון — לעיתון הבריטי.

פעולת־חבלה זו עלולה להצליח, והפירסום עלול לאלץ את יאסר עראפאת ואש"ף להכחיש את עצם שאיפתם למגעים עם ממשלת ארצות־הברית. אם יקרה דבר מעין זה, אהיה מאוכזב, אך לא לגמרי מופתע.

■ ■ ■

שוחחתי עם יאסר עראפאת, ועם אחרים בצמרת אש"ף, על עמדתה של ממשלת ארצות־חברית, על האפשרות להביא לשינוי במדיניותה, ועל המצב הפנימי בישראל, כפי שאני מבין אותו. כמו־כן הצעתי, שאש"ף יכיר בישראל דה־פקטו, ושישראל תכיר באש"ף כנציג דה־פקטו של הפלסטינים.

בגלל דיעותי אלה, זכיתי בכינויים כגון „סוכן ציוני", „סוכן אש"ף" וגם „סוכן אמריקאי", כינויים המוכיחים עד־מה גדול הקיטוב בין הצדדים. אך מה שחשוב הוא, שגיליתי כי ראשי אש"ף שקלו בכובד־ראש את ההצעות שהוצעו על־ידי ועל־ידי אחרים.

הבעייה הפלסטינית היא ליבו של הסיכסוך. הולך ורב מיספר הישראלים, בעלי דיעות שונות, המתעוררים להכיר בעובדה זו.

הכרת אש"ף בקיום מדינת ישראל, פירושה קבלה למעשה של מדינה, שהיא בעיני הפלסטינים מדינה מדכאת. לדעת פלסטינים רבים, הכרה כזו פירושה כניעה למדכאים. יתר־על־כן, מנהיגים פלסטיניים רבים, וביניהם יאסר עראפאת עצמו, סבורים כי ההכרה בישראל היא הקלף היחידי שיהיה בידיהם ליד שולחן המשא־ומתן, ואין הם רוצים לוותר על קלף זה מוקדם מדי.

מצד שני, הכרה ישראלית באש"ף נתקלת בעובדה שאש"ף עדיין לא ויתר, רישמית, על התוכנית להקים מדינה דמו־קרטית־חילונית בכל שטח ישראל־פלסטין, אף שאנשי אש"ף מכ־ריזים עתה בגלוי כי לכל היהודים החיים בארץ יש זכות לחיות בה.

בעיית ההכרה ההדדית מעוררת, על־כן, בעיות דומות משני הצדדים, ובכל אחד משני המחנות יש התנגדות רבה לה. אולם בלי משא־ומתן ישיר בין שני הצדדים, והכרה הדדית, לא יושג שלום־אמת. על כן יש להתגבר על ההתנגדות להכרה הדדית, ויש לקבל את הסכנות הכרוכות בכך.

ממשלת ארצות־הברית יכולה להביא את שני הצדדים לידי הכרה הדדית ולידי משא־ומתן. החלטה כזו לא נתקבלה עדיין בממשלה האמריקאית ובמישרד־החוץ. גם שני בתי הקונגרס וועדותיהם לא תבעו עדיין דבר זה מן הממשלה האמריקאית וממישרד־החוץ. אולם הפוטנציאל להתגבשות החלטה כזו קיים, קרוב לוודאי, בארצות־חברית.

כדי להגיע להחלטה כזו, דרושים מגעים ישירים בין ממשלת ארצות־הברית ואש"ף, ולהיפך.

מזווינסקי, מרצה להיסטוריה בת־זמננו באוניברסיטה של קונטיקאט, הוא יליד מדינת איובה בארצות־הברית המערבית.

הוא נולד להורים שהם דתיים קיצוניים. באיובה לא היו אז, ואין גם עתה כימעט, יהודים. כאשר נולד נורטון מזווינסקי היה צורך להטיס במיוחד מוהל לעירו, כדי להכניס אותו בבריתו של אברהם אבינו. אביו, שהגיע כמהגר עני, הצליח במיסחר־פירות והפך מיליונר, דבר שאיפשר לו לתת לבניו חינוך גבוה.

האח השני הוא חבר הקונגרס ה־אמריקאי וחבר בוועדה המישפטית של בית־הנבחרים.

נורטון מזווינסקי נמשך לפני שנים רבות לחוג השפעתו של הרביי הרפורמי ד"ר אלמר ברגר, מנהיגה הבלתי־מוכתר של האנטי־ציונות בתוך היהדות האמריקאית. הוא ספג את תורתו של ברגר, שעמד בשעתו בראש אירגונים אנטי־ציוניים ל־מיניהם ועתה הוא עומד בראש תנועה המתקראת האלטרנטיבה היהודית לציונות. ברגר מקובל בעולם הערבי, ונהנה מיוקרה אישית רבה גם בצמרת האמריקאית.

בתוקף פעילותו בחוגים אלה, פיתח מז־ווינסקי קשרים נרחבים עם אישים שונים, הן בממשלה האמריקאית ובעולם הערבי, ייתכן שלא במעט בזכות היותו אחיו של חבר־הקונגרס. כן טיפח קשרים עם חוגים ישראליים מסויימים. בין השאר, הוא חבר במערכת העיתון ישראל־פלסטין המופיע בפאריס, בעריכתו של מקסים גילן.

בין השאר קיים מזווינסקי קשרים טובים עם דובר הליגה הערבית בארצות־הברית, קלוביס מקסוד, המקורב לחוגי אש"ף. יתכן שהלה עזר לו בקשירת הקשרים עם ראשי אש"ף בביירות.

✶ עניבות מידי עראפאת

בסתיו 1975 נסע נורטון מזווינסקי שלוש פעמים לביירות. נראה כי ה־מזמין היה עורך־הדין הצעיר סברי ג'רייס, חניך האוניברסיטה העברית, צעיר ערבי־ישראלי שהיה מקורב לחוג אל־ארד, נעצר ושוחרר בתנאי שיעזוב את הארץ. מאז מנהל ג'רייס את המכון לעיונים בביירות, ונחשב למומחה של אש"ף לעניינים ישר־אליים.

לנסיעתו של הפרופסור לביירות היתה מטרה מסויימת. הוא ביקש לשכנע את ראשי אש"ף בצורך הדחוף בדו־שיח ישראלי־פלסטיני. הוא הציע לעראפאת להסכים למעין ועידה בלתי־רישמית ובלתי־מחייבת, בהשתתפות קבוצת אישים מישראל ו־קבוצה של מנהיגי אש"ף.

אולם עראפאת, שהוא תכסיסן ממולח, העביר את הפרופסור בי־

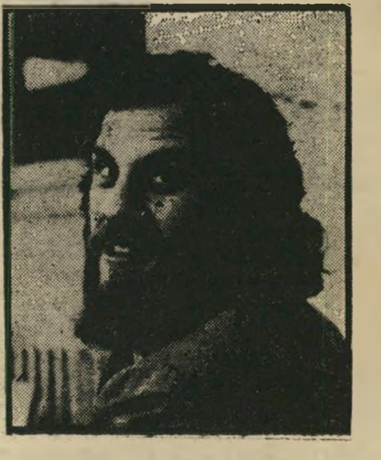

פרופסור מזווינסקי
לא בלדר חשאי

שיחה ראשונה זו לפס אחר לגמרי. בידעו כי יש למזווינסקי מהלכים בחוגי הממשלה האמריקאית, בי־קש להפכו למקשר בלתי־רישמי בין אש"ף לבין מישרד־החוץ ה־אמריקאי.

סביר להניח כי אין זה המגע היחידי, או העיקרי, בין ארצות־הברית ואש"ף. אין ספק כי קיימים זה־מכבר מגעים רצו־פים וחשאיים, מן הסתם בעזרת הסוכנות המרכזית לביון של ארצות־הברית. אולם עראפאת ראה בפרופסור היהודי, שאינו איש־מנגנון, והמסוגל להגיע במישרין אל הצמרת הפוליטית, מקשר יעיל נוסף.

הצעתו העיקרית של עראפאת: לערוך פגישה בינו ובין הנשיא פורד או הנרי קיסינג'ר.

השיחה היתה ידידותית וממושכת, ובסיומה העניק עראפאת למזווינסקי מתנה: שתי עניבות יפות, שאותן הראה מזווניסקי לאחר־מכן בגאווה רבה לידידיו.

כשמסר מזווינסקי את תוצאות השיחה לראשי מישרד־החוץ האמריקאי, לא יכלו אלה להיענות להצעות עראפאת בצורה חיובית. לכן השיבו על ההצעה בסידרת־שאלות.

בפגישתו הבאה עם עראפאת, הביא לו שאלון מפורט מטעם מישרד־החוץ האמ־ריקאי. עראפאת הכין תשובות, ועם אלה חזר מזווינסקי לארצות־הברית.

בפגישה השלישית העלה עראפאת את „תוכנית יריחו", המתוארת בשירטוט. היתה זו תוכנית מחוכמת ביותר.

לכאורה, זוהי תוכנית מתונה ביותר. עראפאת דרש בשלב זה רק חלק קטנטן מן הגדה המערבית, ואף הדגיש כי באיזור זה אין התנחלות ישראלית, וממילא אין שאלה זו מתעוררת לפי־שעה. חוץ מזה לא תבע כלל את המובלעת לאש"ף, אלא היה מוכן למסרה בידי האו"ם.

הקוץ באליה: תמורת הוויתור הישראלי הקטן, לדעתו, גם לא היה צורך בשום תשלום מדיני מצד אש"ף. מכיוון שאש"ף אינו מקבל את המובלעת, ואינו כלל צד בפעולה זו, גם לא יכולה להידרש ממנו, בשלב כזה, מחווה של הכרה בישראל.

אין ספק שעראפאת ידע, כי ממשלת־ישראל הנוכחית אינה יכולה להיענות ל־הצעה כזו, מכיוון שכל נסיגה בגדה ה־מערבית, אפילו לטובת המלך חוסיין, מח־ייבת בחירות חדשות לכנסת.

אבל עראפאת העלה את ההצעה כאמצעי להגיע לידי מגעים עם ה־אמריקאים, שיכלו להיתפס לרעיון מתון כזה.

✶ 7 שעות עם יאסר

כל הפרטים האלה לא נמסרו מ־עולם לפירסום, לא מטעם אש"ף ולא מטעם מזווינסקי. אולם מכיוון שהפרופסור מסר עליהם למישרד־החוץ האמריקאי, נוד־עו הפרטים לחוג רחב למדי של מומחים לענייני המיזרח־התיכון, וביניהם לידידי העולם הזה.

מזווינסקי עצמו מסר דיווח מפורט על שיחותיו לפקידים הבכירים של מישרד־החוץ, ביניהם אלפרד אתרטון, הממונה על ענייני המיזרח התיכון, והארולד סונדרס.

ייתכן כי הדברים השפיעו גם על ניסוח „מיסמך סונדרס", שבו נאמר כי יש עתה נטייה מתונה בצמרת אש"ף, וכי אפשר להגיע עימו ל־משא־ומתן, על בסיס של הכרה פלסטינית־ישראלית הדדית.

בדיווחיו מסר מזווינסקי שהתרשם כי עראפאת הוא אדם מתון ופיקח. אחת ה־שיחות בינו לבין עראפאת נמשכה שבע שעות רצופות — עדות לחשיבות שייחס ראש אש"ף לאפשרות של קשירת קשרים עם ממשלת ארצות־הברית.

לעומת זאת, נראה כי עראפאת לא ראה במזווינסקי מתווך מתאים בין הפלסטינים ובין חוגי־השלום בישראל. כי המומחים של אש"ף, הבקיאים בענייני ישראל, יודעים כי אישיות בעלת דיעות אנטי־ציוניות מובהקות לא תהיה קבילה במחנה־השלום הישראלי.

ואכן, בישראל קשור מזוניסקי רק עם חוגים אנטי־ציוניים קיצוניים. הוא הזמין לארצות־הברית, על חשבונו, את הפרופסור ישראל שחק (ראה עמודים 34־35), ואף דאג לכך ששחק יוזמן להעיד בפני ועדת־הסינאט לזכויות־האדם על התנהגותה של ישראל בשטחים המוחזקים. שחק הקדיש לנורטון מזווינסקי את ספרו ישראל, מדינה גיזענית, שהופיע לא־מכבר בפאריס.

מזווינסקי גם הביא לארצות־הברית את המשורר הישראלי־ערבי פאוזי אל־אסמר, בן לוד, שהיה כלוא במעצר מינהלי בגלל החשד שהיה קשור עם רשת־פידאיון ב־רמאללה, ושנסע אחרי שיחרורו לחו"ל. כיום לומד אל־אסמר באוניברסיטה של מזווינסקי, קונטיקאט סטייט יוניברסיטי, ולא־מכבר הופיע סיפרו להיות ערבי ב־ישראל באנגלית ובעברית.

מזווינסקי הוא האיש האחרון בעולם ה־יכול לשמש בלדר חשאי. הוא בולט ויוצא־דופן באישיותו, בהתנהגותו ובחיצוניותו. הוא מגדל זקן, מתהדר בלבושו, אינו מס־תיר את דיעותיו ומעשיו. הוא גם ספורטאי מצטיין, וניצח לא מכבר בתחרות אוניבר־סיטאית בהיאבקות בסיגנון יווני־רומאי.

כבן למישפחה חרדית הוא שולט בעב־רית, ומוציא בארצות־הברית לקט מן ה־עיתונות הישראלית והערבית. את השבועון שלו מממנת אחת הקרנות האמריקאיות הרבות לתיקשורת. הוא ביקר פעמים רבות גם בישראל, ובבואו נערכו עליו לא־פעם חיפושים מדוקדקים ביותר.

זוהי, על כן, המציאות העומדת מאחרי פרשת־השבוע: פרופסור בעל כוונות טו־בות, שביקש להרים תרומה להתקרבות אמריקאית־פלסטינית שפעל בתום־לב. פיר־סום הדברים עלול לפגוע קשה בפעילות זו, ואולי אף לשים לה קץ.

מי היה מעוניין בכך? מזווינסקי עצמו סבור כי הפיצוץ בא מטעם אנשי חזית־הסירוב הערבית. לא פחות סביר כי ידיים ישראליות — בארץ או בחו"ל — בדבר. כמו תמיד, יש אינטרס משותף לאנשי־הסירוב משני הצדדים.

במדינה

מישפט

עולמו של מתנקש

השופטת ביקשה לדעת: מדוע שוחרר חולה־נפש מסוכן מבית־החולים?

„איך זה קרה שאדם כזה שוחרר מבית־החולים?" שאלה השופטת בתימהון.

השופטת המחוזית שולמית ולנשטיין היפנתה את השאלה אל הפסיכיאטר המחוזי, ד״ר אורחן הקר, שעמד על דוכן העדים.

„תהליך סכיזופרני מתמשך." האיש ששימש נושא לדיון ישב על ספסל־הנאשמים, כשהוא כבול לשוטר. אלי גלילי, המתנקש בחייו של אורי אבנרי, לא גילה בדיון עניין מיוחד.

ההרכב של שלושת השופטים, שכלל גם את אהרון אולסקר ומרדכי בן־דרור, פתח במישפטו של גלילי כדי לברר תחילה שאלה יסודית: האם בכלל מסוגל גלילי לעמוד למישפט?

השאלה נענתה עוד לפני שנשאלה רישמית. בעת הוצאת פקודת־המעצר כבר הוכנס לתיק מיסמך מטעם הד״ר הקר, ושני פסיכיאטרים אחרים מבית־החולים בבת־ים, שבו מאושפז כעת גלילי. הם קבעו: „לפנינו גבר שעבר כבר מיספר גלים פסיכוטיים חריפים. גם כיום הוא נמצא בגל

פסיכיאטר הקר
„זה משונה מאד!"

פסיכוטי, על רקע תהליך סכיזופרני פאראנואידי מתמשך. את המעשה שעליו הוא נאשם בתיק הפלילי ביצע ביגלל מערכת מחשבותיו הפאראנואידיות, מתוך הדחף שלא יכול היה לעמוד בפניו. הוא לא ידע להבדיל בין טוב לרע במעשיו. הוא לא יכול לעמוד בדין ולשאת בעונש. הוא זקוק לאישפוז במוסד פסיכיאטרי סגור."

הקר עלה על דוכן העדים כדי לבסס חוות־דעת זו. לשאלותיו של סגן פרקליט המחוז, סברין שראסר, חזר ואמר כי גלילי בנה לעצמו עולם דימיוני, נמצא בתהליך של ניתוק, ואינו מסוגל לעמוד בדין. כשנשאל הקר אם גלילי מבין מה נעשה באולם באותו רגע, השיב כי הכל נראה לגלילי כמישחק, ואין הוא מבין את חומרת הדברים.

„איני יודע..." ברגע זה ביטאה את השופטת את תימהונה. היא רצתה לשמוע מפי הקר כיצד שוחרר אדם כזה מבית־החולים לחולי־רוח, כשברור לחלוטין כי הוא חולה מסוכן.

השיב הקר, במבוכה בולטת: „איני יודע... לא הייתי בוועדה הרפואית ששיחררה אותו..."

קראה השופטת: „זה משונה מאוד!"

בכך היה הדיון מסתיים, במתן צו לאישפוז נוסף של הנאשם, לולא התערב כאן סניגורו של גלילי, יגאל חקק. הוא הסתמך על תיקון שנעשה לא־מכבר בחוק, ושלפיו — גם במיקרה כזה, כשהנאשם אינו מסוגל לעמוד בדין, ניתן לערוך את המישפט.

מטרת התיקון היתה לאפשר את עריכת המישפט בעוד מחלת־הנפש של הנאשם נמצאת בעיצומה. כך ניתן להוכיח כי הנא־

(המשך בעמוד 20)

מבקר העולם הזה

מגלה כיצד הוזנחו רבבות מכשירי־כיבוי במישרדי הממשלה ביגלל עיסקות־שוחד במיכרזים

הלהבות פרצו מבניין מערכת הארץ. רהיטי מארס עלו באש. שורה של דליקות סנסציוניות הסעירה את המדינה. בעמודים הראשונים של העיתונים התנוססו תמונות שהראו את מכבי־האש בעננים של עשן, נאבקים בגבורה בתבערות.

אותה שעה נערכה בבית־המישפט המחוזי בתל־אביב דראמה קטנה, שלא זכתה בפירסום. בעל חברה למכשירי־כיבוי הודה באשמה, כי נתן שוחד לפקיד בכיר במע״ץ (מחלקת עבודות ציבוריות במישרד העבודה) כדי שיעדיף אותו במיכרז הנוגע למכשירי־כיבוי.

הפרשה היתה קטנה בממדיה, אבל היא היתה אופיינית להפקרות השוררת בשטח מניעת־האש — שערורייה המגיעה לממדי־ענק.

שלב א׳: טעות בסיכום

במישרדיה ובמיתקניה של ממשלת ישראל, ברחבי המדינה, מצויים ל־

כלב תמונה זו של שימעון ויצר, שהודה בתשלום שוחד, צולמה מרחוק, אחרי שאיים לשסות את כלב־הדוברמן שלידו בצלמת, אם תעז להתקרב.

מעלה ממאה אלף מטפים לכיבוי־אש. על כולם ממונה מע״ץ, המפרסמת מדי־שנה מיכרז שבו מתבקשים קבלנים פרטיים להציע את שירותם לביקורת שנתית קבועה של המטפים.

המיכרז א/46/74 התייחס לשנת 1974/5. הוא עומד במרכז הפרשה.

חברת מנע־אש, שמישרדה ברחוב חנקין 81 בחולון, ושמנהלה הוא שימעון ויצר, נתנה שירותים לציוד כיבוי־אש במישרדי־הממשלה בשנים 1972/4.

בתחילת שנת 1974 פירסמה מע״ץ את המיכרז לשנה הקרובה. הפעם השתתפה בו גם החברה של יגאל פרלה, רשף.

ישראל זיו, סגן־מנהל לענייני־מינהל במע״ץ ויו״ר ועדת־הרכישות המרכזית שטיפלה במיכרז, הודיע לפרלה כי גם הפעם זכתה במיכרז חברת מנע־אש, משום שהצעתה היתה הזולה ביותר.

פרלה ביקש לעיין בהצעה שנתקבלה.

אש ושוחד במישרדי הממשלה

הדו"ח הסודי של מפקח־הכבאות־הראשי על מיתקני הממשלה, שהועלם מעיני בית־המישפט העליון

באותה הצעה, לייד כל אחד מעשרות הפריטים השונים של הציוד לכיבוי־אש, צויין מחיר הטיפול באותו פריט. הסיכום הכללי אכן הראה כי הצעת מנע־אש זולה ביותר.

אבל פרלה לא התעצל. הוא סיכם את טורי המיספרים, וגילה כי אירעה טעות פשוטה בסיכום. אחרי תיקון הטעות, היתה הצעתו של פרלה הזולה ביותר.

ישראל זיו, סגן המנהל לענייני־מינהל במע"ץ, אישר, כי אכן אירעה טעות וי־הצעתו של פרלה היא הזולה ביותר.

לתדהמתו לא זכה פרלה במיכרז גם עם תיקון הטעות. זיו אמר לו: „עכשו צריכים לקבל חוות־דעת מקצועית בדבר כושרך לבצע את העבודה."

שלב ב': הונאה חשבונית

כאשר החל העולם הזה חוקר בפרשה, בשבועות האחרונים, עלה בידו לקבל העתקים מצולמים של הצעות המיכרזים בנושא זה, ושל ההתכתבויות הפנימיות. החומר הועבר לרואה־חשבון, שכבר המבט הראשון הדהים אותו.

ועדת־המיכרזים ערכה טבלה של השוואת־מחירים. היא לקחה יחידה אחת מכל פריט־ציוד, רשמה לצידו את מחיר הטיפול בו, סיכמה את הצעות־המחיר לפריטים השונים, וציינה איזו הצעה הזולה ביותר.

היתה זו הונאה פשוטה.

אילו היתה עורכת, כנדרש, ממוצע משוקלל, היתה מתקבלת תוצאה שונה לחלוטין — שהרי הכמות של כל אחד מהפריטים שונה.

במישרדי־הממשלה כ־100,000 יחידות מטפי־כיבוי סטנדרטיות. עבור טיפול במטף אחד ביקשה חברת מנע־אש 10 לירות, בעוד שחברת רשף דרשה 5 לירות.

הפרש המחירים בפריט זה מגיע לחצי־מיליון לירות — לטובת החברה שהפסידה במיכרז.

אבל כאשר נוהגים לפי שיטה של ממוצע חשבוני, הרי ההבדל הוא חמש לירות בילבד בטיפול ביחידה זו. הבדל זה נבלע, כאשר מצרפים אותו לדמי־טיפול ביחידה אחרת, מגודל שונה, שם ההבדל הוא 6 לירות לטובת חברת מנע־אש, אבל שוכחים לציין כי בכל מישרדי־הממשלה כולם מצויות רק 60 יחידות כאלה, לעומת עשרות־אלפי יחידות אחרות, המהוות את חלק־הארי מציוד כיבוי־האש במישרדי־הממשלה, שלגביהן היתה הצעת החברה שזכתה במיכרז גבוהה בהרבה מהצעות־המחיר האחרות.

את הרעיון להשתמש ב„ממוצע חשבוני" לגבי חישוב הצעת־המחיר הזולה ביותר, „מכר" לי ועדת־המיכרזים אחד מחבריה, אברהם שרון, מנהל ייבוא עודפים ומלאי במע"ץ.

שרון היה האיש שנקט כל מזימה אפשרית כדי לגרום לכך שהוועדה תמסור את העבודה לחברת מנע־אש. הוא היה האדם שהצליח לשכנע את ועדת המיכרזים לקבוע את הזוכה לפי שיטת „החישוב הממוצע". נימוקו היה פשוט: כיוון שלמע"ץ אין כל תחזית כמה יחידות־כיבוי נוספות ירכשו מישרדי־הממשלה בשנה הקרובה, הרי שאין בידי הוועדה נתונים מספיקים כדי לערוך ממוצע משוקלל.

חברי־הוועדה לא היו עירנים דיים לגבי תפקידם. כפי שמתברר מניתוח הדרך שבה נתקבלו ההחלטות השונות הקשורות במיכרז, הנושא היחידי שעניין אותם היה שיימצא להם גיבוי, או הצעה־בכתב מאחד החברים לגבי כל קבלת החלטה. הם בלעו את הפתיון. הם לא העלו כלל בדעתם שסידרי־מינהל תקינים מחייבים לבדוק את הצעות־המחיר לגבי מיכרז זה, לפי כמות מכשירי־הכיבוי הנמצאים בפועל במישרדי־הממשלה, על יחידותיהם השונות. על־סמך נתונים אלה יכלו לערוך חישוב מדוייק, לקבוע איזו הצעה זולה יותר.

כך בנה לעצמו אברהם שרון שני קווי־הגנה — טעות בסיפום, ועריכת „ממוצע חשבוני" מעוות.

כאשר נתגלתה התרמית הראשונה, עדיין נותר לפניו קו־הגנה נוסף, שאיש לא נתן דעתו עליו.

שלב ג': בלוף הכושר המקצועי

אצל ישראל זיו, סגן־המנהל־הכללי לענייני־מינהל במע"ץ, חייב היה להידלק אור אדום ברגע שנתגלתה הטעות בסיכום — טעות שקבעה שחברת מנע־אש היא הזולה ביותר, ולפיכך היא זכאית לזכות במיכרז.

אילו היה זיו מתייחס לתפקידו ברצינות ובאחריות, היו תוצאות המשך הטיפול בפרשה — שונות.

אולם זיו התעלם מהאפשרות שהטעות בסיכום נעשתה במזיד. הוא התעלם משיטת „הממוצע החשבוני" בהצעת־המיכרז.

הוא פעל, לכל אורך הדרך, בלא־דעת, כשליחו של אברהם שרון. היה זה אברהם שרון ששלף מהשרוול, אחרי שנתגלתה התרמית בסיכום המיספרים, את ההצעה לבדוק את כושרה המיקצועי של חברת רשף של יגאל פרלה.

מתוך חקירה מתברר, כי כדי לעשות לעצמו חיים קלים, העביר זיו את הטיפול בנושא לידי ועדת־מישנה. בוועדה זו היו חברים אברהם שרון ויוסף אלוני, עוזר ראשי לאפסנאות במע"ץ, שנעצר לפני ארבעה חודשים כחשוד באשמת לקיחת־שוחד, בעת הטיפול במיכרזים הנוגעים לכבישים.

שרון הפך שמיים וארץ כדי לחסום את יגאל פרלה. הוא לא ניסה להסתיר את יחסיו המייוחדים עם שימעון ויצר, מנהל חברת מנע־אש שזכתה במיכרז. הוא נהג לבקר במישרדו של זה מדי־חודש, וכל ביקור גרם להתלחשויות בין העובדים.

שרון לא טרח לבדוק את כושרה המיקצועי של חברת מנע־אש, אך בדק שוב־ושוב דווקא את החברה המתחרה, בעלת הצעת־המחיר הזולה יותר.

בהתאם לדיווחיו לזיו, החליטה הוועדה לפסול את הצעתה של חברת רשף, ולקבל את ההצעה היקרה יותר של חברת מנע־אש.

יגאל פרלה, בעל רשף, פנה לבית־המישפט־הגבוה לצדק. פרקליטות המדינה, כמייצגת מע"ץ, דרשה מזיו, אחרי עיון ראשוני במיסמכים, שוועדת־הרכישות תבדוק פעם נוספת, ביתר יסודיות, את החלטתה לגבי אי־כשירותה של חברת רשף.

בינתיים התרחשו דברים מוזרים נוספים.

שלב ד': הונאת בית־המישפט

שרון גילה כי אחד מעובדי חברת רשף התרשל בעבודתו בקיבוץ בית־קמה, לא בדק היטב את מטפי־הכיבוי. הוא דיווח על כך לאברהם שפיר, מפקח־כבאות־ראשי במישרד־הפנים וביקש את תגובתו, כדי שיוכל להשתמש בה נגד פרלה.

אך מיכתב־התשובה של מפקח־הכבאות־הראשי הכיל דווקא תלונות קשות כנגד חברת מנע־אש, החברה ששרון היה מעוניין כי תזכה במיכרז. מיכתב זה, לא הוצג בפני יגאל פרלה, והוא לא ידע את תוכנו.

נאמר בו, בין השאר: „עד כה התרשמתי אני, אישית, ועובדי

מאת

זאב יפת

לישכתי, בצורה רעה מן החברות שעסקו במתן שירותים למטפי כיבוי, בזאת שגילינו במיקרים רבים מעשים אשר סיכנו חיי־אדם, או פשוט היו מעשי־הונאה במטפים במישרדי הממשלה אשר זכו לטיפול חברות אלה."

ביקורת קיצונית זו מתייחסת לחברת מנע־אש, אשר מזה שנתיים זכתה במיכרזים לטיפול בילעדי בציוד הכיבוי הממשלתי.

אל שפיר הגיעו תלונות של עובדי־ממשלה, כי עובדי־החברה היו נוהגים לעבור ליד המטפים, ובכללם גם מטפים בבתי־ספר, בגני־ילדים ובבתי־חולים, ולהחליף את פיתקי־הביקורת שעל המיכלים מבלי לבדקם כלל.

ביקורת קטלנית מזו לא תיתכן. מכאן גם יובן מדוע חברת מנע־אש היתה כה מעוניינת לזכות במיכרז גם בפעם השלישית. היא היתה יכולה, בעזרת צוות־עובדים מצומצם, לגרוף רווחים גדולים משום שבדיקותיה היו, לא פעם, מזוייפות, ובצורה זו של החלפת פתקים, תחת עריכת בדיקה יסודית של המטפים, יכול היה עובד אחד לבצע עבודה של עובדים אחדים.

דווקא את הקטע הזה, הקוטל את יריבו, העלים שרון מעיני יגאל פרלה. משום כך לא יכול היה פרלה לטעון לפני בית־המישפט הגבוה לצדק כי נעשה לו עוול חמור, שהרי מדיברי מפקח־כבאות־ראשי מובן בבירור, שיש להטיל ספק חמור בכושרה המיקצועי של החברה שזכתה במיכרז, ושלא הוכיחה עצמה בעבודותיה.

אילו היה בית־המישפט הגבוה לצדק מוכנס לסוד העניינים, והיה מתברר לו כי דווקא החברה המומלצת על־ידי ועדת־המיכרזים של מע"ץ אינה מסוגלת לבצע את עבודתה, היתה החלטתו שונה בוודאי.

מאחר שטענה זו לא הושמעה, לא פסל בית־המישפט הגבוה לצדק — בהרכב יואל זוסמן, חיים כהן ואליהו מני את החלטתה, התמימה כביכול, של ועדת־המיכרזים של

(המשך בעמוד 27)

עד כה התרשמתי אני אישית ועובדי לשכתי בצורה רעה מן החברות שעסקו במתן שירותים למטפי כיבוי בזאת שגילינו במקרים רבים מעשים אשר סיכנו חיי אדם או פשוט היו הונאה במטפים במשרדי ממשלה אשר זכו "בטיפול" חברות אלה.

מה המשותף בין ים־מנג־טוואן רות אדרי הרב בכר השף דרוקר ונירה עדי ?

מעט מאד, מלבד העובדה שכולם קונים את המרגרינה של "מטע" ומכריזים ללא היסוס:
"גם אני עברתי למרגרינה של "מטע".

"מטע" מגישה לך מרגרינה מעולה במבחר טעמים: מרגרינה עדינה, מרגרינה עם חלב, מרגרינה בלי מלח ומרגרינה לאפיה.
קני עוד היום את המרגרינה המשובחת של "מטע" והצטרפי לרבים שאומרים:
"גם אני עברתי למרגרינה של "מטע".

- הרב אברהם בכר. חניך "השומר הצעיר" בבולגריה. הוסמך לרבנות בסופיה בהיותו בן 19. כיום מתגורר ביפו וידוע בכינויו "הרב הבולגרי" ו"הרב של מכבי יפו". בית הכנסת שלו משמש כתובת ליהודים דתיים וחילוניים ומרכז ליהדות בולגריה.
- השף מרדכי דרוקר הוא השף של מלון "פאל" ("שרתון" לשעבר). החל דרכו המקצועית במלון "המלך דוד" בי־ם והשתלם בארץ ובחו"ל. בן 38 ואב לבן ולבת. בעל התואר "אשף המטבח הישראלי".
- רות אדרי אם לעשרה ילדים מקרית־שמונה נושאת בתואר "אם השנה" של הקריה. ילידת ספרד בת שלושים וחמש מקיימת הגברת אדרי בית יהודי למופת ומדקדקת בכל המצוות. תחביביה הינם תפירה, קריאה ומטעל לכל אפיה.
- ים מנג־טוואן. בן קנטון צ׳ינה שבסין. הינו שף סיני. שמאחוריו קריירה עשירה של בישול וניהול מסעדות סיניות בהונג־קונג, סינגפור וישראל. כיום הוא מנהל את מסעדת "צ׳יינה־טאון" ברח׳ דיזנגוף בת"א. שם הוא מפליא במטעמים יוצאי דופן ובעברית הצחה שבפיו.
- השחקנית נירה עדי הפכה לגיבורת הילדים בשל הופעותיה בתכניות הטלביזיה עבורם. ילידת קבוץ נגיגר. אם לבן, שרתה בלהקת הנח"ל ושיחקה על במות התיאטרונים הגדולים. כיום מחלקת נירה את זמנה בין הצגות לילדים ואוניברסיטת ת"א, שם היא לומדת.

(המשך מעמוד 19)

שם היה חולה גם בשעת ביצוע הפשע, ועל־כן הוא אינו בר־עונשין על מעשיו. לפי ה־מצב המישפטי הקודם, ניתן היה להמתין עד להבראת הנאשם, ורק אז לערוך לו את המישפט.

האם היה מכשיר? בהתאם לחוק לא היתה לשופטים ברירה אלא להיענות ל־בקשה. הם קבעו כי הנאשם יהיה נוכח ב־מהלך המישפט, שגם במרכזו תעמוד, בלי ספק, השאלה אם היה גלילי חולה־רוח כאשר ביצע את ההתנקשות.

אם יתגלה עד אז מידע נוסף, עשוייה להתווסף על כך שאלה שנייה: האם מישהו הסית אותו נגד אבנרי? האם פעל באופן בלתי־תלוי לגמרי, או שמא שימש בלא־יודעין מכשיר בידי מישהו?

חיפה

מלחמה אכזרית וסוערת

מלחמת הירושה על כסא ראש העיר בחיפה פרצה שוב במלוא עוזה

כאשר הודיע לפני מיספר חודשים יוסף אלמוגי, כי הוא מציג את מועמדותו לתפ־קיד יושב ראש הנהלת הסוכנות היהודית, היתה חיפה כמירקחת. כימעט כל אחד מהעסקנים הבכירים יותר והבכירים פחות של מיפלגת העבודה בעיר ראה עצמו כיורש טיבעי לאלמוגי בתפקיד ראש ה־עיר, ולא הבין כיצד רעהו, העסקן האחר, חושב עצמו אף הוא ליורש.

הפתאומיות שבהודעת אלמוגי הביאה לכך שהעסקנים פעלו במהירות ובפזיזות. מלבד אירגון חוגים וגושים, החל כל אחד מהם להטיח האשמות אישיות בחברו, ד־רכילאי בתי־הקפה בחיפה נהנו מהחומר הפיקנטי הרב שנפל לידיהם.

אלמוגי, שחשש כל העת שמא לא ייבחר לתפקיד בו רצה, דיכא ביד רמה את ה־התעוררות לכיוון הירושה. ואמנם, לאחר סערה בת מיספר שבועות, בה נישמעו סיפורים על אורגיות של עסקנים, פילגשים, מעילות כספיות ונסיעות לחו״ל על חשבון הציבור, שככה הסערה וחיפה שבה לתרד־מחה.

עם בחירתו של אלמוגי ליושב ראש הסוכנות בשבוע שעבר, פרצה מילחמת הירושה בשנית. הפעם היא נושאת אופי

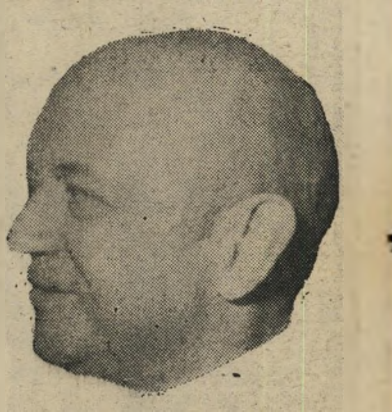

מועמד ורטמן
בלי השמצות אישיות

אחר לגמרי. שוב אין השמצות אישיות, סיפורי רכילות וריבים אישיים. הפעם ה־מילחמה על הירושה היא עניינית יותר, על פי המסורת הידועה של מפא״י לשעבר, אם כי אכזרית לא פחות.

לנילחמים על כיסא ראש העיר יש עוד זמן רב להתארגנות. בינתיים גבחר ירוחם צייזל כראש עירית חיפה, עד לבחירות שתערכה בעוד שנתיים, וליורשים בכוח יש זמן רב להכין את מהלכיהם.

הראשון, שמקורביו הדליפו על כוונתו לרוץ למישרת ראש העיר, הוא יושב ראש סיעת המערך בכנסת, ח״כ משה ורטמן. ורטמן, פוליטיקאי מנוסה ודמות קלאסית של עסקן חיפאי, בונה את כוחו בעיקר על המצביעים מקרב העיר התחתית והדר בחיפה, אזורים אותם היה נוהג אבא חושי לכנות „מעמד הפועלים האמיתי של ישר־אל.״ לוורטמן ידוע כי בקרב אנשי הכרמל אין לו כל סיכוי, אך טוען כי „הכרמל בין כה וכה לא יצביע עבור המערך.״

מיד כשהודיעו אנשיו של ורטמן כי הוא

(המשך בעמוד 25)

צדוק, צדוק ירדוף

צדוק מתכופף ורבין מברך
חזרה לימי דב יוסף

דבר אחד לא יוכל יצחק רבין לסלוח לעולם לעיתונות הישראלית — את זה שהוא חייב לה יותר מלכל גורם אחר את עובדת היותו ראש־ממשלה.

יצחק רבין היה אולי מעדיף לשכוח זאת. אבל הזיכרון הקולקטיבי של העם אינו כל כך קצר כפי שהיה רוצה לקוות. הוא לא הגיע לתפקידו בתהליך הדמו־קרטי המקובל. הוא לא נבחר כראש־ממ־שלה. הוא מונה לתפקיד זה. ומי שהוציאה אותו מתהומות השיכחה, לשם ניסו לדחוק אותו בזמנם גולדה מאיר ושמחה דיניץ, היתה אותה עיתונות שפרשה בפניו שטיח אדום בדרך חזרה. היתה זו אותה עיתונות שנתנה ביטוי למחאת העם בעקבות מיל־חמת יום־הכיפורים והיתה אחד הגורמים לסילוק ממשלת המחדלטורים, תוך כדי יצירת מצב בו יוכל רבין להגיע לשילטון.

אבל בני־אדם אינם אוהבים להיות בעלי־חוב ואסירי־תודה, אפילו אם הם ראשי־ממשלה. וכך קרה, שדווקא בתקופה שהוא נזקק בה יותר מכל ל„עיתונות טובה״, כדי לבצר את מעמדו בשילטון, הכריז יצ־חק רבין הכרזת מילחמה על העיתונות הישראלית. הצו שהוא עומד להכריז עליו, על פי עצת־אחיתופל של שר־המישפטים חיים צדוק, לפיו יהיו מעתה עניינים מדי־ניים מובהקים, כמו שדרים אל ממשלת־ישראל וממנה ופגישות של שרים עם נציגי מדינות־שאין־לישראל־יחסים־עמן — כפו־פים לצנזורה צבאית, הוא מעשה מובהק של דיכוי חופש־העיתונות.

חולשתו הגדולה של רבין היא בתחום יחסי האנוש שלו. בהווה כמו בעבר הוא איש בודד, בעל ידידים מעטים, מופנם ומסוגר. חולשה זו כוללת גם את חוסר הידע המוחלט שלו בהבנת טבעם של אמצעי־התיקשורת. לא מזמן ביטא את סלידתו מאמצעי־התיקשורת, שהוא נאלץ להיכנע להם, בהתבטאות פומבית: „לא צריך להתרגש כל כך ממה שכותבים בעתונים.״

■ ■ ■

אין ספק כי ליצחק רבין יש בעיות בתחום השליטה על שרי ממשלתו. בהעדר אישיות סמכותית בראשה, ובהעדר כישרון ויכולת של שליטה בחבריה, נדמה לפעמים כי הפונקציה המועילה היחידה שממלאים שרי ממשלתו העלובה של רבין

הצו לדיכוי חופש העיתונות בא לחפות על מצבה העלוב של ממשלת רבין

— שכל אחד מהם כמעט הוא כישלון בתחום אחריותו — היא חשיפה מוחלטת של כל סודות המדינה.

קל לתאר מה היה עושה מנהיג סמכותי במקרה כזה. דוד בן־גוריון, למשל, לא היה מהסס לסלק מהממשלה שר שהוא חושד בו בהדלפת סוד מדיני חיוני. הוא היה עושה זאת אפילו לא היו בידו הוכחות מישפטיות. הוא היה מתפטר, גורם בכך להתפטרות הממשלה ומרכיב אותה מחדש בלי השר שהוא חפץ לסלקו. רבין, החסר תעוזה וכושר תימרון פוליטי מסוג זה, בחר בדרך הקלה והמסוכנת: הטלת צנ־זורה צבאית על עניינים מדיניים מובהקים, תוך איום בהטלת עונשים לפי החוק על פיו שופטים מרגלים, עד כדי מאסר של 15 שנה למי שיעבור על הצו.

הצו מכוון ישירות נגד חופש־העיתונות. הוא מיועד להפוך את העיתונות שעיר־לעזאזל לכל מחדלי המישטר.

בנקודה זו יהיו שותפים לו גם מרבית חברי הכנסת. אין למעשה חוק תועבה או תקנה המכוונים נגד העיתונות שלא ימצאו רוב אוטומטי בכנסת שיאשר אותם. כיוון שכמעט כל חברי הכנסת בלי יוצא מהכלל סובלים מביקורתה של העיתונות, הם מנצ־לים כל הזדמנות כדי לפרוע את החשבון.

כבר היו דברים מעולם בישראל. די לזי־כור מה שאירע בשנת 1965, כאשר חוק לשון־הרע המפורסם, שנחקק במיוחד נגד עורכי העולם הזה, הועבר בכנסת למרות הסערה הציבורית שעורר וגלי ההתקוממות נגדו. בדיעבד גרם חוק זה לבחירת עורך העולם הזה לכנסת ולביסוס מעמדו הציבורי של השבועון שלשם חיסולו הוא נחקק. הפעם מכוון הצו החדש נגד העיתונות הישראלית כולה, וקשה לצפות מראש מה יהיו תוצאותיו. דבר אחד ברור: הם לא יהיו אלה שרבין וממשלתו מקווים להם.

מבחינה מהותית מסוכן צו־הצנזורה החדש, לא רק מבחינת תוכנו. ה־הגבלות שהוא מטיל על חופש הפירסום בתחום המדיני הן אומנם חמורות לכשעצ־מן. אם תחת עינה הפקוחה של העיתונות מתנהגים שרי ממשלתו של יצחק רבין בתחום המדיני כחבורת ליצנים משולחת כל רסן, קל לשער לאן יתגלגלו פני הדב־רים כשביקורת זו לא תהיה קיימת.

אולם מה שמסוכן יותר מאשר עצם הצו עצמו, הוא היותו סימפטום אחד בסינדרום שלם המבשר תהליך אנטי־דמוקרטי. מה שהחל אצל רבין בכינון יסוד למישטר נשיאותי בסיוע יועצים ממונים ולא שרים נבחרים, מקבל עתה חיזוק בשורה של צעדים המיועדים להפכו לשליט אבסולוטי.

שותף אמיץ לרבין בתהליך זה הוא שר־המישפטים חיים צדוק, שעליו יוטל לרדוף את עברייני צו־הצנזורה. צדוק מיתגלה יותר ויותר כמי שעושה מעשי זמרי ומב־קש שכר כפינחס. באיצטלה של ליברליות ובהעמדת־פנים של הומאניות, מכין צדוק למדינה את כמה מחוקי־התועבה החמורים ביותר שלה. יוזמתו של צדוק בחקיקת החוק לאיסור־פירסום שמות עצורים, יחד עם ההכנות להגביל את העיתונות כאיצטלה של הגנה על „צינעת הפרט,״ להוצאת צו־הצנזורה הנוכחי, מצטרפים למסע מכוון נגד חופש־העיתונות.

מילבד הצו עצמו יש משמעות חמורה גם לעצם מסירת אכיפתו לידי הצנזורה הצבאית. זו כבר אינה פוליטיזציה של הצבא, אלא מיליטריזציה של המדיניות.

מבחינה זו מזכירה הוצאת הצו את צווי־ההגבלה הדומים שהוציאה אינדירה גאנדי נגד העיתונות בהודו, אשר קוממו נגדה ונגד מישטרה את העולם הנאור כולו. אם היה עוד שמץ של אהדה בעיתונות העולם לממשלת־ישראל, לפחות בשל הקפ־דתה על שמירת יסודות הדמוקרטיה, דו־אגים עתה רבין וצדוק לחסלה.

אולם לא תדמיתה של ישראל בעיני העולם, כפי שתיווצר בעיקבות הצו החדש, היא החשובה. חשובה ממנה היא תדמיתה של המדינה בעיני תושביה ואזרחיה. ב־סופו של דבר יתגלה צו־הצנזורה בלתי יעיל וניתן לעקיפה, כמו חוקי־דיכוי אחרים במדינות טוטאליטאריות. התוצאה היחידה שלו תהיה תגברת תחושת המועקה והגב־לת החירויות בקרב העם.

במשך לילה שלם ציירו 7 ציירים את הדוגמניות כשהם מתחרים ביניהם על התפוקה

3 עירומות מחפשות צייר

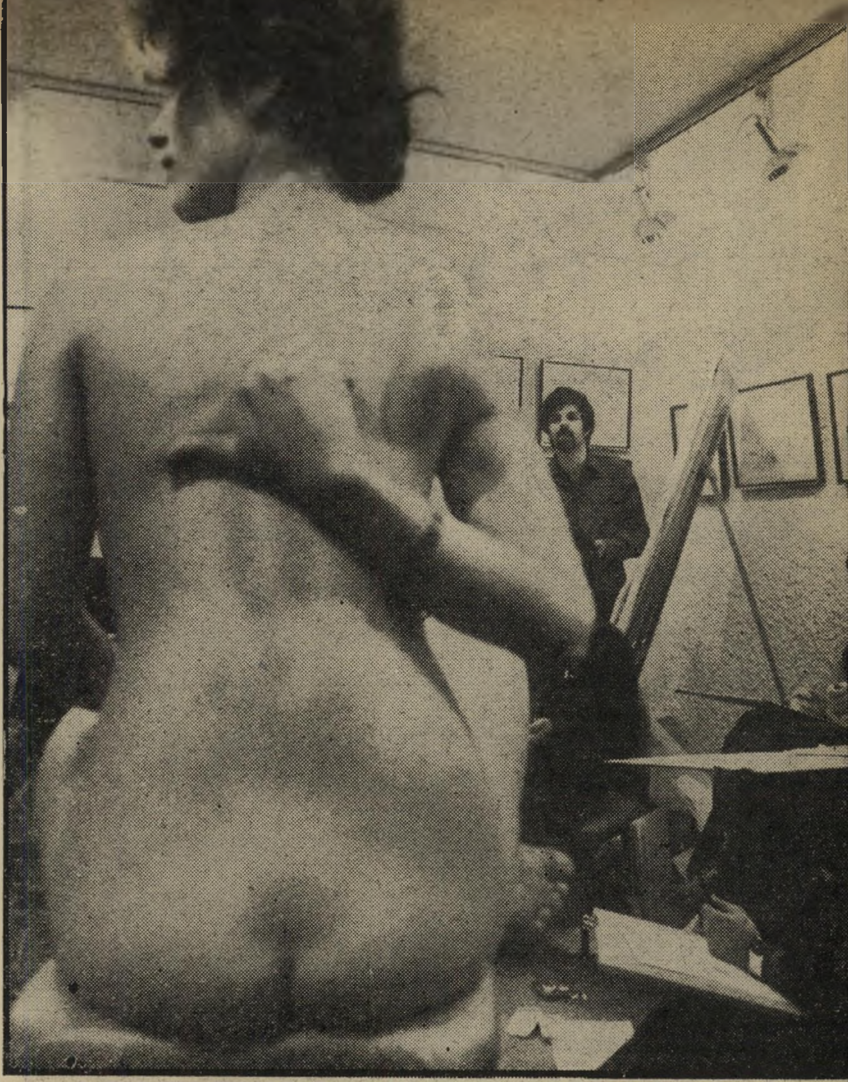

מגרד לה לסמדר יערון, היפהפייה הפתח־תיקוואית, העובדת כדוגמנית ונחשבת כדוגמנית־העירום מיספר־אחד של ישראל ושזכתה להצ־עות־חיזור רבות. למעלה משמאל: העיתונאי עימנואל בר־קדמא והצייר גד אולמן.

מי מצייר מהר יותר, מנחם גפן או הבמאי שמואל בונים? בשאלה זו התחבט בונים עצמו, שישב ליד גפן הזריז במאראתון־עירום, אשר החל בשעה 10.00 בלילה והסתיים ב־4.00 לפנות־בוקר, שהתקיים באחד מימי השבוע שעבר בגלריה תוראל בתל־אביב.

המאראתון, בו השתתפו שיבעה הציירים המיקצועיים גד אולמן, דן קידר, מנחם גפן, שאול נמרי, עמנואל בר־קדמא, משה בן־שאול ושמואל בונים, וציירים בלתי־מיקצועיים כמו בעלת־הגלרייה עמלייה

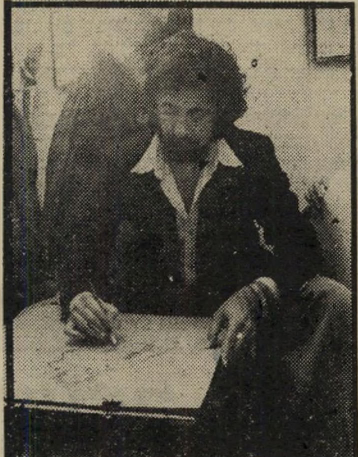

נמרי שאול ישב בצד, וצייר ב־עיפרון חום על נייר חום.
בתמונה משמאל: פלורה בדר, בת ה־23.

ארבל, הסטודנט אורי מיזרחי, המזכירה פנינה פרוכט ורבים אחרים, החל כמסיבה רבת־משתתפים ונמשך כערב רציני, במהלכו ניסו הציירים לצייר שלוש דוגמניות עירומות כביום־היוולדן, כשהם מגייסים לשם כך את מיטב כישרונם.

על שולחן נמוך בפינת הגלריה ניצבו בקבוקי יין, ויסקי מעדני־גבינות ועלי־גפן ממולאים. על הריצפה ישבו צפופים כמה שוחרי אמנות צרופה, בהם השחקנים שושיק שני ואריק לביא, והזמר צביקה פיק. ליד הדלת ניצבו שתי נערות חטובות שהזדהו

בשמן הפרטי בלבד, תמי ואיריס, ושאמורות היו להשתתף במאראתון באופן פעיל מייד לאחר שתסרנה את בגדיהן אלא שהשתיים נבהלו, העדיפו להישאר בבגדים עד סוף הערב.

שלוש שלא נבהלו היו דוגמניות־העירום המקצועיות סמדר יערון בת ה־20 יפהפייה בלונדית מפתח־תיקווה, שהתגלתה בתחילת הערב כביישנית וסירבה להסיר את הצעיף שכיסה את מערומיה. רק אחרי שמנחם גפן איים עליה כי לא יקח אותה לבלות בפיאנו־בר אם לא תתפשט, התפשטה.

פלורה בדר בת ה־23, חטובה ומסולסלת־שיער, הידועה כמלכה הבלתי־מוכרת של חוף שרתון, הוכיחה כי היא אכן ראוייה לתואר זה, גופה החטוב היה שזוף מאד,

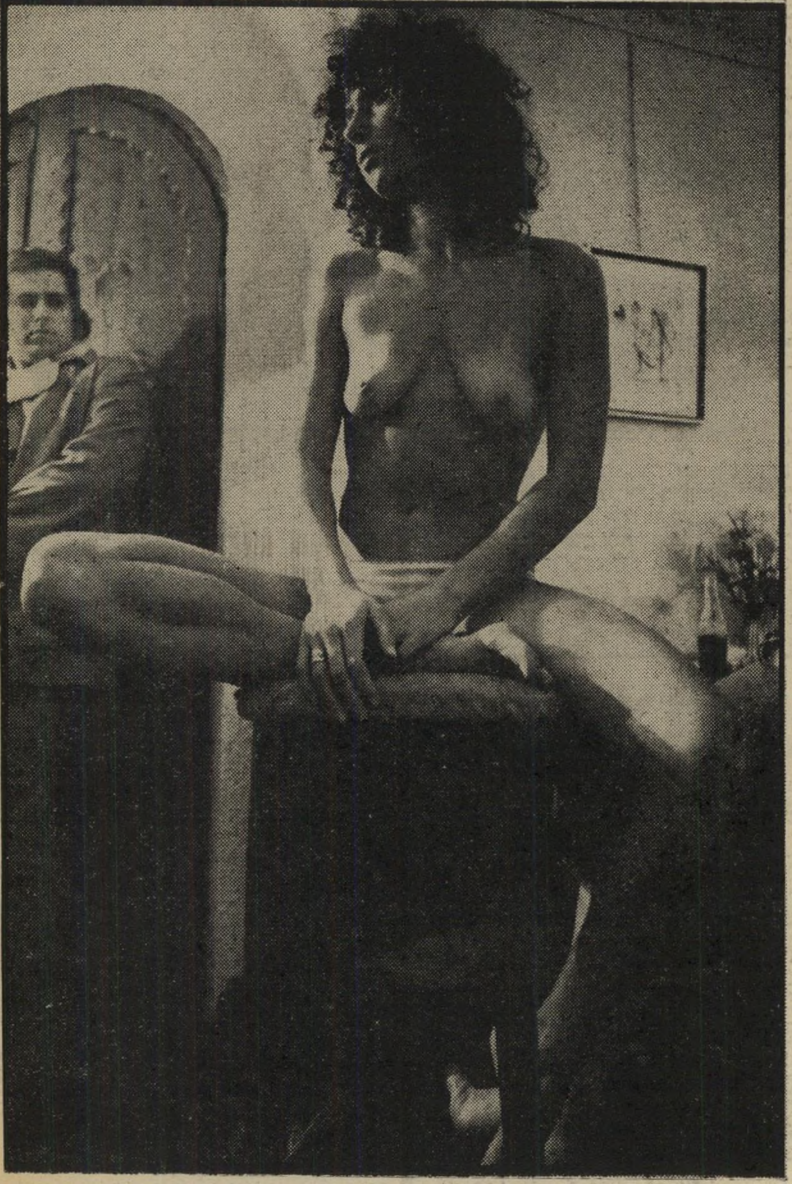

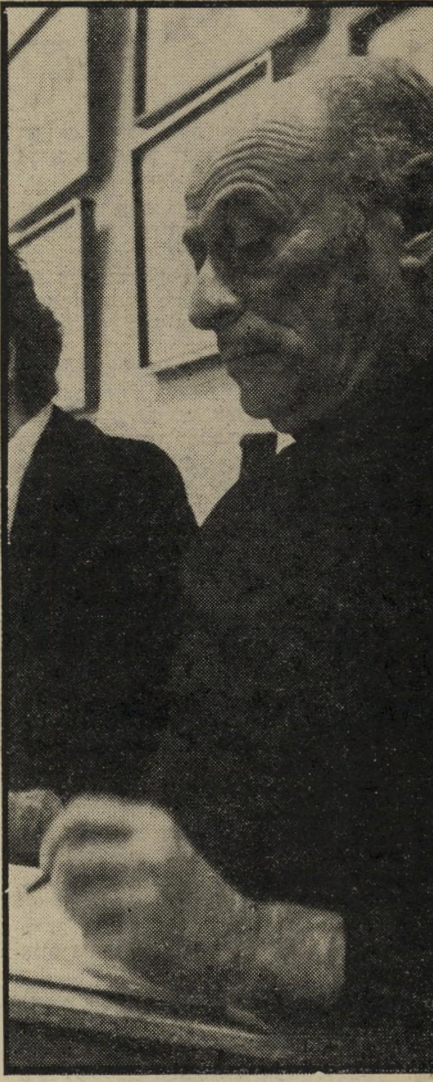

בונים שמואל הבמאי והצייר, ישב ליד מנחם גפן והתחרה איתו על מספר הציורים ששניהם ציירו.

בעיצומו של חודש ינואר. פלורה
זה שהיא ג'דע אמיתית, הורידה את
ס בלי בעיות, ישבה בתנוחה חצופה
פני הציירים.
לו הדוגמנית השלישית, טושי פרבר,
2 אף היא ובעלת מימדי־ענק, התי
כבדרנית מעולה לא־פחות מבן־
שלה, המנחה אורי זוהר. טושי סיפרה
יא משתכרת סך 300 לירות לשעה, אך
ך האירוע החגיגי הסכימה להוריד מן
ר סך של 250 לירות, הסתפקה ב־50
ת לשעה, כמחיר שקיבלו גם שתי ה־
ניות האחרות.
בדיחה מפולפלת אחת למישניה, בהן
ה בדרך־כלל על הטבע שלא קימץ ב־
שהעניק לה, סיפרה כי היא עורכת־
ם במיקצועה, וכי היא זו שהיתה

קידר דן

שבמקום ציורים צייר קריקטו־
רות, גם של הקוליגות שלו.
לבונים כתב: „אתה לא מתבייש, בגילך לצייר עירום ?"

אומנם זהו הצייר המהולל מבריטניה הגדולה ? לאגאתה כריסטי, שנפטרה היום, פיתרונים."

שתקן מכולם היה הצייר שאול נמרי, שישב מבודד מן האחרים והתרכז בציור, כשאפילו טושי השמנה אינה מצליחה להעלות חיוך על שפתיו, להיפך, הוא התלונן כי היא מתנועעת ככספית, וקשה לו לצייר אותה.

שתקן אף הוא היה העיתונאי עמנואל („יאנוש") בר־קדמא, שהתרכז בעבודתו והוציא תחת ידיו ציורים לתפארת.

בשלב מסויים החליטו הציירים כי ההצגה נגמרה, ודיללו את קהל האורחים. או אז החלה העבודה האמיתית, שתוצרתה: 60 ציורי־עירום, מעשה־ידיהם של שיבעה ציירים, ועוד עשרות ציורים מעשה־ידי

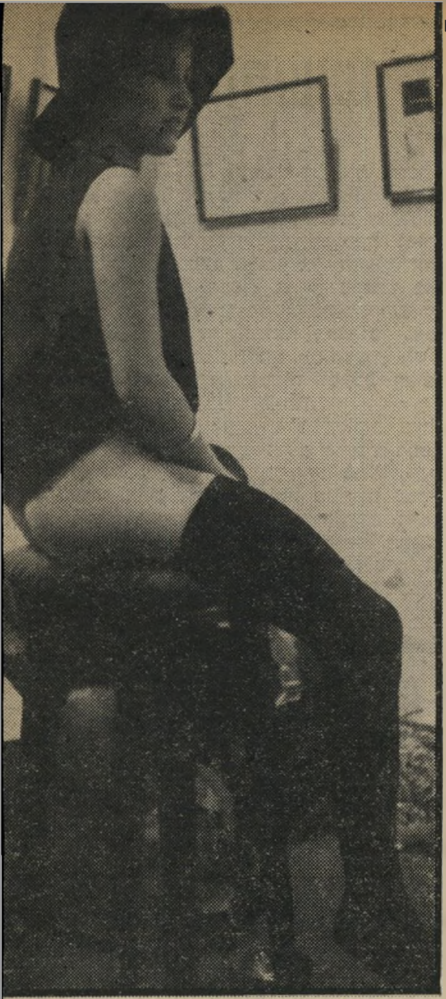

למה כובע ?

סמדר יערון, שהתגלתה בתחילת הערב כביישנית, הפכה עם חלוף הזמן נועזת, הצטיירה בתילבושת סכסית.

החובבים. כשהסתיים ליל הציורים התברר שאת המקום הראשון בתפוקת הציורים תפס מנחם גפן, האורח מלונדון, שהספיק לצייר במשך הערב 15 ציורים. ואילו במקום האחרון זכה משה בן־שאול, שסיים את הערב עם חמישה ציורים בלבד.

את כל שישים ציורי־העירום ואת צילומי המאראתון אפשר יהיה לראות בגלריה, בתערוכה מיוחדת שתתקיים במקום בקרוב.

מאראתון בעיצומו

טושי פרבר שוכבת על ריצפת הגלרייה, מאחוריה ת פלורה בדר, כשברקע מציירים אותן (מימין לשמאל) עמליה ארבל, דן קידר, עימנואל בר־קדמא, גד אולמן, מנחם גפן, שמואל בונים ומשה בן־שאול. במרכז, מעריץ האמנות הצרופה שאינו נמנה עם הציירים דווקא: ישב מול טושי, נעץ מבטים בשפע שהעניק לה הטבע.

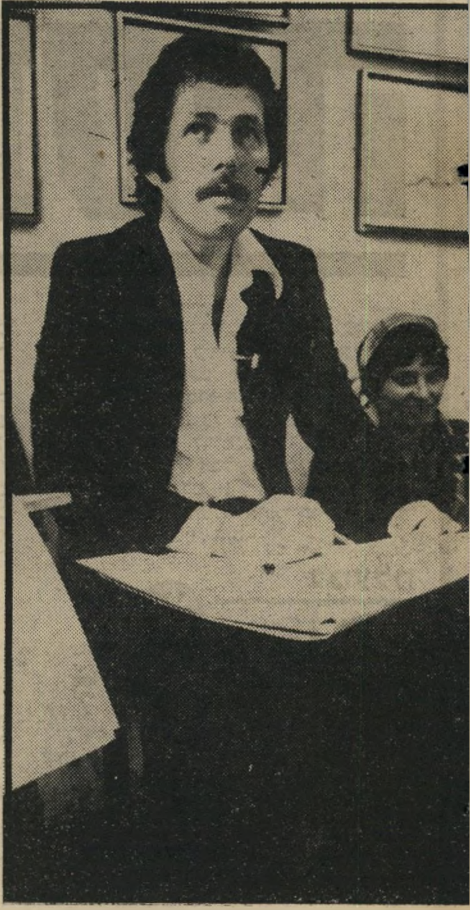

פן

מנחם התגלה כאשף־השיכנוע. היה זה הוא ולא אחר שהצליח לשכנע את שלוש הדוג־
יות להתפשט. גפן צייר במשך המאראתון 15 ציורים.

מורתן של נועה זיעל, בנותיהם של אריק ושושיק לביא, בעת שהללו שהו בגרמניה.

אורח־לרגע במאראתון היה החרזן דידי מנוסי, שנעץ מבטים משתאים בשלוש הנשים העירומות. מנחם גפן, שהבחין במבטיו של מנוסי, העיר לו: „נו, אני רואה שאתה יוצא מפה ומייד עושה ילד." מנוסי לא נשאר חייב, והחזיר: „באמת, מנחם,

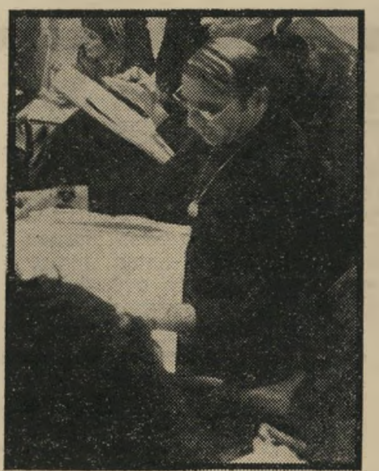

בן־שאול

משה, העתונאי והמשורר, הוכיח בערב־העירום כישרון־ציור בלתי־מבוטל. הוא בא למקום בחברת אשתו, אילנה.

צייר כל־כך ותיק כמוך עושה עניין מעירום ?!"

דן קידר הצחיק את האורחים והמשתתפים כשצייר קריקטורות של הקולגות, בליווית הערות מצחיקות. כמו, למשל, מתחת לציור דמותו של מנחם גפן: „ה־

מכת החשיש חדרה כימעט לכל בית־ספר בערים הגדולות בארץ

בית הספר הנסיוני המיוחד בשכונת ליפתא בירושלים. ליד השער האחורי של בית הספר ניצב צעיר, כבן 19 לבוש מכנסים צבאיות, חולצה משובצת ומעיל שחור. מדי פעם ניגש אל הצעיר אחד מתלמידי בית הספר, גד לו בראשו כאל מכר ותיק, מתבונן בחשש־מה לצדדים. הצעיר מאשר לו בתנועת ראש כי „הכל בסדר.” אז ניגש התלמיד אל הצעיר, משלשל לידו חבילת שטרות ומקבל חפיסה קטנה העטופה בנייר עיתון.

בית הספר תיכון חדש בתל־אביב. באחת מפינות החצר רחבת הידיים של בית הספר, קבוצה של צעירים מתגודדים במעגל. תלמידה אחת שולפת חפיסת סיגריות ושקיק נייר, ובה חתיכת חשיש. תלמידה אחרת מפוררת את הסם ועוסקת בליפוף הסיגריות. הנהלת בית הספר יודעת על פינת העישון המיוחדת בבית הספר אולם מבכרת לדעת כי מעשנים שם רק סיגריות רגילות,

דירת מסיבות החשיש היתה בשכנות לביתו של מורה הגימנסיה

נטולות סם. לפני מספר שנים הודה בפני מצלמות הטלוויזיה אחד מתלמידי בית־הספר כי הוא מעשן חשיש. הסערה הגדולה שקמה אז הביאה נזק רב ליוקרתו של תיכון חדש, ואין הנהלת בית הספר רוצה לחזור על ניתוח ציבורי מכאיב זה.

בית הספר הריאלי בחיפה. אב של תלמיד הכיתה השביעית מצא בילקוט בנו חתיכת חשיש חומה. האב מיהר למחנך הכיתה של בנו, לאחר שהפליא בו את מכותיו, וגילה להפתעתו הרבה כי הבן אינו בן יחיד בעניין זה. המחנך הסביר לאב הנרגז כי אין טעם ב„עריכת סקנדל.” „הצעירים מנסים את זה פעם או פעמיים ומפסיקים לעשן. זה עניין של אופנה. אם תתלונן במישטרה על הבן שלך, נצטרך לזרוק אותו מבית הספר.” האב והבן לא שבו לעסוק בנושא החשיש בשיחותיהם, והבן ממשיך לעשן חשיש, למרות התחזיות הוורודות של המחנך שלו.

אין כימעט בית ספר באחת הערים

דויד, צעיר בן 18, תלמיד לשעבר של הגימנסיה הפתוחה בליפתא, אשר המישטרה חושדת בו שהיה ספק הסמים של תלמידי מספר בתי־ספר תיכוניים בירושלים.

שלא כמו אצל מעשנים אחרים מקרב תלמידי החשיש, לא הפכה אסתי את העישון לאידיאולוגיה. „הייתי מעשנת. הודיתי בפני מנהל בית הספר כאשר הוא שאל אותי על כך. היום אני כבר לא מעשנת וזה לא מעניין אותי. אני לא חושבת שזה מוסיף משהו לעשן חשיש, זה בוודאי לא מוסיף לכושר היצירה, כפי שטוענים החברה ששרופים על העניין, אבל זה גם לא מזיק.”

הפסיכיאטר ד״ר צבי טלמור אינו מסכים עם אסתי. לדבריו החשיש מסוכן ביותר לתלמידים. „כושר החשיבה ניפגם. תלמיד תחת השפעת סם, או ואפילו בשעות שלאחר שהשפעת הסם חולפת, אינו מתפקד כראוי. הערכותיו לגבי הזמן והמקום אינן

ספקי החשיש בתיכון מערבבים בו אופיום לשעבד את התלמידים

אמיתיות. הערכותיו לגבי חשיבות הנושאים הן שיקריות. כושר הקליטה שלו, בין אם המדובר בקריאה או בשיחה, הוא מצומצם הרבה יותר מאשר של תלמיד שאינו מעשן חשיש.”

למנהל גימנסיה רחביה, שמואל מיכאלי, נסיון מעשי בנזק שמביא החשיש לתלמידים שלו. „כאשר התלמיד לוקח סמים בקביעות הוא יורד בלימודים,” אומר מיכאלי. „יש ביניהם כאלה הנירדמים בשעור, אינם עירניים, עיניהם מבריקות, הם מתרשלים בלימודים ונעדרים תכופות מבית הספר.”

אורי הוא תלמיד תיכון חדש בתל־אביב. „אצלנו אין כימעט תלמיד י״א או י״ב שלא עישן לפחות פעם אחת חשיש. ישנם בודדים שלא עישנו. אלה נמנים על ‚המיתנגדים’. הם לא רק שלא מעשנים, אלא רצים להתלונן אצל ההנהלה בכל פעם שהם יודעים על תלמידים אחרים שמעשנים, אבל זה לא עוזר להם.

„הקבוצה שלנו מעשנת כימעט כל יום.

חשיש בגימנסיה

מאת

יוסי ינאי

הגדולות שבו אין קבוצות גדולות של מעשני חשיש מקרב התלמידים. עד לפני כשלוש שנים היה עישון החשיש נחלת תלמידי הכיתות הגבוהות בלבד. כיום יודעים לספר כי על המעשנים נימנים גם תלמידי השישיות והחמישיות, ולעיתים, נדירות אמנם, תלמידי חטיבת הביניים, אשר עד לפני שנים מיספר היו שייכים למיסגרת בית הספר היסודי.

לכל עיר יש בתי הספר שלה, אשר הם מורי הדרך בעניין החשיש. בדרך כלל בית הספר המוביל הוא בית הספר היוקרתי של העיר, בו לומדים בני הטובים, בנים למישפחות אמידות יותר, בני פקידים בכירים ובעלי מיקצועות חופשיים.

דירות שכורות ועישון חשיש

בירושלים משמשים שלושה בתי ספר כבתי הספר המובילים: בית הספר הנסיוני בליפתא, גימנסיה רחביה ובית הספר בוייאר. בתל־אביב צועדים בראש מעשני החשיש תלמידי בית הספר תיכון חדש, גימנסיה הרצליה ובית הספר האמריקאי בכפר שמריהו. את המקום הראשון בחיפה תופס בית הספר הריאלי.

למרות שרק בימים האחרונים נודע לציבור על מכת החשיש בגימנסיה, יודעים עליה התלמידים, המורים ומנהלי בתי הספר כבר חודשים ואף שנים. היחידים שעיניהם היו עצומות היו ההורים והמישטרה.

שילטונות בתי הספר גם יודעים בדרך כלל על מקור הסם המצוי בין כתלי בית הספר שלהם. בכל בית ספר, ולעיתים אף בכל כיתה, יש רכז חשיש. הרכז אוסף כסף אצל בני כיתתו, וניפגש עם הסוחר. בדרך כלל הסוחר הוא רק סוחר־מישנה, תלמיד

של כיתה גבוהה יותר או בוגר אותו מוסד, הקונה את הסם באופן מרוכז. בדרך כלל מניעיו של אותו תלמיד הם לא לשם עשיית רווח כספי, אלא כדי להיות מקובל יותר על ה„חברה”.

בתל־אביב ובירושלים השתכללו שיטות העישון של התלמידים. העישון בין כותלי בית הספר הוא די מסוכן, בעיקר בגלל סכנת ההלשנה להנהלה מצד התלמידים שאינם מעשנים. בדרך כלל נערכות „מסיבות עישון” בבית אחד התלמידים שהוריו נסעו לחוצלארץ, או לחופשה בארץ.

אולם כיוון שאי אפשר לסמוך על יצר הנסיעות של ההורים, קיימות בתל־אביב דירות שנישכרו על ידי תלמידים מגימנסיה הרצליה, ובירושלים, דירות שנישכרו על ידי תלמידי הגימנסיה רחביה, אשר משמשות אך ורק למסיבות הסמים. אלה שידם או העזתם אינם משיגים כדי שכירת דירה, מסתפקים במעמד של אורחים בדירות השכורות, תמורת תשלום עבור כל פעם שהם מבקרים בדירה. בירושלים החיים קלים יותר. מי שאין לו דירה יכול לבקר

במעונות הסטודנטים בגבעת רם או על הר הצופים, שם נערכות מה שנקרא בסלנג של תלמידי התיכון „אורגיות סמים”. הסטודנטים הירושלמיים הן נדיבי לב ומקבלים בסבר פנים יפות את תלמידי התיכון.

אסתי היא מתלמידות גימנסיה רחביה שהורחקו מבית הספר לפני כשנה לאחר שנתגלו 15 מעשני חשיש בקרב תלמידי הגימנסיה. היא אמנם הוחזרה אחר־כך ללימודים, אך הנהלת הגימנסיה ואותם מחבריה המתנגדים לעישון החשיש, מררו את חייה בבית הספר. אסתי היא בת למורת בבית ספר אחר, והיתה החברה של שלום

יש לנו דירה ששכרנו אותה בצפון תל־אביב שעולה לנו 700 לירות לחודש. אנחנו לא ישנים שם אף פעם, לכל אחד מאיתנו יש בית. לפעמים מישהו הולך לשם עם החברה שלו, אבל הדירה כל כך הפוכה ומלוכלכת שאין שם מקום לרומנטיקה. אנחנו שישה שותפים בדירה, אבל כל מי שבא אליה כאורח צריך לשלם 10 לירות עבור הביקור. אנחנו מכסים פחות או יותר את דמי השכירות מהכסף הזה.

למעלה מ־35 אחוז

„**ל**השיג את החשיש אין בעיה. יש שמיניסט אחד שיש לו תמיד חשיש למכירה. אנחנו קונים בכמויות קטנות, כל פעם את הכמות הדרושה לעישון באותו ערב. לא רוצים שיתפסו אצלנו חשיש. בערב באים החברה, בדרך כלל אחרי שכבר גומרים לעשות את השיעורים, יש לנו טייפ קסטות קטן בדירה, שומעים מוסיקה ומעשנים. אני לא מבין מה רע בזה. מה שמצחיק שבבית הסמוך גר אחד המורים של בית הספר, והבעיה הכי גדולה שלנו היא להסביר לו כל פעם מה אנחנו עושים בשכונת שלו.”

(המשך בעמוד 28)

במדינה

(המשך מעמוד 21)

מציב עצמו למרוץ, מיהרו עושי דברו של מזכיר מועצת הפועלים אליעזר מולק לבשר בשמו, כי גם הוא מועמד. הדימוי הציבורי של מולק בחיפה הוא קרוב לאפס. מולק אינו אהוד אפילו על מנהיגי הפועלים בעיר, ונסיעתו האומללה ללימוד אנגלית באנגליה גרמה לפיחות ניכר במעמדו.

אין זה סוד שמולק יודע כי סיכוייו להתמודד כנגד ורטמן הם קלושים. אולם על ידי איום בתחרות מבקש מולק לקבל מישרה נכבדת במישור הארצי. ואמנם, בימים האחרונים יש שמועות עקשניות בחיפה כי מולק עומד לקבל מישרה בכירה ביותר בחברת העובדים. שמועות אחרות טוענות כי מולק ירש את אחד מתפקידיו של מנהל ויושב־ראש מועצת־המנהלים של בנק הפועלים יעקוב לוינסון.

אחת הדמויות הפופולאריות בעיר היא הפרופסור שבח וייס. וייס טוען כי סיכוייו בקרב הבוחרים הם הגדולים ביותר, אך יודע כי מיפלגתו לא תאפשר לו לנסות אפילו להתמודד על מישרת ראש העיר. בימים האחרונים חזר וייס והדליף איומים בדבר הקמת רשימה עצמאית, אם הוא לא יועמד בראש רשימת המערך בבחירות לראש העיר.

הנעלם הגדול הוא ח"כ משה שחל. שחל, אשר עלייתו המטאורית במישור הפרלמנטרי הביאה לו הערכה רבה בחיפה, עדיין לא הודיע על כוונותיו בעניין המירוץ לתפקיד ראש העיר. תיקוותם הגדולה של המתמודדים האחרים היא ששחל יחליט שלא לסכן את מעמדו הפרלמנטרי בתבוסה מוניציפאלית, וייצא מהמירוץ עוד לפני שהוא יתחיל.

למרות שהבחירות לראשי הערים יערכו רק בסוף שנת 1977, החלה כבר חיפה במערכת הבחירות שלה, המבטיחה להיות סוערת ומעניינת ככל שיתקרב מועד הבחירות.

שיכון

קורת־גג

בבית־הסוהר

ח"כ ז'אק אמיר דרש לפתור את בעיית שיכונם של הזוגות הצעירים — והבעיה ניפתרה בכלא

בסיגנון־הדיבור העממי והמייוחד שלו, נאם בחודש שעבר בלהט רב הח"כ הדימונאי, יעקב („ז'אק") אמיר (מערך), נאום חוצב־להבות, על מצוקת הדיור של הזוגות הצעירים בבאר־שבע.

ההצעה לסדר־היום של אמיר הועברה לוועדת־העבודה של הכנסת, בהסכמת כל סיעות הבית, ואמיר, מצידו, סיפק ליושבת־ראש הוועדה, ח"כ שושנה ארבלי־אלמוזלינו, את כל הפרטים על בעייה כאובה זו.

השבוע הגיש אמיר הצעה נוספת לסדר היום, הצעה שבאה כאילו לבטל את דרישתו הראשונה. הכותרת של הצעתו החדשה: „הזוגות הצעירים קיבלו סוף־סוף קורת־גג."

„זה אמנם לא בדיוק הפיתרון שאני הצעתי," טען השבוע באירוניה, אמיר, „קורת הגג ניתנה להם בבית־המעצר, אבל העיקר שיש להם איפה לישון."

בהצעה החדשה שלו מתאר אמיר את השתלשלות המאורעות, אחרי שהזוגות הצעירים פלשו לדירה בבאר־שבע ופינו אותה מייד, ללא אלימות וכוח: „מישטרת באר־שבע ביקשה להעמיד את הפולשים לדין על הסגת־גבול. באותו יום ציווה שופט־השלום הראשי בבאר־שבע, יעקב גנן, לעצור את הנשים ל־5 ימי מעצר בפועל, ואת הגברים ל־6.

„בנוסף לכך ציווה השופט להפריד בכוח בין הנשים לתינוקותיהם, לבל ייכנסו לתא־המעצר.

„אין לי טענות כנגד השופט," טוען אמיר, „כבר נעשו דברים יותר גרועים מאשר להכניס נשים לכלא ולנתק מהן בכוח את תינוקותיהם. אבל מה יהיה אחרי שתיגמר תקופת המעצר? איפה הם יגורו?"

האם תמלא ישראל בשביל האמריקאים את התפקיד שממלאים הקובאנים למען ברית־המועצות באנגולה?

שותף זאיר

כאשר התפוצצה הידיעה, היא היתה חסרת־משמעות.

היה זה לפני מיספר שבועות, בעיקבות אחד ממסעותיו של שר־החוץ יגאל אלון בחו"ל. כותרת באחד מעתוני ישראל בישרה כי במיסגרת סיורו באירופה נפגש יגאל אלון בחשאי עם שר־החוץ של זאיר, מדינה אפריקאית שאינה מקיימת יחסים עם ישראל. הדלפת הידיעה, שהוגדרה כסוד מדיני כמוס, עוררה את זעמו של

יונס מליירו סאווימבי

תמיכה דרום־אפריקאית

ראש־הממשלה יצחק רבין. פירסומה היה אחד המניעים שדחפו אותו להוצאת צו־הצנזורה המדינית (ראה עמוד 21).

גם ישראל וגם זאיר הכחישו אז בתוקף את עצם קיום הפגישה, שאיש לא יכול היה לנחש את תוכנה. הפרשנים ניסו לבנות תילים של פרשנויות, כאילו נועדה פגישה זו לסלול את הדרך לקראת חידוש היחסים הדיפלומטיים בין ישראל וזאיר.

אולם בימים האחרונים ניתן היה לראות פגישה זו, אם אומנם התקיימה, באור שונה לחלוטין. על רקע התפקיד הבלתי זעיר שהחלה זאיר של הקולונל מובוטו למלא במשבר האפריקאי סביב מילחמת אנגולה, יכולה להיות משמעות מיוחדת לפגישתו של אלון עם שר־החוץ של מדינה אפריקאית זו.

שלוש תנועות־שיחרור נוטלות חלק במילחמת האזרחים המשתוללת באנגולה מאז קיבלה את עצמאותה אחרי 500 שנות כיבוש פורטוגלי. שלוש תנועות אלה לחמו נגד הכובשים הפורטוגלים בנפרד, על רקע מחלוקת אידיאולוגית ואישית ביניהן, המזכירה מעט את שלוש המחתרות העבריות שלחמו נגד שילטון המנדט הבריטי בארץ.

הגדולה והמרכזית שבתנועות שיחרור אלו היא „התנועה העממית לשיחרור אנגולה" בראשותו של אגוסטינו נטו, הידועה בראשי התיבות של שמה מפל"א. במשך

הולדן רוברטו

תמיכה אמריקאית

כל שנות המאבק היא קיבלה סיוע סובייטי, זוהתה כתנועה מרכסיסטית. כאשר קיבלה אנגולה את עצמאותה, תפסו ראשי מפל"א את השילטון, והסובייטים ראו רק כטבעי שעתה יוכלו לגבות את השטר ולתקוע מאחז ביבשת האפריקאית.

מול מפל"א ניצבות שתי תנועות־שיחרור המוגדרות כ„מערביות" בעיקר בזכות יריבותן לתנועה הנהנית מהסיוע הסובייטי. אלה הן הפנל"א — החזית הלאומית לשיחרור אנגולה, בראשות הולדן רוברטו, שהוא גיסו של נשיא זאיר, הקולונל מובוטו; ויוניטה, האיחוד־הלאומי לעצמאות מוחלטת של אנגולה, תנועה סוציאליסטית בראשותו של יונס סאווימבי.

בתקופת המרד נגד הפורטוגלים לא קיבלו שתי התנועות „המערביות" כמעט כל סיוע רשמי ממדינות המערב. להיפך, מנהיגיהן התחננו לסיוע כזה, בעיקר מארצות־הברית, אך לא קיבלו אותו. אמריקה העריכה מדי את חשיבות האיים האזוריים השייכים לפורטוגל — ששימשו גם כתחנת־ביניים לרכבת־האווירית לישראל — ולא רצתה לריב עם הממשלה הפאשיסטית.

כך קרה, למשל, שכמה ממנהיגי היוניטה, הזוכה עתה לתמיכת ממשלת דרום־אפריקה, קיבלו את חינוכם הצבאי והפוליטי בסין העממית דווקא.

רק אחרי הענקת העצמאות לאנגולה, החלו האמריקאים לתמוך בשתי תנועות־השיחרור שגילו התנגדות לחדירה הסובייטית, בכסף, בנשק ובסוכנים.

כאשר נחשפה התערבות אמריקאית זו באנגולה, שנעשתה בעיקר ביוזמת הד"ר הנרי קיסינג'ר ובניגוד לדעת אנשי הסטייט דפרטמנט, התחוללה בארצות־הברית סערה. כל מתנגדי מילחמת ויאט־נאם ראו במעורבות האמריקאית באנגולה מהדורה חדשה של ויאט־נאם, יצאו נגדה בתוקף. הקונגרס שהוזעק עצר מיידית את כל מקורות הסיוע של ארצות־הברית למתנגדי מפל"א באנגולה.

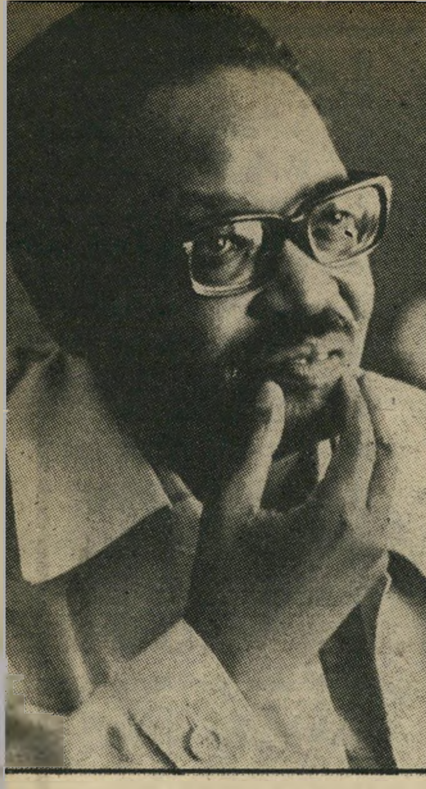

אגוסטינו נטו

תמיכה סובייטית

באותה שעה התערבה ברית־המועצות באנגולה, באמצעות חיל־מישלוח קובאני. רכבת־אווירית העבירה לאנגולה אלפי חיילים קובאניים, מצויידים בטנקים, מסוקים ומטוסי־קרב, באמצעותם יכלו לסייע למפל"א המרכסיסטית להשיג הכרעה בחזית.

בדרום אנגולה סייעו כוחות ממשלת דרום־אפריקה ליוניטה להחזיק מעמד. אולם בצפון המדינה הדפו הקובאנים ואנשי המפל"א את חייליו של הולדן רוברטו, שנהנה מתמיכת ארצות־הברית בעבר, תפסו את מרבית השטחים שהיו מוחזקים בידו.

■ ■ ■

בהעדר אפשרות להתערב ישירות לטובת התנועה שבחסותה, חיפשה ארצות־הברית דרכים לפעול בדומה לברית־המועצות. תפקיד זה יכלה למלא ביעילות זאיר של מובוטו, שלרשותה צבא של 50 אלף חיילים, שחלקם אומן, כמו מובוטו עצמו, בידי מדריכי צה"ל.

זאיר החלה ליטול חלק לגמרי לא זעיר במילחמה האנגולית. השבוע אף איימו ראשיה לצאת למילחמה גלויה נגד המפל"א, בתואנה של תקיפת כפרים בזאיר.

בשעה שזאיר איימה לפעול בשדה־הקרב מילאה ישראל תפקיד דומה מאחורי־הקלעים. היה זה שר־החוץ יגאל אלון שבביקורו האחרון בארצות־הברית ניסה לשכנע כמה מראשי הקונגרס האמריקאי להסיר את התנגדותם להושטת סיוע צבאי לתנועות המערביות באנגולה. במעשה זה קומם אלון נגדו חלקים רחבים מיהדות ארצות־הברית, שלחמו בעבר נגד המעורבות האמריקאית בוויאט־נאם.

אלון אומנם הסביר התערבות זו בכך, שהוא מנסה למנוע תקדים שעלולות להיות לו השלכות חמורות על ישראל בעתיד, אולם קל לנחש כי השראתו של קיסינג'ר ריחפה מעל לצעד זה.

הפעילות הדיפלומטית מאחורי־הקלעים של אלון בשאלת אנגולה, ופגישתו החשאית עם שר־החוץ של זאיר, מעוררים את המחשבה שאין כאן צירוף מקרים סתמי. קיימת אפשרות סבירה שקיסינג'ר מנסה לנצל את ישראל כדי להסוות באמצעותה התערבות של ארה"ב באנגולה.

מה הם מימדי התפקיד המוטל על ישראל בתחום זה, והאם הוא כולל גם משימות שהם מעבר לפעילות שתדלנית ודיפלומטית, לא ידוע עד כה. ייתכן שעצם הפירסום על פגישת אלון עם שר־החוץ של זאיר הוא שמנע המשך גרירתה של ישראל למעורבות פעילה יותר באנגולה.

אבל האפשרות כי בעתיד תוכל ממשלת־ישראל להסתתר מאחורי צו־הצנזורה החדש, ולמנוע כל פירסום היכול להעיד על מעורבותה בהרפתקה מדינית מפוקפקת מסוג זה — מעידה אילו השלכות לאומיות הרות־אסון עלולות להיות לצו.

המורה מקאליפורניה - ברברה במברג

סיפור אהבה

מ טוס טי־וו־איי מניו־יורק נחת ב־נמל התעופה בן־גוריון בלוד. הנוס־עים החלו יורדים בכבש־המטוס, ועמדו להיכנס לאוטובוסים שיסיעו אותם אל ביקורת הדרכונים של נמל־התעופה.

לפתע בקעה צעקה מחרידה. צעירה יפהפייה, שכף־רגלה דרכה ברגע זה ממש על אדמת ישראל, החלה לצעוק: „אני רוצה הביתה! אני לא רוצה להישאר ב־ישראל! אני רוצה הביתה, במטוס שהביא אותי הנה!" היא ניסתה לעלות בחזרה למטוס, אנשי־הצוות החזיקו בה, וכימעט בכוח העלוה על מכונית שהביאה אותה עד לבית־הנתיבות. אך שם נמלטה הצעי־רה מידי האנשים שהחזיקו בה, והחלה רצה בתוך השדה כשהיא רודפת אחר מטוס שעמד להמריא באותו רגע.

מישטרת־הגבולות נכנסה לפעולה, ה־

היא הרה לגבר אחר

שוטרים החזיקו בצעירה ההיסטרית, שלא חדלה לצרוח: „אני רוצה הביתה, אני רוצה הביתה!" וניסו להרגיעה. דרכונה נלקח ממנה לבדיקה, אך כשהסתבר ל־שוטרים כי בשום פנים ואופן לא ניתן להרגיע את הצעירה, הוחלט להחזירה ל־ארצות־הברית, כמבוקשה, באותו מטוס שהביאה לישראל.

אך עוד קודם־לכן נלקחו שמה ומיספר־דרכונה והוכנסו לרשימה השחורה של משרד־הפנים, אותה רשימה שבה מופי־עים שמותיהם של אנשים שהכניסה למ־דינת ישראל אסורה עליהם, מסיבה זו או אחרת. שמה של ברברה במברג, ה־צעירה המבוהלת, הוכנס לרשימה כשלידו מצויין כי היא מסוממת או בלתי־יציבה־בנפשה.

ברברה ✱ חזרה מהירה

ה סצינה המוזרה הזו, שנלקחה כ־אילו מתוך סרט־קולנוע, התרחשה ב־יולי 1974. חמש שנים קודם־לכן עמדה ברברה במברג, יפהפייה כחולת־עיניים, ב־תחנה המרכזית של באר־שבע, כשלפתע ניגש אליה איש מבוגר ותימהוני, ואמר לה: „את נראית כאילו חזרת זה־עתה מהירח." הצעירה לא הנידה עפעף, והשיבה לו: „באמת חזרתי."

האיש לא נשאר חייב, והמשיך: „אם כך, תני לי נשיקה," והיא נשקה לו. אלא שאז עדיין לא ידעה כי אותה נשיקה, שנתנה כבדרך־אגב, תהיה שבע שנים מאוחר יותר כל־כך משמעותית בחייה.

האיש התימהוני, שהתגלה כעורך־הדין יצחק דויד, תושב אילת, החליף כתובות עם הצעירה, מורה בחיל־השלום האמרי־קני והחל מפציץ אותה, לדבריה, במיכ־תבי אהבה. היא, מצידה כך טוען יצחק דויד, השיבה לו בתדירות של פעמיים בשבוע, ואף צילצלה אליו לאילת פעמים אין־ספור מביתה, באנסינו שבקליפורניה. לדבריו, התחננה לפניו ברברה לבוא ול־שאתה לאשה, אלא שהוא השיב לה כי מוטב שהיא תבוא לישראל.

וברברה אכן באה, באותה טיסה היס־טרית ביולי 1974. אלא שהיא כלל לא טרחה להודיע לו על בואה. מספר יצחק דויד: „כשהיא ירדה מהמטוס, היתה לה איזו הרגשה שאני לא ארצה בה, אז היא נכנסה למין פחד והחליטה לחזור תיכף־ומייד הביתה."

מספרת ברברה: „זו היתה תקופה של מילחמה בישראל, ואני אף פעם לא ראיתי מילחמה. נמל־התעופה בתל־אביב ניראה לי מוזר, היו כל מיני טנקים בשדה. לא יכולתי לטלפן לדויד, לא הודעתי לו שאני באה. הייתי מוכרחה לבדוק את מהות היחסים שבינינו, אז נבהלתי ורציתי הביתה."

ברברה ודייוויד, כפי שהיא מכנה או־תו, המשיכו להתכתב, וב־12 בינואר הגיעה ברברה לישראל בשלישית. אלא שהפעם, במקום ההפתעה שהיא הכינה למישטרת־הגבולות בפעם הקודמת, הכינה מישטרת־הגבולות הפתעה לה. ברברה במברג לא הורשתה להיכנס ארצה.

ושוב, כמו בפעם הקודמת, התעוררו בעיות. עורך־הדין התבלבל בזמני הטי־סות, הגיע מוקדם מדי לנמל־התעופה, וכשנוכח כי ברברה בוששת להגיע, לא טרח לברר אם היא מגיעה, מתי או אם בכלל. הוא עלה על מטוס וחזר לאילת.

כשהגיע אל דירתו המבולגנת, צילצל הטלפון, וברברה היתה על הקו. היא הס־בירה לו, בקול־בוכים, כי היא אינה מור־שית להיכנס לישראל. עורך־הדין המפול־פל ביקש לדבר עם מישטרת־הגבולות, והשוטרים הסבירו לו כי בשל מה שקרה ביולי 1974, נחשדת ברברה כי היא אינה יציבה בנפשה או מסוממת, ולכן אין הם רשאים — על־פי הוראת מישרד־הפנים — להתיר את כניסתה לישראל.

יצחק דויד לא התעצל. במקום לטוס לתל־אביב, החליט לנהל את המערכה כ־נגד מישרד־הפנים מאילת. ואז הגיע אליו טלפון נוסף מברברה, בו סיפרה לו כי מיזוודותיה נשלחו לאתונה, וכי היא־עצמה עומדת לטוס בו־בלילה לבירת יוון.

יצחק דויד צילצל לשופט האילתי בנימין קוהלת, ושאל אותו, מה לעשות. השופט יעץ לו לצלצל ליועץ־המישפטי־לממשלה פרופסור אהרון ברק. השעה היתה חצות. פרופסור ברק הבטיח לברר מדוע אין מרשים לגברת האמריקאית להיכנס ל־ישראל, והבטיח שיעשה זאת עוד לפני השעה 8.00 בבוקר. ב־8.30 עמדה ברברה במברג להיות מוטסת, על חשבונה־שלה, כמובן, לאתונה.

יצחק דויד התקשר אל ידידו, השופט העליון משה עציון, שהודיע לו כי אינו יכול לעזור מאחר שרק שופט־תורן יכול להוציא צו־על־תנאי. אבל בכך עדיין לא נגמר הסיפור. יצחק דויד לא מצא את רשם בית־המישפט בביתו, לכן לא ידע מיהו השופט־התורן. הוא צילצל למערכות־העתונים, וביקש שיפרסמו את הידיעה כי תיירת אמריקאית־יהודיה אינה מורשית להיכנס לישראל, והודיע לשידורי־ישראל בתיקווה שישדרו את הידיעה, וישמע או־תה פקיד בכיר כלשהו שאולי ייחלץ ל־עזרה.

אך דויד, הנחשב כעורך־דין מעולה והיודע את החוק הפלילי על־פה, על כל סוגיותיו, לא הסתפק בכך. אחרי שהס־תבר לו כי נגד ברברה לא הוצא בפעם הקודמת צו־גירוש, צילצל אל איש מישרד־הפנים דויד קימחי מי שיחד עם הגברת יהודית הייבנר החליט, בזמנו, להכניס את שמה של ברברה במברג לרשימה השחורה — והודיע לו כי הוא עומד להגיש בג"ץ נגד החלטת מישרד־הפנים, למרות שידע, לדבריו, כי בג"ץ לא יתפוס במיקרה זה, מאחר שברברה לא עברה כלל את גבולות מדינת ישראל.

הוא רוצה לשאתה לאשה

בינתיים שוכנה ברברה בחדר בנמל־התעופה, ואילו יצחק דויד ניסה לבטל את רוע הגזירה. זו אכן בוטלה לבסוף אחרי שהוחלט לשלוח את ברברה להסתכלות אצל רופא, ולאחר שיצחק דויד התחייב לדאוג לכל מחסורה, לקחתה להסתכלות פסיכיאטרית, ולדאוג לכך שכתום שלושת החודשים בהם הורשתה להישאר בארץ, תעלה על המטוס שיוציא אותה מגבולות ישראל.

בכך עדיין לא תם הסיפור, ואולי הוא רק מתחיל.

יראת־שמיים ✱ ופורנוגרפיה

ב דירה מצחינה ומבולגנת ברחוב אילות מיספר 701 באילת, היא דירתו של עורך־הדין, מתגוררים עתה ברברה במברג ויצחק דויד. ברברה, צעירה יפה־פייה דקת־גו, בעלת שיער כהה ועיניים כחולות ענקיות, לבושה בשימלה ערבית ישבה ליד שולחן רעוע, בין מה שמכונה „המישרד" לבין מה שניראה כמטבח מטו־נף. ארוסה, יצחק דויד, גבר בשנות ה־שישים לחייו, בעל זקן ג'ינג'י, פנים מצו־

הזוג המאושר ברברה במברג, היפהפיה מקליפורניה, הנמצאת בחודש הרביעי להריונה מידידה האמריקאי, ועורך הדין ה־אילתי יצחק דוד שגילו כפול מגילה והעומד לשאתה לאשה ולאמץ את התינוק שייוולד.

הפרקליט מאילת - יצחק דויד

לא-נורמלי

מקות ועיניים קטנות המתרוצצות ללא־הרף, לבוש בחליפה כחולה בלוייה, כש־מגבת אדומה משמשת לו צעיף וכובע־מיצחייה לראשו, ישב מאחרי מכתבתו, שעליה מונחים שלושה טלפונים, ערימות של ניירות ומקלט־טלוויזיה.

האשה הצעירה בת ה־29, הנראית צעי־רה בעשר שנים מגילה ישבה וכססה את צפורניה בעצבנות. ארוסה לא חדל לדבר, כשאינו מניח לה לפצות פה. הוא סיפר כי הוא יהודי ירא־שמיים המדקדק במיצוות קלות כחמורות, וסירב בכל תוקף להצטלם בחברת ברברה.

מבט נוסף אל תוך חדר־השינה, השרוי באי־סדר מדהים אף מזה שבמישרד ובי־מיטבה, גילה כי כתלי חדר־השינה מכוסים תמונות פורנוגרפיות־למחצה, של נשים עירומות מכל המינים ומכל הגדלים. בי־מישרד עצמו, מאחרי אחד הארונות, התי־גלה לוח־שנה של ירחון הפלייבוי. כאשר נשאל היהודי ירא־השמיים בדבר התמו־נות, ונאמר לו כי מוזר מאד שאדם המ־סרב להצטלם מטעמי דת מחזיק בביתו, באופן חופשי, תמונות של נשים עירו־מות, נבהל לרגע, אך מייד התאושש ו־השיב: „כתוב בשיר השירים: ,שני שדייך כאשכולות הגפן.׳ כשהייתי רווק, זה היה מרגיע מאד להסתכל על התמונות האלה, אחרת בן־אדם יכול לצאת מדעתו. חוץ מזה. אין בזה זימה. זה יפה. אני אוהב עירום, אני בעצמי נודיסט, מסתובב עירום בחוף הנודיסטים בנביעות.״

ברברה, שהבחינה כי מדובר בתמונות־העירום דרשה בתוקף תירגום מידי. ל־מישמע הסבריו של ארוסה לתמונות, חייכה בביטול ואמרה: „הוא כל־כך קיצוני, ש־אני ממש לא מבינה את זה. לכל דבר יש אצלו שני צדדים.״ אז התערב עורך־הדין, והסביר שהוא חושב כי עירום זה יפה. ברברה התפרצה לדבריו, ואמרה בלעג: „אם עירום זה יפה, אז למה לא ראיתי אותך אף פעם עירום?״

לא יכולתי לעשות הפלה

מייד אחר־כך קמה ממקומה, ואז ניתן היה להבחין כי ברברה במברג היפה־פייה מקליפורניה נמצאת בחודשים הרא־שונים להריונה.

מצבה זה שינה, כמובן, את התמונה כולה, והסביר פחות או יותר — מה מע־שיה של צעירה יפהפייה ורגישה, שכתבה ספר שירים בשם שיגעון שמיימי, עם גבר שמבחינת גילו יכול להיות אביה, בוודאי שאינו נראה כמו אפולו.

סיפרה ברברה: „אני בחודש הרביעי להריוני. מובן שהאב איננו דייוויד. אביו של התינוק הוא החבר שלי מקליפורניה. הוא לא רצה בתינוק, ואילו אני לא הייתי מסוגלת לעשות הפלה, לא יכולתי להרוג את התינוק. גרמתי הרבה בושות למיש־פחה שלי, אבל הם לא גירשו אותי או התנכלו לי. אני חושבת שהם די מודאגים, כשהחבר שלי עזב אותי, לא חשבתי פע־מיים והחלטתי לבוא לישראל, לראות מה העניין עם דייוויד, אולי הוא יוכל לעזור לי.״

דייוויד מקבל את הריונה של ברברה כמובן מאליו: „אני אוהב אותה, אז אני אוהב גם את התינוק שלה. זו אשמתי ש־היא בהריון! אילו הייתי בא אליה כש־קראה לי, היא לא היתה נכנסת לתריון מגבר אחר, בכלל לא היה גבר אחר,״ הוא אומר. ואילו ברברה שותקת ואינה מגיבה.

ילד ושמו לוס־אנג׳לס

ברברה נראית מפוחדת ומבוהלת מאד. ולדיברי דויד: „היא ביקשה ממני שלא אגע בה עד שנינשא.״ משום

מישרד־הפנים: היא מופרעת

כך היא ישנה בחדר־השינה, והוא במירפסת. תוך כסיסת ציפורניים נמרצת היא אומרת, בעצבנות גוברת והולכת, כי היא מאושרת, וכי טוב לה בדירה המצחינה שבה שורר אי־סדר מחריד. היא עדיין לא יצאה מפתח הדירה, ואת כל היום כולו היא מבלה מאחרי השולחן הרעוע ומאזי־נה ללקוחותיו של דויד, הדוברים עברית, שבה אינה מבינה אף מילה.

אין לה כל יחס מיוחד לאילת. רצה הגורל, והיא כנראה תלד את ילדה כאן. הכל נראה לה משונה והגבול הקרוב עם ירדן מפחיד אותה. היא מפחדת במיוח־חד מהפצצות המתפוצצות בישראל בסו־פרמרקטים ובבתי־קולנוע, כפי שסיפר לה ארוסה. היא יודעת מראש: היא לא תלך — לא לסופרמרקט, ולא לקולנוע.

בלי סופרמרקט ובלי קולנוע

דויד מספר כי הם התארסו וחתמו תנ־אים, ובקרוב יינשאו ואז, באופן אוטומטי, תהפוך ברברה אזרחית ישרא־לית והגזירה לצאת את ישראל בעוד שלושה חודשים תתבטל מאליה. הוא מראה בגאווה מיכתב שהגיע מראש־עיריית לוס־אנג׳לס, עירה־התאומה של אילת והמברך אותם על נישואיהם הקרובים.

למחרת, בחמש בבוקר, הוא מטלפן ל־מלון שבו שוהה כתבת העולם הזה, לקרוא באוזניה מיכתב־תודה שכתב הנשיא ריי־צ׳ארד ניכסון לברברה במברג על שירותה הנפלא בצבא־השלום, ומספר כי זה־עתה שלח לראש עיריית לוס־אנג׳לס מיכתב, בו הוא מודיע לו כי הם החליטו לקרוא לילדם הראשון — שאינו משותף להם — בשם אילת, ואילו לילדם השני יקראו לוס־אנג׳לס. מבקשת ממנו שיטלפן בשעה מתקבלת יותר על הדעת, הוא נוזף בה ואומר שעליה לקום כי היא צריכה להס־פיק לאכול ארוחת־בוקר, ובכלל מדוע היא הולכת לישון בשעה מאוחרת.

אחר־כך מסתבר, כי עורך־הדין האילתי הולך לישון יום־יום בשמונה בערב, ומת־עורר בשתיים לפנות־בוקר, על־מנת לע־שות את עבודתו המישפטית. ברברה, ה־מורגלת לחיי־לילה, תצטרך להתרגל ל־שעות המוזרות שבהן מנהל בעלה־לעתיד את חייו. היא תצטרך להתרגל גם לעוב־דה שהוא טיבעוני, נודיסט, ירא־שמיים ומאמין נלהב בתורתו של הגורו מהאראג׳־ג׳י.

והיא לבטח תיאלץ להתרגל גם למבטי השכנים, הטוענים כי יצחק דויד הוא „משוגע״ והיודעים לספר כי גירש את אשתו, אם־בתו, מן הבית לפני שנים אחדות. וכי הוא נוהג להשתזף עירום על המרפסת מבלי שאיש מתושבי אילת, או המישטרה, יוטרד בגינו.

ויותר מכל, היא תצטרך להתרגל למב־טים הסקרניים שיופנו אליה מכל עבר. אחרי הכל, אפילו באילת שבה כמעט הכל אפשרי, היא ובעלה־לעתיד יהיו זוג מוזר בהחלט.

אש

(המשך מעמוד 19)

מע״ץ להתקשר עם חברה שנראתה לה כבעלת כושר־ביצוע יעיל.

אברהם שרון ממע״ץ הוא הפקיד ה־יחידי, מבין כל אנשי הוועדה שטיפלה בנושא המיכרז, שהיה לו אינטרס ישיר לגרום לחברת מנע־אש לזכות במיכרז.

צורת טיפולו בנושא, לכל אורך־הדרך ובכל שלבי קבלת־ההחלטות, מעידה על־כך.

פעולתו מעניינת כסימפטום ל־תופעה ההולכת ומתפשטת בארץ, תופעה המאיימת להרוס את שיטת המיכרזים כולה.

עשרות־אלפי קבלנים וספקי־שירותים משתתפים פעמים רבות, מדי־שנה, במיכ־רזים עירוניים וממשלתיים. הם מאמינים כי ועדות־המיכרזים פועלות ביושר.

ניתוח תוצאות מיכרז זה, במחי־לקה, המוסרת מדי־שנה מיכרזים במאות־מיליוני לירות, מגלה — כי למעשה לא קיים פיקוח של ממש על ועדות־המיכרזים.

שלב ה׳: פקיד אחד קובע

לאורך כל הדרך הולך ישראל זיו, פקיד בכיר במע״ץ, שולל על־ידי אחד מחברי הוועדה שעסקה באותו מיכרז. ייתכן שאילו היה זיו יודע כי הוא, אישית, יתן את הדין אם יתגלו ליקויים בעבודת ה־וועדה, היה מתייחס אל הנושא בצורה רצי־נית הרבה יותר, לא היה זורק את הנושא לוועדת־מישנה, ולא היה מקבל ללא בדיקה וחקירה את הסברי אחד מחבריה.

בוועדת־המיכרז ישב אלוני, שראשו־ורובו היו נתונים, לפי חשדות המישטרה, לקבלת שוחד מקבלנים במיכרזים אחרים. הוא לא התעניין, או לא היה איכפת לו, ואולי אף היה שותף, במעשיו של אברהם שרון. מכל מקום, שרון פעל באין־מפריע, והעביר שורה של החלטות — המתגלות, מבדיקת המיסמכים, כלא־חוקיות — כדי לזכות את חברת מנע־אש במיכרז.

מדהים להיווכח באיזו קלות עלה בידו לרמות את שאר חברי הוועדה, להלעיט אותם במידע כוזב עד־כדי־כך שהם, מצידם, בלעו את כל הסבריו ואף העבירו אותם, כלשונם — מבלי לדעת, כמובן, את האמת — לידי הפרקליטות. זו, מצידה, על סמך המידע הכוזב, גרמה לשופטי בית־המישפט־העליון לאשר את דרך־פעולתה של הוועדה ולאשר את התקשרותה עם חברת מנע־אש.

בית־המישפט סבר שהוועדה משוכנעת לחלוטין כי החברה מנע־אש היא אכן בעלת כושר־ביצוע מושלם, ותבצע את עבודתה ביעילות ובאחריות, כפי שעשתה בעבר.

עתה, חודשים רבים לאחר תום הפרשה, אמר ישראל זיו, בשיחה עם מבקר העולם הזה שאכן: „ועדה זו פעלה לא בסדר, אבל עכשיו הסקנו את המסקנות המתאימות. עכשיו יש לנו שתי חותמות, אחת של ועדה הבודקת את הנתונים להצעות־המיכ־רזים ומגישה חוות־דעת, והשנייה של וע־דה, בהרכב שונה, הבודקת באופן עצמאי את חוות־הדעת, והמאשרת בחתימתה כי הכל כשר. בצורה זו ניתן יהיה למנוע בעתיד אי־סדרים, כפי שנתגלו במיקרה זה. זאת באמת היתה טעות, שגוף אחד גם יבדוק וגם יאשר את המיכרזים.״

שימעון ויצר לא הסכים לשוחח עם מבקר העולם הזה, ואמר רק: „כל מה שאומר עלול להפליל אותי. אני רק יכול להגיד לך שאם נותנים בארץ שוחד, זה לא מפני שהספקים מעוניינים בכך, אלא בגלל צורת־העבודה של המנגנון. אני כל הזמן חייתי נפחד, וידעתי שבמוקדם או במאוחר העסק הזה עם שרון יתפוצץ.״

בבית־המישפט טען ויצר, כי כל המחזור של עבודתו לפי מיכרז זה היה 120 אלף לירות בילבד, וכי הוא הפסיד על כל ה־עיסקה. את השוחד שילם לשרון, לדבריו, מפני שזה איים עליו שיערוך ביקורת על עבודתו ויגלה שהוא עובד רע. הוא הודה בתשלום שוחד בסך 500 ל״י בילבד.

חשבון זה של ויצר אינו מתקבל על הדעת. בממשלה יש למעלה מ־100 אלף מטפים, ומחיר הטיפול בהם היה, בממוצע, 10 ל״י — כך שמתקבל סכום העולה על מיליון לירות.

אך מעבר לפרטים של עיסקה זו, העוסקת במכשירים חיוניים ל־הצלת אדם ורכוש, מזדקרת ה־שיטה הכללית של ניהול ענייני ה־שילטון — שיטה הפותחת פתח נרחב לשחיתות, לשוחד, לחיפוי מ־גבוה ולחסימת הדרך אל בית־המישפט.

תמרורים

עומדים להינשא • אמן מפוחית־הפה **לארי אדלר** (61), ולליידי **סלינה הייסטינגס** (30). השניים נפגשו בלונדון שעה שלארי היה עדיין נשוי לאשתו השנייה, **סאלי קליין**, החליט להתגרש מאשתו ולשאת את הליידי לאשה. כתנאי לנישואין ביקשה ממנו הליידי לעבור ניתוח עיקור ואדלר, שהוא אב לשלושה — שניים מנישואיו הראשונים ואחד מנישואיו השניים — גיאות לבקשתה.

נפטר • בביתו שבתל־אביב, **ברוך אגדתי** (80). נולד בבנדרי (בסרביה) לאביו הסוחר **אריה קאושנסקי־אגדתי** ולאמו **בתיה**. למד בחדר והרגיש, מילדותו, משיכה מיוחדת לריקוד קלאסי. למד בבית־ספר לבאלט באודיסה. ב־1910 עלה ארצה ולמד ציור בבצלאל בירושלים. עבד בפתח־תיקווה כפועל בפרדסים, וחסך כסף כדי לממן את לימודיו. בתקופת מילחמת־העולם הראשונה גורש מן הארץ בשל נתינותו הרוסית. הוא נסע לאלכסנדריה ומשם הוחזר לרוסיה. בתקופת המהפכה ומילחמת האזרחים היה רקדן בבאלט של האופירה באודיסה. בתום המילחמה חזר ארצה באניה רוסלאן, שהיתה הראשונה באוניות שהביאו עולים ארצה במיסגרת העלייה השלישית. ארגן באולם־התערוכה הראשון שבין התחנה המרכזית למסילת הברזל, שליד בית הדר, את נשף־פורים הראשון בהשתתפות שמנה וסלתה של תל־אביב הקטנה. הצלחת הנשף הראשון, שבו השתתפו גם ביאליק ואוסישקין, הפכה אותו מסורת. אחרי כל נשף־פורים אירגן אגדתי מסע שעבר ברחובות העיר ונקרא „עדלידע". **מאיר דיזנגוף** הקציב לנישפי אגדתי סך של שלוש לירות בשנה, אך קבוצת מתחרים של אגדתי, שאירגנה אף היא נשפים בשם „חברה טראסק", פירסמה כרוזים בהם האשימה אותו כי הוא מתעשר מהנשפים, ואגדתי תבע את החברה לדין על הוצאת־דיבה. במישפט בו השתתף, כעד, גם **חיים־נחמן ביאליק**. המשמיצים נידונו על־ידי השופט האנגלי לשבועיים מאסר או תשלום קנס. אגדתי ביקש מהשופט כי יבטל את העונש, וזה הסכים בתנאי שאגדתי ישלם מכיסו. הוא שילם. פיתח אמנות־ריקודים, ובעיקר את זו הידועה כ„הורה אגדתי". עסק באמנות השביעית, היא אמנות־הקולנוע, הקים אולפן־צילומים וצילם את הסרט העיברי הראשון מזה אלפיים שנה, זאת היא הארץ. עסק בציור ואף סייר עם תערוכת ציוריו באירופה.

נפטר • אחד מבכירי ציירי ישראל, **יוחנן סימון**, בגיל 70. סימון עלה לארץ בתחילת שנות ה־30, אחרי שלמד ציור באקדמיה של ברלין ובפאריס. הצטרף לקיבוץ גן־שמואל, היה חבר בו 25 שנים. הקיבוץ השפיע על סיגנון הציור שלו, שהיה, למרות האבסטרקטיות שבו, מלא דמויות אנושיות, שאותן הוא אהב. לפני 10 שנים נסע לשנתיים לבראזיל, וסיגנונו קיבל את השפעת הצבעים החזקים של דרום־אמריקה. סימון זכה להצלחה עולמית, היה משופע בפרסי אמנות. בשנה שעברה הוציא סימון לאור אלבום־מסע מהתקופה הבראזילאית שלו, בו ציורים וסיפורים משובבי לב על התרבות והתושבים של בראזיל. רעייתו היא מתכננת האופנה המפורסמת **פיני לייטרסדורף**.

נפטרה • בטירתה שבוולינפורד, מרחק 90 ק"מ מלונדון, מלכת סיפרי־המתח **אגאתה כריסטי** (85). כתבה את ספרה הראשון בשנת 1920, ואת האחרון בספטמבר 75. יצרה את דמותו של הרקול פוארו, הבלש הבלגי שהופיע בכל 200 הספרים שפירסמה. כתבה 20 מחזות, בהם מלכודת העכברים המוצג בלונדון זו השנה ה־24. ספריה תורגמו לעשרות שפות והופיעו ב־350 מיליון עותקים. בשנת 1972 העניקה לה המלכה אליזבת את התואר „דיים של האימפרייה הבריטית," תואר־אצולה המקביל לתואר־אבירות אצל גברים („סר"). היתה נשואה פעמיים, לטייס **קולונל ארצ'יבלד כריסטי** שממנו התגרשה ב־1928, ולארכיאולוג הצעיר ממנה **סר מכס מלואן**, שלו ילדה בת אחת.

חשיש בג׳מנסיה

(המשך מעמוד 24)

תופעת עישון הסמים בבית הספר היתה ידועה לחברה הישראלית רק לגבי תלמידי השכונות הנחשלות, בפרברי הערים. נתוני מישרד הסעד הראו כי מתוך 2700 נערים הנמצאים בטיפול במיסגרת חבורת רחוב, רק 500 נוטלים סמים (פחות מ־20 אחוז). המצב בקרב הנערות שבשולי החברה הישראלית הצעירה הוא טוב יותר. מתוך 1400 צעירות הנמצאות בטיפול במיסגרת חבורות הרחוב, רק 10 אחוז מעשנות סמים.

הזעזוע לחברה הישראלית בא כאשר נודע כי לא רק בני שכונת התיקווה בתל־אביב, הקטמונים בירושלים וחליסה בחיפה מעשנים סמים. גם בניהם של האנשים היפים והמכובדים מרחביה בירושלים, מצפון תל־אביב ומהכרמל בחיפה, שטופים בעישון הסמים. אם המחקר של מישרד הסעד הוא נכון, הרי שהבעיה בקרב בני הטובים היא חריפה הרבה יותר מאשר אצל נוער השוליים. אין ספק כי אחוז המעשנים בין תלמידי גימנסיות היוקרה, של הערים הגדולות, עולה על 20 או 10 האחוזים, של מעשני הסמים שבקרב חבורות הרחוב.

הסקר האחרון שנערך בבתי הספר התיכוניים בעניין עישון הסמים, נעשה בשנת 1971. הסקר נערך על ידי מישרד החינוך

מנהלי בתי־הספר מעלימים עין כדי לא לפגוע בתדמית בית־ספרם

והתלמידים מעשנים חשיש בצורה חופשית כימעט, ללא מורא ופחד

אשר חילק שאלונים בין 2000 תלמידים ב־20 בתי ספר חילוניים (בבתי ספר דתיים הבעיה אינה קיימת כלל), תלמידי הכיתות ט—י"ב. 5 אחוזים מהמשיבים הודו כי הם לוקחים חשיש, למרות שצורת עריכת הסקר עוררה בליבם חשש שהמורים יוכלו לזהות למי שייך כל אחד מהשאלונים. 10 אחוזים נוספים ציינו כי היו מנסים לעשן לו ניתנה להם ההזדמנות. לעורכי הסקר לא היה ספק כי גם תלמידים אלה מעשנים, וכי ההודאה שלהם היא רק עניין של ניסוח. 20 אחוזים נוספים טענו כי לדעתם אין כל רע בעישון חשיש. גם לגבי אלה יודעים אנשי מישרד החינוך כי הם מעשנים, וכי גם כאן, העניין הוא של ניסוח בלבד.

רק לפי סקר זה, שלא נערך בצורה מדעית, וחסינות הסודיות שהובטחה לנשאלים היתה מינימאלית, ברור כי למעלה מ־35 אחוזים מתלמידי בתי הספר מעשנים חשיש. מ־1971 עברו כבר כ־5 שנים ואופנת עישון החשיש גברה, בעיקר לאור הפירסומים בעיתונות, על אישי ציבור, אמנים נערצים ואנשי בוהמה המעשנים חשיש כדבר יום יומי.

בקרב המחנכים, אישי המישפט והעוסקים בנושא חלוקות הדיעות כיצד יש להילחם בנגע זה. בינתיים נראה כי לא נעשה דבר. מישרד החינוך נקט עד כה במדיניות של בת יענה. לדברי ראשי המישרד „אין מעשנים חשיש בבתי הספר בארץ. העישון הוא עניין למיספר תלמידים בלבד, ולא מכה כללית." רק עתה, אחרי שנודע על פרשת גימנסיה רחביה, הורה שר החינוך למנהל מישרדו לבדוק את הנושא ברצינות.

סרט ההסברה הוסיף מעשנים

מרבית **המורים** ומנהלי בתי הספר מעדיפים להעלים עין, כאשר נודע להם על עישון חשיש בקרב תלמידיהם. התחרות בין בתי הספר התיכוניים, מסוג בתי הספר היוקרתיים, היא גדולה. כל מנהל בית ספר יודע כי אם יוסגר תלמיד שלו למישטרה, יזכה לפירסום בעיתונות ותדמיתו של בית הספר תיפגע. כאשר מדובר בבתי ספר פרטיים, כתיכון חדש, תיפגע גם ההכנסה הכספית של בית הספר.

המורים והמנהלים פיתחו לעצמם גם אידיאולוגיה חינוכית בעניין אי הסגרת תלמידים למישטרה. הסביר השבוע מנהל בית ספר בתל־אביב: „העניין הוא חינוכי ולא בעיה מישטרתית. תלמיד שיעצר על ידי המישטרה, יושלך לכלא ואולי גם יועמד לדין, יפגע, והנזק החינוכי שייגרם לו הוא רב. המישטרה צריכה לתפוס את מוכרי הסמים והבעיה תיפטר. אין למישטרה מה לעשות בבית הספר עצמו."

כשדיווח מיכאלי, מנהל גימנסיה רחביה, למישטרה על עישון החשיש בבית הספר שלו, קמה זעקה גדולה. מיכאלי אמנם טוען כי היועץ המישפטי לממשלה, הפרופסור אהרון ברק, הבטיח לו כי תלמידים לא יועמדו לדין, אולם ברק מכחיש טענה זו מכל וכל. מנהלי בתי ספר מוקיעים את יוזמתו של מיכאלי, וטוענים כי תפקידו היה לחנך את התלמידים שלא לעשן חשיש ולא להסגיר אותם לשילטונות. אולם אף אחד מהם אינו יודע כיצד אפשר לחנך את התלמידים, או להילחם בנגע, לא רק בגימנסיה רחביה של מיכאלי, אלא גם בתיכון שלהם.

גם מישרד החינוך אובד עצות. סרט שהופק על ידי המישרד, בו מומחשות התוצאות הנוראות של עישון הסמים, ניגנז. משום שהוברר שהסרט מעורר את סקרנות הצעירים ומביא גם את אלה שלא עישנו לכדי נסיון עישון.

מלבד הסרט לא פעל מישרד החינוך מאומה בכיוון זה. המישרד לא הוציא הנחיות הסברתיות, לא ערך ימי עיון למורים והשאיר לשיקול דעתו של כל מנהל בית ספר ושל כל מורה את הטיפול בבעיה. התוצאה היתה כמובן אפסית.

לפני כ־6 שנים הוקמה ועדה בין מישרדית לעניין מניעת השימוש בסמים בישראל. בראש הוועדה עמד היועץ המישפטי לממשלה לשעבר, מאיר שמגר. מיספר הפעמים בהם התכנסה הוועדה יכול להיספר על אצבעות שתי ידיים. כאשר פרש שמגר מתפקיד היועץ־המישפטי ובמקומו מונה הפרופסור אחרון ברק, ירש ברק גם את תפקיד יושב ראש הוועדה לסמים. התמונה שהתגלתה לעיניו זיעזעה אותו. הוא החליט להתלבש על נושא הסמים, בו ראה „אסון לאומי."

ברק היה הראשון שטען כי „בעיית הסמים בארץ היא עצומה." הוא הזעיק שמים וארץ, דרש מהממשלה לקיים דיון מיוחד בבעיה זו וחיבר תזכיר ממצה על נושא הסמים.

ברק אומנם יודע כי התלמידים הם בעצם קורבנות סוחרי הסמים, אולם אינו מהסס לקבוע כי „אינני מוכן להבטיח שילד שעישן סמים לא יעומד לדין." לדברי ברק, אם רוצים להילחם בבעיה ולמנוע את התפשטות הנגע, אין לקבוע מסמרות בעניין זה.

„יש להתייחס לכל מיקרה לגופו, ורק אז לקבוע אם להעמיד לדין את הילד או לא," טען השבוע היועץ־המישפטי.

ניראה כי הפירסומים האחרונים בעניין החשיש בגימנסיה, ו„התנפלותו" של היועץ המישפטי לממשלה על הבעיה, פותחים פתח לתיקווה, כי השילטונות ינסו לפחות להילחם בתופעה, לה השלכות חמורות ביותר על החברה הישראלית. אם הרגישות הציבורית והממשלתית היא אופנתית ובת חלוף, או אם ההתייחסות תהיה רצינית ועיקבית, זו השאלה המדירה בימים אלה שינה מעיניו של כל הורה במדינת ישראל.

המיליונר מדיסלדורף

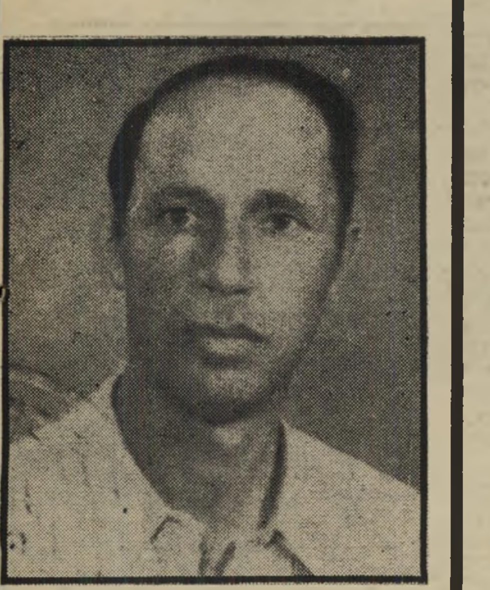

הותיר ירושה של 10 מיליון - ובתו הצעירה

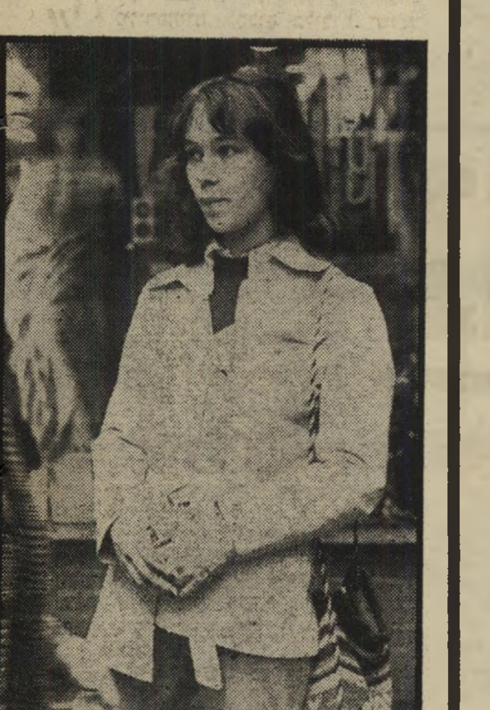

נותרה בלי כלום

מאחד **הבניינים** הגבוהים המפוארים שליד כיכר־המדינה בתל־אביב, יוצאת בשעה שמונה וחצי מדי־בוקר צעירה נאה בת 22. היא ניגשת לתחנת־האוטובוס ונוסעת עד מרכז העיר, כשבתיקה כריכים וכמה לירות בודדות.

דניאלה פלורסהיים, בתו של המיליונר היהודי־גרמני מדיסלדורף, לודוויג פלורסהיים, נשארה, לדבריה, ללא אמצעי־קיום. את המעט שנותר לה היא מקדישה לקרב על המיליונים שהותיר אביה בצוואתו —

קרב המתנהל עם הקרן־הקיימת־לישראל.
כאשר נפטר האב, בסוף השנה שעברה, גילו דניאלה ואחותה קרולה־רות, שתי בנו־

מאת מרסל זוהר

תיו של המיליונר, כי אביהן לא ציווה להן ולו פרוטה אחת.

לודוויג פלורסהיים, שנולד בדיסלדורף בשנת 1912, איבד רבים מבני־מישפחתו בשואה. אחרי נפילת הרייך השלישי, החל עושה הון מעיסקות־מקרקעין. אשתו ה־ראשונה היתה אלמנה, אם־לילד, שמאוחר יותר נהרג בתאונת־דרכים. לאחר־מכן הוא התחתן עם נוצריה, שהתגיירה. זו היתה אמם של דניאלה וקרולה־רות, שנותרה יפה וזוהרת עד היום. אחרי שנפרד ממנה, ביקש מבתו דניאלה שתעלה לישראל ו־תשתקע בה, והבטיח כי ידאג לה עד שתעמוד ברשות עצמה.

אך בינתיים נפל דבר. המיליונר בן ה־60 התיידד עם בחור נוצרי משווייץ, צעיר ממנו ב־40 שנה, שאותו החל מכנה „ידידי הסוב". מאוחר יותר התגייר הבחור, ששמו היום הוא יוחנן הובר, עלה לארץ ונתקבל לקיבוץ אדמית שבצפון.

כיום טוענת דניאלה, באמצעות עורכי־הדין שלה שהגישו את ההתנגדות לקיום צוואתו של אביה, כי צוואה זו — המנש־לת אותה ואת אחותה מכל המגיע להן כדין — נערכה שלא־כדין, כי יוחנן הובר הפעיל השפעתו על אביהן לנשלן מכספן.

ב־25 במאי אשתקד ערך המיליונר את צוואתו. „צוואתי זו תחול על כל רכושי בישראל," קבע לודוויג פלורסהיים, ומינה כמנהלי עיזבונו את הובר וגיזבר קק"ל, ד"ר מאיר גורדון.

„הידיד הטוב" התערב

„הנני מצווה לקרן־הקיימת," כתב פלורסהיים, „סכום בלירות ישרא־ליות שיהיה שווה לסכום של 600,000 מר־קים גרמניים," שאותם התחייב לתרום ל־פי הסכם שנעשה בישראל ב־26.12.1974.

מהצוואה, מבלי שזה יתפרש כוויתור על כל סכום שתצווה לקרן־הקיימת מעל ל־600 אלף מ"ג.

„אני נשמח להעמיד לרשותך את אנשי המחלקה המישפטית שלנו, שיסייעו לך בעריכת הצוואה שתשלים את ההסכם בי־נינו בדבר התרומה."

דניאלה ואחותה טוענות, כי אביהן לא ידע לקרוא עברית היטב, וכי לא נאמר שצוואה שהיא תורגמה לשפת־האם שלו, גרמנית.

טענה נוספת של דניאלה ואחותה היא, שלודוויג פלורסהיים היה, בעבר, בטיפול פסיכיאטרי ממושך, והיה נוח־להשפעה. משום כך, הדגישו האחיות, יש לפסול את הצוואה מפני שזו נערכה על־ידי הנהנה ממנה, דבר שלא נשמע כמותו!

דניאלה וקרולה־רות סיפרו כי היו ב־יחסים טובים עם אביהן. הוא השפיע על דניאלה שתעלה לישראל והתחייב לתמוך בה, אולם הצוואה מבטלת את רצונו זה. כיצד אירע שהמיליונר ביטל את הבטחותיו, ללא ידיעתן, זאת אין הבנות מסוגלות להסביר. הן יודעות לספר כי אביהן טען באוזני מכריו שברצונו להוריש את כל רכושו לבנותיו.

דניאלה יודעת לספר גם, כי אביה היה חבר בקופת־התגמולים גדיש, של בנק הפועלים. היא מעריכה שבחשבון זה היה, ביום מותו, סכום המתקרב למיליון לירות. ביום הדיון בבקשה למינוי מנהל־עיזבון זמני, הודיעו פרקליטיה בבית־המישפט, כי בקופת גדיש סכום כזה על שם האב. אך פרקליטי הקרן־הקיימת לא מצאו לנכון להודיע לבית־המישפט כי סכום זה לא קיים עוד בחשבון. הקרן־הקיימת ביקשה להעמיד את כל הצדדים בפני עובדות מוג־מרות, ולהעלים חלק נכבד מן העיזבון, כך שהיא תקבל הרבה יותר מן המגיע לה.

לטענתם של דניאלה ופרקליטיה, נקבע בצוואה כי לקרן־הקיימת תינתן תרומה ב־סך 600,000 מרקים גרמניים בילבד, וסכום זה ישולם רק במיקרה שהקרן־הקיימת לא תגבה סכום כלשהו, לפי ההבטחות שניתנו לה בהסכם מיום 26.12.1974. אולם, כיום טוענת קק"ל כי גם הסכום שנמצא בקופת גדיש הגיע לה, נוסף לתרומה.

עוד מגלה דניאלה, כי הקרן־הקיימת „קיבלה, עוד בחייו של אבי המנוח, סכו־

דניאלה פלורסהיים
נישול מפוקפק

קק"ל גואל את המיליונים

לקיבוץ אדמית ציווה פלורסהיים את מותר רכושו בארץ, בציון הפרט שידידו יוחנן הובר יקבל מעמד מייוחד לניהול חלק זה.

את בנותיו, עצמו־ובשרו, לא הזכיר ה־מיליונר בצוואה כלל.

חודשים ספורים אחרי כתיבת הצוואה, נפטר המיליונר. משנפתחה הצוואה, נדהמו הבנות. הן פנו אל עורכי־הדין מרגלית ושלמה כהן־צידון, וביקשו את התערבותם. בהתנגדותן לקיום הצוואה טענו הבנות, כי אביהן היה אזרח גרמניה ותושב קבוע בה, ולפי החוק הגרמני קיים בכל עיזבון חלק שאותו חייב הנפטר להעניק ליורשיו החו־קיים — הן־עצמן, במיקרה זה. לפי החוק הגרמני, מחצית מן העיזבון אין הנפטר יכול לצוות לשום אדם או גוף אחרים.

אך הטענה המפתיעה מכל, בהתנגדותן של הבנות, היתה זו: המיליונר חתם על הצוואה במישרדי הקרן־הקיימת, תחת הש־פעתם הבלתי־הוגנת של נציגיה ושליחיה.

על־מנת להוכיח את דבריה, התייחסה דניאלה למיכתב שנשלח בתאריך 26.12.1974 על־ידי הקרן־הקיימת אל אריה (לודוויג) פלורסהיים. „הנדון: הסכם תרומה של 600,000 מרקים גרמניים לקרן־הקיימת," כך נפתח המיכתב, והוסיף לפרט:

„נעים לנו לברך אותך ולהודות לך על התרומה בסך 600,000 מרקים גרמניים, ש־הואלת לתרום לקרן־הקיימת־לישראל לפי הסכם שנחתם בינינו היום. ולוואי וירבו כמוך, והארץ תיבנה."

בהמשך המיכתב כתבו ראשי הקרן־הקיימת: „רשמנו לפנינו כי בכוונתך לע־רוך צוואה, בה תצווה לקרן־הקיימת־ליש־ראל לפחות 600,000 מ"ג, והננו מאשרים לך כי את הסכום של 600,000 מ"ג נגבה רק פעם אחת, מהמשכנתא, מהפיקדון או

מים נכבדים על חשבון התרומה שכביכול הסכים לתרום לה, והקרן־הקיימת לא מצאה לנכון להודיע מהו הסכום שכבר קיבלה."

משכנתא על ההבטחה

דבר מוזר ביותר קרה אחרי שלודוויג פלורסהיים הבטיח לקרן־הקיימת להוריש לה 600 אלף מרקים. שליחיו ו־

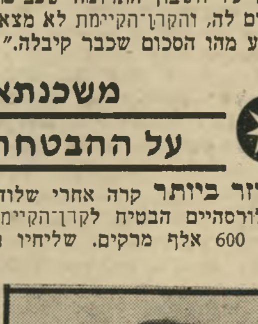

פרקליטה כהן־צידון
נגד שיטות מפוקפקות

נציגיו של המוסד שיכנעו את התורם ל־הבטיח את ה„מתנה" שנועדה להם, על־ידי הטלת משכנתא בסך 600 מרקים גר־מניים על שמה של הקרן־הקיימת, על בית־מגוריו של המנוח, בקרויצרשטראסה 17, בדיסלדורף. כלומר, לא זו בילבד שהתורם הבטיח את מתנת־העתק לקרן־הקיימת, מי־הרה זו והבטיחה את התרומה על־ידי הט־לת משכנתה על רכושו, בעודו בחיים.

השאלה המתבקשת היא: מדוע הסכים לודוויג פלורסהיים לפעולות בלתי־מקוב־לות אלו של הקרן־הקיימת, שנוסף לכל היתה בהן גם השפלה רבה?

במיכתב ששלחו אל עורכי־הדין גרא קורן, נציג הקרן־הקיימת־לישראל, ורמי בלומנפלד, נציג קיבוץ אדמית, הדגישו פרקליטי שתי הבנות: „הקרן־הקיימת ב־ארץ, והן בחו"ל, עשתה מעשה נורא: הסיתה אב נגד בנותיו, הוציאה לעז על בנותיו — וכל זה, כדי להשניא את בנו־תיו ולהניעו לשלול מהן את הירושה."

יש להניח שגם בבית־המישפט בגרמניה תישאל שאלת המשכנתא, ומדוע היו שלי־חי הקרן־הקיימת כה להוטים להטילה.

גם דברים אלה הביאו פרקליטי האחיות באוזני נציגי הקרן־הקיימת וקיבוץ אדמית.

השבוע נשאל עורך־הדין גרא קורן, המ־ייצג את הקרן־הקיימת בפרשת הירושה, על־ידי כתב העולם הזה: האם אין פגם בדבר שד"ר מאיר גורדון, גיזבר הקרן, אשר קיבל מינוי של מנהל־העיזבון, הוא גם אותו אדם שחתם במאי אשתקד כעד, בעת עריכת הצוואה?

„לא," השיב עורך־הדין קורן, „אין בזה שום דבר לא כשר. אנו לא שלחנו שלי־חים אל לודוויג פלורסהיים כדי לשכנע אותו שיתרום את 600 אלף המרקים. הוא

בעצמו בא אלינו. הוא חתם איתנו הסכם, ולכן הפעלנו את עניין המשכנתא, גם זה בהסכמתו. איפה כתוב שלקרן־הקיימת מגי־עים רק 600 אלף מרקים?" שאל קורן.

אחרי שהכתב קרא באוזניו אותו סעיף מן הצוואה אשר אינו מותיר ספק לגבי גו־בה המתנה, סתם עורך־הדין ולא הגיב. „ומדוע הוציאה הקרן־הקיימת את מיליון הלירות מקופת גדיש של בנק־הפועלים, עוד לפני שבית־המישפט ציווה בעניין ה־צוואה?" נשאל. „הקרן־הקיימת לא הוציאה מיליון לירות מגדיש," השיב קורן.

אך לעורך־הדין רמי בלומנפלד, פרקלי־טם של יוחנן הובר וקיבוץ אדמית, גירסה אחרת לגבי נקודה זו. „הקרן־הקיימת הו־דיעה לי בכתב," אמר, „שעם מותו של לודוויג פלורסהיים העבירו את הסכום ש־היה בגדיש, על שמו של המנוח, לשמה של הקרן־הקיימת, ב־2.12.74."

הקרב נמצא עתה בעיצומו. שני מנהלי־העיזבון, ד"ר מאיר גורדון — ראש הצוות של הקרן־הקיימת, והצעיר יוחנן הובר בשליחות קיבוץ אדמית ובעזרת עורך־הדין בלומנפלד, עושים עתה מאמצים על־אנושיים לגלות, מה עוד נותר מרכושו של המיליונר המנוח שעדיין לא נפל לידיהם.

מניחים כי קיימים, בין השאר, שלושה בנייני־דירות ברחובות בן־יהודה וז'בו־טינסקי בתל־אביב, וכן בניין־מגורים ב־הרצליה־פיתוח. פרקליטיהן של שתי הב־נות טוענים, כי הירושה בישראל מגיעה לסכום של כ־10 מיליוני לירות.

לאור כל זאת פנו שתי הבנות אל בית־המשפט המחוזי בתל־אביב בבקשה, לד־חות את בקשת הקרן־הקיימת לקיים את צוואת אביהן ולהצהיר שהן, דניאלה וקרו־לה־רות, הינן יורשותיו של האב־המיליונר.

כדורגל

עלייה ללאומית

בכל מחיר

„עזוב אותי! עזוב לי את היד! עוף מפה!" אלה היו מילותיו האחרונות של סמל המישטרה עמר מעכו, לפני שמצא עצמו שרוע אין־אונים על הקרקע, לאחר ששוער הפועל רמת־גן, יוסף סורינוב, השׂ־כיבו.

לא חלפו אלא שניות ספורות, והשוטר העכואי התאושש בעזרת חבריו, ומשקם על רגליו זעק: „סורינוב, אתה עצור!" דו־קרב זה בין השוער לשוטר, אירע בדקה ה־75 במישחק בין הפועל עכו להפועל רמת־גן, ונתן את האות למהומה הגדולה שפרצה בין הרמת־גנים לשוטרים. המיש־חק נערך במיסגרת ליגה א', במיגרשם של העכואים, ופוצץ חמש־עשרה דקות טרם מועדו החוקי.

המשולש הפרובלמטי. כתב־הספורט של אחד העיתונים היומיים, שנכח במיגרש ובי־קש להישאר בעילום־שם, העיד כי המ־הומה פרצה עקב התנהגותם של שלושה מ־שחקני רמת־גן — סוריגוב, קלדרון ו־שוחט — שאף כוח מישטרתי מתוגבר ובו עשרים שוטרים, לא הפחידם כלל. המישחק היה טעון מתח, לאור העובדה שהפועל עכו והפועל רמת־גן, טוענות העונה ל־כתר־האליפות, ובכוונתן להעפיל לליגה הלאומית.

רוני קלדרון, הצלע השלישית של המ־שולש הפרובלמטי — סורינוב, שוחט והוא־עצמו — לא טמן ידיו בצלחת, במ־הומה שפרצה. מייד אחרי שחברו סוריגוב תקף את השוטר, אץ קלדרון לעבר הקהל העכואי שהחל מתגרה בו. מרחק מטרים ספורים לפני שהגיע לגדר המפרידה בין המיגרש לקהל, עצר בעדו סמל־ראשון יעקב לנקרי, שלפי דיברי קלדרון נגח ב־פניו, ותחב „אצבע משולשת" לפיו של מ־אמנו, אורי ויינברג.

אותו כתב ספורט שביקש להישאר ב־עילום־שם, מטעמים מובנים, ידע לספר: „קלדרון תקף את השוטר ראשון, השוטר לא נשאר חייב, והחזיר לקלדרון מה־לומה." לאחר סיום המישחק המפוצץ, כ־ששחקני רמת־גן ארזו את מיטלטליהם והתכוננו לחזור לעירם, הודיע להם לפתע קצין־המישטרה, שלמה חזן, כי עליהם לסור לתחנת־המישטרה בעכו, בעיקבות התנהגותם הפרועה של חלק מהשחקנים.

השחקנים נדהמו, כשנודע להם כי המאמן אורי ויינברג ושלושת השחקנים סורינוב, קלדרון ושוחט — מואשמים בתקיפת שוט־רים, בהתנהגות פרועה ובהסגת־גבול.

הסתבכותם של הרמת־גנים סורינוב, קלדרון ושוחט עם החוק בשבת האחרונה לא היתה הראשונה. אשתקד היכה סורינוב סדרן חיפאי, ונמצא אשם בבית־הדין המיש־מעתי של ההתאחדות לכדורגל. תיקו ה־אישי של סורינוב בהתאחדות לכדורגל מוכתם במיספר עבירות חמורות, שביצע על מיגרשי הכדורגל.

מיזגו של סורינוב. אך לא רק על מיגרשי־הכדורגל הוכיח סורינוב את מיזגו הסוער, חסר־הרסן. במסעה האחרון של ניבחרת ישראל בכדורגל לארצות־הברית, שבו השתתף סורינוב, הוא גרם לביזויה של הניבחרת. היה זה באחד מ־בתי־המלון שבו שהתה הניבחרת. סורינוב הזמין לחדרו בחורה מקומית. כשיצאה ה־בחורה את חדרו, ביקשה כסף עבור ה„שהייה" בחדרו של השוער. סורינוב סירב לשלם לה, והבחורה הקימה צעקות במלון, בשעת־לילה מאוחרת. כאן התערב מאמן הניבחרת דויד שווייצר, שהוציא מיספר דולרים מכיסו והבריחה מן המלון.

סורינוב טען, בתמימות, כי הוא לא חשב שהיא פרוצה אלא סתם פראיירית. עבירה נוספת שיוחסה לסורינוב היתה, פרשת המכס, שבה ניסה סורינוב להגניב לישׂ־ראל סחורות יקרות־ערך, אך נתפס על־ידי שוטרי־המכס על־חם.

חברו לקבוצה, רוני קלדרון, נחשד ב־עבר בביצוע מעשה־אונס, ורק אחרי שה־צעירה שהיתה מעורבת בפרשה חזרה־בה מהצהרתה, נסגר התיק. רוני קלדרון, נת־ברך בכישרון מישחק ניכר, אך ספק אם קם לכדורגל הישראלי כדורגלן בעייתי יותר ממנו: מכות עם שחקנים; התגרות בקהל תוך ביצוע תנועות מגונות והופעה בכרטיס־שחקן מזוייף גרמו כבר להרשעתו בעבר, בבית־הדין של ההתאחדות לכדורגל.

גם בצה"ל הסתבך רוני קלדרון. תחילה היה זה כשברח לחו"ל, והיה בחזקת עריק. משחזר לישראל לא הצליח לשאת את אופי החיים הצבאיים ושוחרר על־ידי פסיכיאטר צבאי.

בכל מחיר? על הצלע השלישית של המשולש הרמת־גני־פרובלמטי, שמעון שו־חט, אפשר להגיד בוודאות שהלה ביצע מעשים פליליים, אם־כי הוא מנסה היום לחזור למוטב. במונולוג נרגש בעיתון חד־שות ספורט וטוטו, שלושה ימים אחרי תחילת העונה, חשף את עברו וסיפר:

„הידרדרתי. לא נהגתי לישון בבית. הייתי שותף למעשים פליליים. כן, עסקתי בפשע. הייתי במעצרים. כל רמת־גן דיברה על זה. כשהייתי במעצרים הכרתי את כל האנשים המושחתים בארץ. הייתי בעולם אחר." גם צה"ל סירב לקבלו: „רציתי להתגייס לצה"ל, כאילו לא קרה דבר. חרה לי כאשר צה"ל לא קיבל אותי. זה נתן לי להבין שאין לי דרך מוצא."

המהומה־רבתי שפרצה בשבת האחרונה בעכו, בניצוחם של סוריגוב, קלדרון ושו־חט, מבשרת את העתיד־לבוא, אם תוסיף הפועל רמת־גן להפסיד גם במישחקיה הבאים. אלה היודעים את המתרחש מאחריי הקלעים בקבוצה הרמת־גנית, לא הופתעו. כי הרי ברמת־גן הבטיחו בראשית העונה: „אנחנו נעלה ללאומיות בכל מחיר."

סורינוב משתולל

שוער הפועל רמת־גן, יוז'י סורינוב (במרכז, במיכנסיים לבנים עם סרט על מיצחו) משתולל במישחק־השערורייה שנערך בעכו נגד הפועל עכו. שלושה שוטרים וסדרן מנסים להשתלט על השוער אחוז־האמוק, המסתער לעבר שוטר נוסף, שניצב ליד שער הכניסה למיגרש, והנראה נמלט בפחד (מימין). כתוצאה מהתפרצותם של הרמת־גנים הופסק המישחק.

טלוויזיה

צל"ש

הצלחת הינוקא

צל"ש לעיתונאי בן ה־15 **שחר סגל** אשר לימד שיעור חשוב את כתבי מחלקת החדשות. שהר הצליח למצוא את האחים **יונדף** ממושב גנות במקום מחבואם וערך עימם ראיון (מבט יום חמישי 15.1) שמלבד עצם הסקופ היו בו תמימות וטיבעיות ונעדרו ממנו ההתחסדות וההתבלטות ה־עצמית של מרבית המראיינים הבוגרים של החדשות.

צל"ג

רוק בלי מוסיקה

שוב משתמשת הטלוויזיה הישראלית ב־חומר הכי גרוע שיכולה להעמיד לרשותה הטלוויזיה הלימודית. תוכנית עלם ועלמה ששודרה ביום השלישי 13.1, הצליחה

שדרן מנור
אפילו לא לילדים

להגיע לשיא ולהיות לאחת מתוכניות ה־טלוויזיה הגרועות ביותר ששודרו אי פעם.

אהוד מנור, שהינחה את התוכנית, שכח שהוא מופיע בפני המצלמה ולא בפני המיקרופון ועייף את הצופים במלל ארוך ובלתי מעניין. מפיקת התוכנית, **לאה לייבה**, שהתיימרה להביא סקירת שירי רוק־אנד־רול, השיגה כמה סרטים מיובאים גרועים של שירי רוק, ואילו הבמאי **גידי אמיר** שכח את הפרופורציות הצריכות להיות בטלוויזיה בין תמונה למלל.

ואם כל זאת לא די, חזרה התוכנית והוקרנה ביום השישי האחרון, הפעם ב־שעה המתאימה לילדים, ומפיקיה הוסיפו חטא על פשע.

במקורה נועדה הטלוויזיה הלימודית להכין תוכניות לבני הנעורים, אולם מתוך חסכון, נוטלת הטלוויזיה הכללית מה־לימודית מידי פעם סרטים. הפעם היה עלם ועלמה אינפנטילי, אפילו בשביל ילדים.

מאחרי המסך

הפרדת כוחות

בכיסוי המדיני

על חלוקת תחומים מוחלטת של שני ה־טוענים לכתר הכתב המדיני של הטל־וויזיה, הוחלט בסוף השבוע שעבר, ועל־ידי כך נמנע משבר עמוק במחלקת החד־שות.

ליעקב אחי־מאיר, מי שהיה שליח

(המשך בעמוד 34)

תשבץ העולם הזה 2003

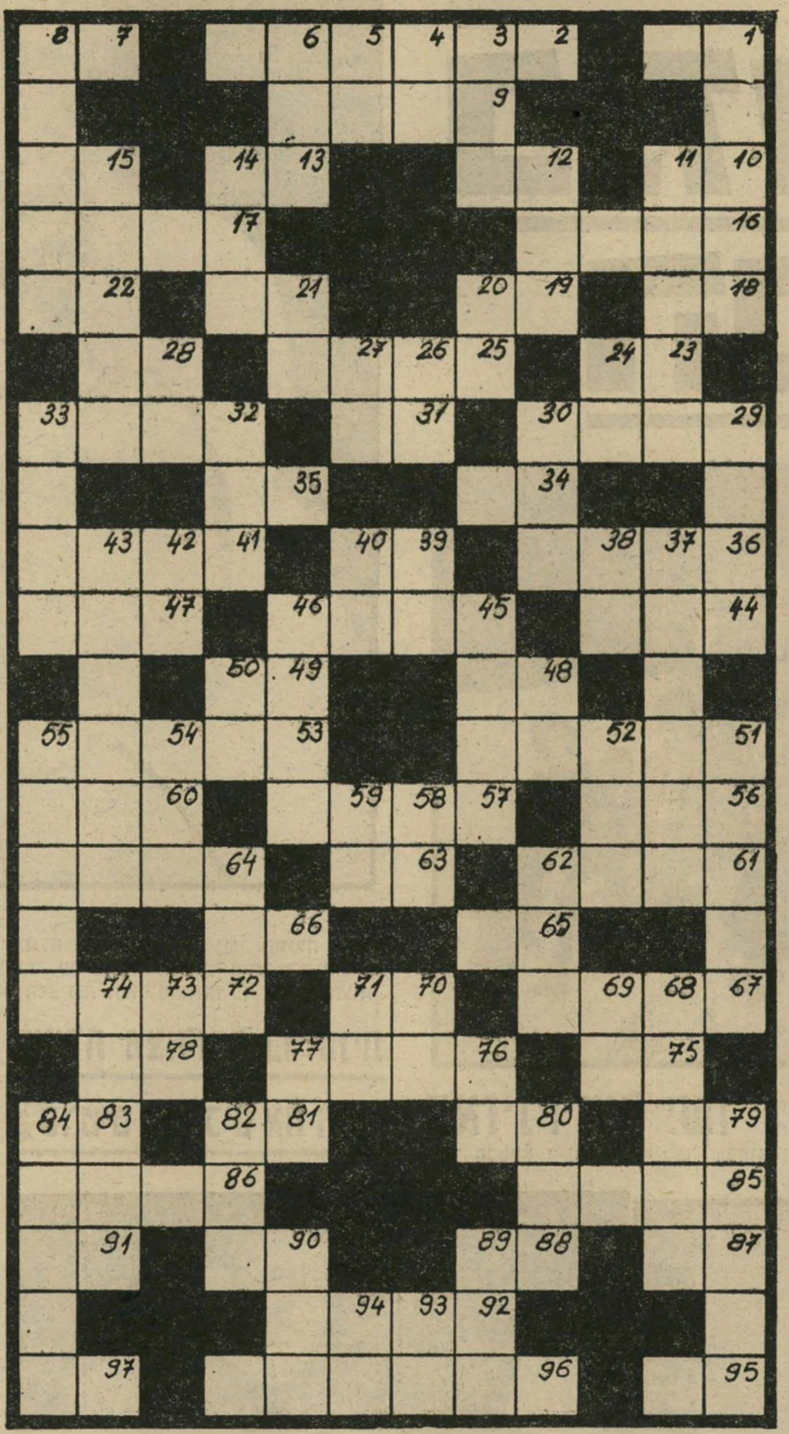

מאוזן:

1. מתווי־הנגינה; 2. מהלקי הטלפון; 7. תינוק שנולד קודם זמנו; 9. אוטוריטה; 10. נמל־תעופה (ר"ת); 12. מושת על כל אזרח במדינה; 13. פניית־כבוד לגבר; 15. הדרך הקצרה ביותר בין שתי נקודות; 16. קיבוץ בצפון; 17. מאלופי מילחמת יום־הכיפורים (ש"מ); 18. רוח אין קץ; 19. גבבה; 21. אינו אשם; 22. מתווי־הנגינה; 23. מכשיר המשמש בספורט; 25. יגון, צער; 28. שופט; 29. אור גדול; 31. מספיק! 32. קצה, נמאס לה; 34. זז ממקומו; 35. צונן; 36. מכינויי האלוהות; 39. מחצית תוף אפריקאי; 41. חום־כהה; 44. מראה; 45. חזיון־לילה; 47. מן האימ־הות; 48. כן, בספרדית; 49. מיקווה־מים ענק; 51. מחסן־עצים פתוח; 53. קיבוץ בדרום; 56. מאיזורי־התעשייה של גר־מניה; 57. הגה; 60. כינוי ליחזקאל; 61. מאמינה; 63. ישן; 64. משקה־שוקולד; 65. מיסכן; 66. נהר באיטליה; 67. כלי־נגינה מקובל בראש־השנה; 70. עצם בפה; 72. סוס־שעשועים קטן; 75. מטבע יפאני; 76. תבואה; 78. שקט מעמלו; 79. בלתי־מעודן; 80. מכשף; 81. בוסתן; 83. מדבר; 85. במאי־קולנוע צרפתי („גבר ואשה"); 86. ישועה; 87. מכינויי האלוהות; 88. מכשיר־עזר בהליכה; 90. נזכר־לעיל (ר"ת); 91. מטבע ישראלי (ר"ת); 92. בחו־רה; 95. בת־קול; 96. מן השבטים; 97. רך בצאן.

מאונך:

1. פמפלט; 3. עוף־טרף (גם שר־ביט־חון); 4. אביון; 5. כוס ללא תחתית; 6. ללא סיבה מייוחדת; 8. סוכך קטן; 11. שינוי; 12. נועם, מתיקות; 14. גץ; 15. פטיש כבד; 20. דד; 21. קול הצחוק; 24. זכר בבקר; 26. מידת־שטח; 27. שער, בערבית; 28. זה, בארמית; 29. היה ראש־עיריית תל־אביב (ש"מ); 30. סאן; 32. ממנות הארוחה; 33. נשיאה; 37. עליות־מחירים; 38. קריאת־צער; 39. דסי־סי־לילה; 40. קול הבקר; 42. אדם; 43. עירו ההיסטורית של רש"י בגרמניה; 45. עיר־נמל בארץ; 46. מנביאי תרי־עשר; 48. מתווי־הנגינה; 50. לא טעים; 51. קאריקטוריסט ישראלי ידוע (ש"מ); 52. תנובת העץ; 54. משמש למחיקת הכתוב; 55. ראשוני; 58. בר; 59. נישא; 62. דקל; 64. אבי־אבות האנושות; 68. נהר בפולין; 69. שמא; 70. מתנה; 71. נגד־טנקי (ר"ת); 73. קידומת הולנדית; 74. גל גדול; 76. מועד; 77. עיר בהולנד; 79. בגד מלכותי; 80. חווה; 82. כישלון; 84. סיום; 89. כינויו של האלוף אדן; 90. בכי־תמרורים; 93. מכינויי האלוהות; 94. בתוכם.

קשקשת 2003

הפעל את דימיונך ונסה למצוא לציור שלמטה כותרת מתאימה, אשר תסביר מה אתה רואה בו. הצעות לכותרות יש לשלוח לפי הכתובת: „קשקשת," ת.ד. 136, תל־אביב. ההג־דרות הקולעות ביותר תפורסמנה, ובעליהן יזכו בכרטיס כניסה זוגי לקולנוע **דרייב־אין** בתל־אביב, קול־נוע־המכוניות היחיד בישראל.

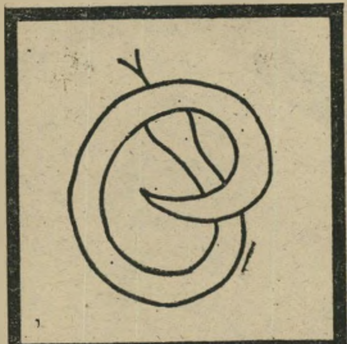

קשקשת 2001

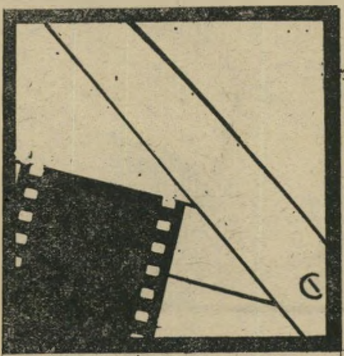

- מי שעוזב אחרון את הארץ — שישרוף את הפילם.

שירי בן־עמי, רח' יהודה הנשיא 36, נווה־אביבים, תל־אביב

- מיספרי הצנזורה מגששים ב־אפלה.

איילת בר־דויד, רח' קריניצי 16, רמת־גן

- הוא קובע מה אני אוהב לראות!

אלכס קלמן, מעונות רזניק 7/158, הר־הצופים, ירושלים

- בזהירות, גרי, אתה כבר חותך את היומן!

דדי תבלין, רח' גזר 6, תל־אביב

- ככה ייעשה לסרט שהצנזור לא חפץ ביקרו.

הדר עמרמי, רח' הר־נבו 13, רמת־השרון

השבוע בדרייב אין
בשעה 5.00
„כאין משפחה"
בשעה 7.15
„שלום לידיד"
בשעה 9.30
„הזאבים הצעירים"

בסיטונות
● שמלות הריון
● מכנסי הריון
● טוניקות הריון
● חליפות הריון
כהן מודל
תל־אביב, רח' נחלת בנימין 4
קומה ב', דרך החצר
פתוח עד 7 בערב
(סגור בשעות 2—4)
להזמנות ע"י סוכן: טל. 50344, ת"א

ישו במערב הפרוע

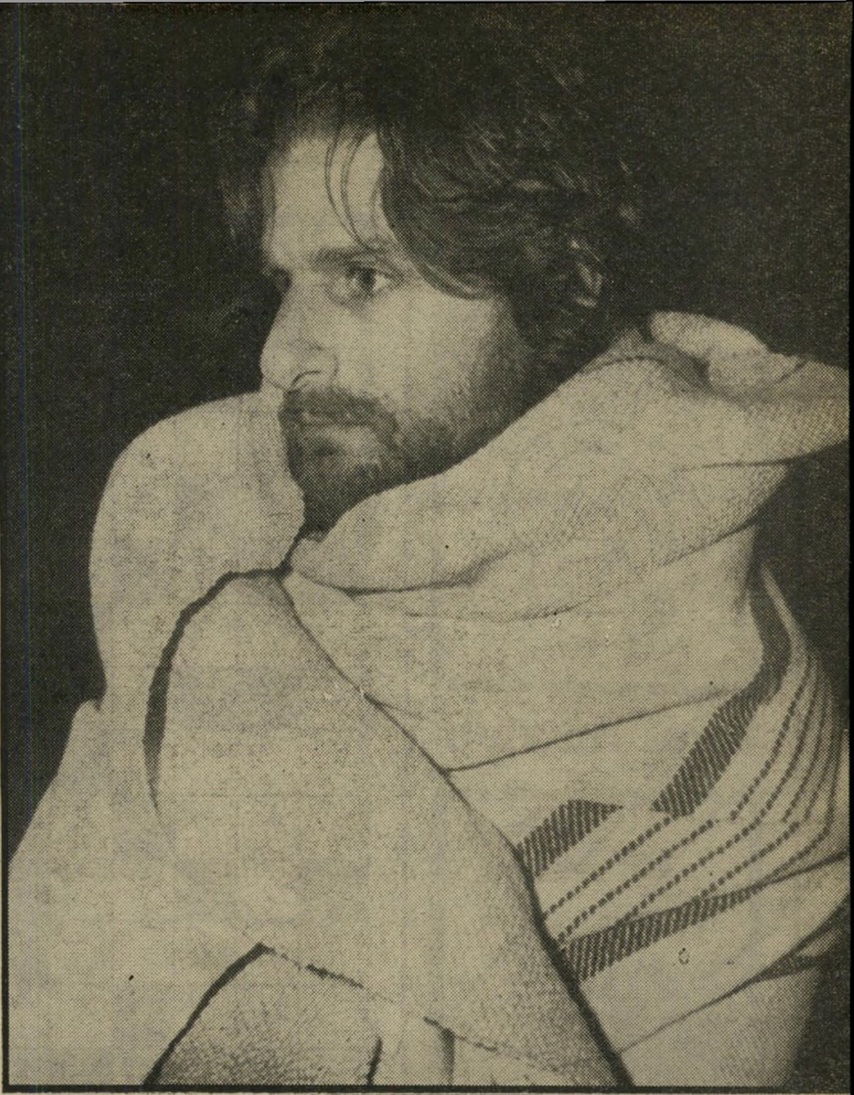

זלמן קינג השחקן האמריקאי המגלם את תפקידו של ישו, התגלה כשתקן ומסוגר, מיעט לשוחח עם אנשי הצוות, סירב לשוחח עם עיתונאים ולא הירשה לצלמו. על משחקו באחת הסצינות זכה למחיאות כף מאנשי הצוות.

באילת מצולמים בו־זמנית

2 סרטים והופכים את העיר

מאזיניו של ישו היפיים ובדואים מנביעות חברו יחדיו כדי לגלם את תפקיד מאזיניו של ישו, בסצינה מתוך הסרט **קשר הפסחא** שצולמה במיבצר שבחוף נביעות. למרות הקור העז מילאו את תפקידם.

ברברה ואן־קליף, הפסנתרנית ואשת הכוכב (למעלה) ואבה, יפהפייה היפית מגרמניה, למטה.

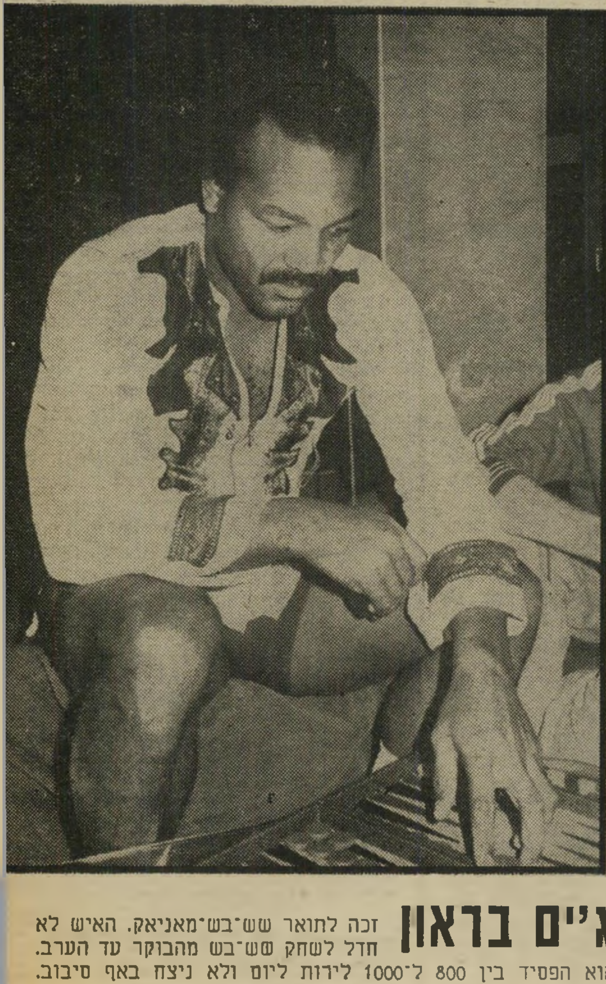

הארי אנדרוס שחקן־האופי הבריטי המצויין מיעט להתראות עם חברי ה־צוות, בילה מרבית הזמן בחדרו ולבדו. לצידו כתבת **העולם הזה.**

ג'ים בראון זכה לתואר שש־בש־מאניאק. האיש לא חדל לשחק שש־בש מהבוקר עד הערב. הוא הפסיד בין 800 ל־1000 לירות ליום ולא ניצח באף סיבוב.

במלון „קיסר”, מיפקדת הכוחות ה־מצולמים באילת. בלובי המהודר זרו־עים כוכבים בינלאומיים וסתם שחקנים, כפיטריות אחר הגשם. סביב אחד השול־חנות ג'ים בראון, שחום מאוד, גדול מאוד, לבוש במכנסיים קצרים מאוד ובחולצה הודית, לידו רשם קול שאינו חדל לנגן, מו־סיקה שחורה כמובן. ג'ים בראון משחק שש־בש, שש־בש ועוד פעם שש־בש עם אחד מאנשי הצוות, כשהוא מוקף מעריצים, המתבוננים בתדהמה כיצד מאבד הכוכב שלהם את מיכנסיו מישחק אחר מישחק. כשאחד מהם מנסה להתערב, הוא זוכה בתגובה חד־משמעית מצד בראון: „אדוני, אני מכיר אותך מאיזשהו מקום?” שש־בש או לא שש־בש, הכוכב דורש רספקט!

ליד הבאר, לי ואן־קליף האימתני ב־מיכנסי ג'ינס וסוודר אדום. שער־השיבה הארוך עימו הגיע ארצה, צבוע ומקוצר עכשיו, על תנוך אוזנו השמאלית עגיל כסף ענק, וצמודה אליו אשת־חיקו הניצ־חית מזה שנתיים ימים, שלה הוא קורא „אשתי” למרות שלא נישאו מעולם: בר־ברה, פסנתרנית במקצועה. לי ואן־קליף עצבני. הוא נמצא בישראל כבר שבוע ימים, ועדיין לא התחיל לעבוד, ובתור בן־אדם עצבני מאד שהוא גם בן־אדם עשיר מאד, הוא מרשה לעצמו לשכור את הבאר של המלון לשעה שלמה, תמורת מחיר פיקס של 700 לירות ישראליות טבין־ותקילין, ואינו מרשה לאיש מלבדו ומלבד ברברה ליהנות משירותיו של הבאר־מן.

ילדים מופרעים

לבד, מאד לבד, יושב שחקן־האופי המצויין הארי אנדרוס. זהו ביקורו ה־שני באילת, והוא נזכר בגעגועים כיצד היה פה בשנת 1956, לצורך צילומי הסרט שני אויבים. ואיך באילת היה אז רק בית־מלון אחד בשם מלכת שבא. אנדרוס, ש־אינו מחבב ביותר נשים, מספר כי הוא מתגורר בסאסקס שבאנגליה עם ידידו ועם מישפחת אחיו.

ג'והן מרלי, אביה האיטלקי של אלי מקגרו בסרט סיפור האהבה ומי שהיה המפיק שקיבל ראש של סוס לארוחת־הבוקר בסרט הסנדק, יושב בלובי בחברת רעייתו סנדרה, הצעירה ממנו ביותר מ־שלושים שנים, ועם ובחברת התינוקת שלהם בת שלושה החודשים, אלכסיס. מרלי הגיע לאילת בטעות. הוא היה אמור להשתתף בסרט השגריר, והגיע לישראל על דעת עצמו מבלי להודיע על כך למפיק מנחם גולן. אך כשהגיע לתל־אביב, הס־תבר לו כי התסריט של השגריר — או, כפי שהוא נקרא באנגלית, Pick up 52, שוכתב מחדש ואינו מוכן לעבודה.

מרלי חטף עצבים, אז כדי להרגיע אותו עשו קומבינציה. הוא קיבל את תפקיד אחד השודדים במערבון ניקמת דם (ונ־דטה), תפקיד שאותו אמור היה לגלם השחקן הישראלי גבי עמרני.

לא, הוא לא יודע ששחקן אחר יצא מופסד מזה שהוא־עצמו יצא מורווח. הוא גם לא יודע הרבה על התפקיד שלו. כל מה שהוא רוצה זה לגמור את העבודה, שעדיין לא החלה, ולחזור לביתו שב־הוליווד לשחק טניס. טניס זה מה שהוא אוהב באמת. לפני חודשים היה בדרום־אפריקה, ושיחק טניס נגד ג'ים בראון ופיטר לאופורד, במישחק־צדקה שאירגן האמרגן הישראלי דני בן־אב, תחת חסו־תה של אליזבת טיילור.

בין כוכב אל"ף לכוכב בי"ת, מס־תובבים בלובי עוד עשרות שחקנים אל־מוניים דוברי־אנגלית. איש אינו מכיר אותם, אך הם באו לכאן על־מנת להש־תתף בשני הסרטים המוסרטים כרגע ב־אילת בו־זמנית: האחד קשר הפסחא, המ־בוסס על רב־המכר האמריקאי של פרופסור יו שונגפיל, והמספר את סיפורו של ישו מן ההיבט הפוליטי שלו.

במאי הסרט הוא צעיר אמריקאי הנראה כמו סטודנט פוטנציאלי, בשם מייקל קמ־פוס, ומשתתפים בו שחקנים בינלאומיים כיו גריפית, דונלד פלכנס וטרוור האוורד, שעדיין לא הגיעו ארצה, וכן זלמן קינג וסקוט ווילסון.

הסרט השני הוא מערבון בשם ניקמת דם, על־פי סיפור מקורי של קן גלובוס, המשמש כעוזר־במאי בקשר הפסחא. סרט זה מביים הבמאי ג'ו מנדיוק, ומשתתפים בו לי ואן־קליף, ג'ים בראון וגלניס או'קו־נור, צעירה בת 22 שכל מה שידוע עליה, בינתיים, הוא כי השתתפה בסרט בשם ג'רמי, ושאנשי הצוות טוענים שהיא כל־

(המשך בעמוד 36)

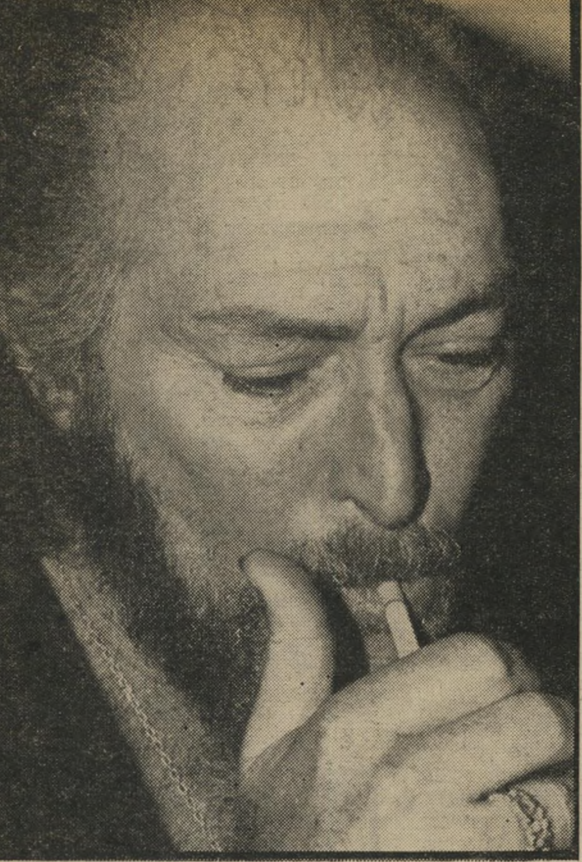

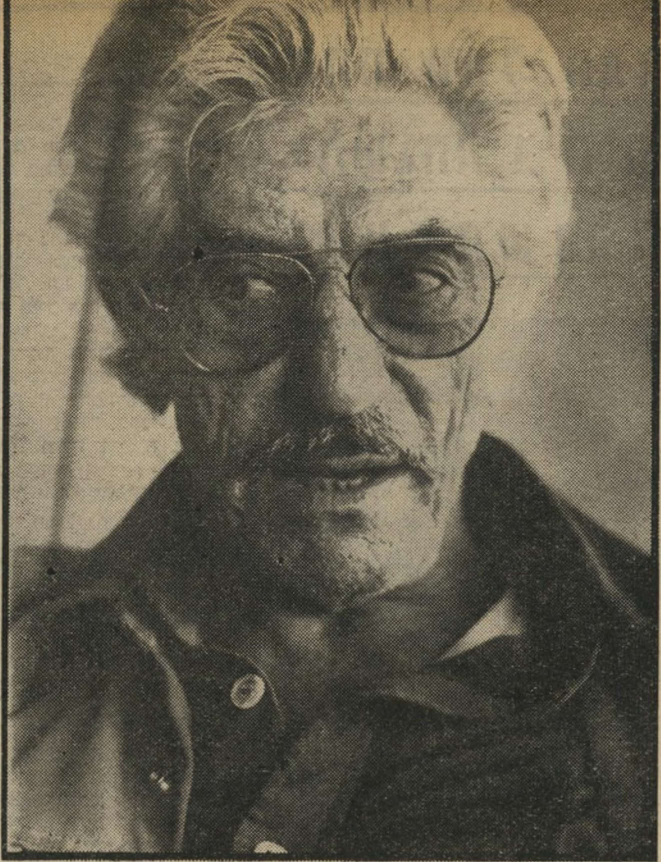

ג'והן מרלי שחקן־האופי ההוליוודי מגלם בניקמת דם את אחד מאנשי כנופייתו של ואן־קליף, התגלה כאיש משפחה למופת, הגיעה ארצה עם אשתו הצעירה ובתו התינוקת.

לי ואן־קליף כוכב־הקולנוע האמריקאי המגלם בסרט ניקמת דם את תפקיד האיש הרע, התגלה בחייו הפרטיים כחביב.

בחברה טובה נמצאים השחקנים ג'והן מרלי (למעלה) עם אשתו סנדרה, הצעירה ממנו בשלושים שנה ובתו התינוקת אלכסיס, והשחקן ג'ים בראון (למטה) ששיחק שש־בש עם בעל המיסעדה בוסי סחה מאילת ועם כל מי שהיה מוכן לשחק. ושהפסיד, כמובן, מישחק אחר מישחק.

דליה פן, מגלמת בסרט את תפ־קיד אמו הנאנסת של פרא־האדם בן ה־14 לייף גארט המצולם בתמונה למטה עם אימו האמיתית, קרוליין סטולר.

טלוויזיה

(המשך מעמוד 31)

הטלוויזיה לוושינגטון הובטחה מישרת הכתב המדיני של החדשות, עם שובו ל־ארץ. אחי־מאיר שב, ומצא להפתעתו הר־בה את **אלי אייל** אוחז בשרביט.

מנהל המחלקה **דן שילון** שלא רצה לאבד אף אחד משני כתבים אלה ניסח הצעת חלוקת סמכויות ושטחים אשר לאחר מאמצי שיכנוע רבים התקבלה על־ידי אייל ואחי־מאיר.

אחי־מאיר יהיה הכתב המדיני של ה־טלוויזיה, ויצא בעיקר לעבודות שדה. אייל ישמש כפרשן מדיני וכראש הדסק המדיני, ויהיה אחראי על הפעלתם של הכתב הפר־למנטרי של הטלוויזיה **אלימלך רם** ועל הכתב לענייני מיפלגות **דן רביב**.

עתה ממתינים הכל במחלקת החדשות לראות כמה זמן יימשך ההסדר, עד ש־אייל ואחי־מאיר יתנגשו ביניהם.

יאיר אלוני דובר הרשות

הלחשושים סביב מינוי דובר חדש לרשות השידור, לאחר התפוטרותו של **ארי אבנר**, מעסיקים משך חודשים מיספר את הנהלת הרשות.

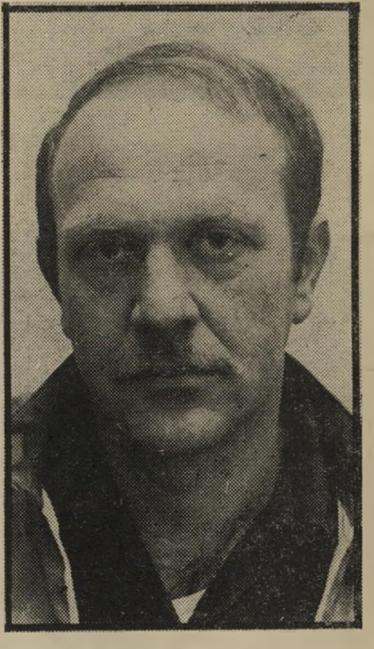

דובר אלוני
מגלות להנהלה

מועמדים אשר הרשות רצתה בהם, כ־**עדנה פאר**, סירבו לקבל מישרה זו, ואילו מועמדים שרצו בה, כ**שמואל** („שמיל״) **שי**, נידחו על ידי ההנהלה.

עתה ניראה כי באה ישועה לתפקיד הבעייתי. מי שהיה קריין־כתב, **יאיר אלוני**, הגיש מוושינגטון הרחוקה את מועמדותו למיכרז על תפקיד הדובר, וה־נטייה היא לאשר את בחירתו.

אלוני קיבל לפני כשנתיים חופשה ללא תשלום מהטלוויזיה ויצא לוושינגטון כ־שליח הסוכנות היהודית. לא מכבר הוא ביקש הארכת החופשה, ונענה בחיוב. או־לם עתה, אחרי שנודע לו על התפקיד הפנוי של הדובר, הוא הסכים לשוב ל־ארץ, במידה וייבחר.

עורך מבט הודח

אחד מעורכי מבט, **שלמה ארד**, הודח בשבוע שעבר מתפקידי עריכה, ועדיין לא ברור אם ימשיך לעבוד במחלקת החדשות.

מנהל המחלקה **דן שילון** הדיח את ארד משום שלטענתו אין ארד מתאים לעבוד עם אנשים „ורב עם כל אחד.״

לארד הוצע להמשיך ולהיות כתב מן המניין, אך ארד הנעלב עדיין לא הודיע אם הוא מסכים לפיחות זה במעמדו.

ציגלר במקום תמיר

הפניה שהגיעה אל הכתב לענייני מיפ־לגות של הטלוויזיה **דן רביב** הדהימה אותו. חוגים המקורבים אל מנהיג המרכז החופשי **שמואל תמיר**, ביקשו מרביב לשדר כתבה על תוצאות מחקר דעת קהל שערכה חברת פור״י, בה התבשרה האומה כי תמיר הוא אחד מארבעת המנהיגים הפופולאריים ביותר במדינה.

רביב, כמו רבים אחרים, ידע את הבלוף העומד מאחרי משאלי דעת קהל מסוג זה, וסירב להכין על כך כתבה. הוא ידע כי בשאלות שהציגו סוקרי מכון פור״י הופיעו שמונה שמות בילבד, וכי השאלות עצמן נכתבו בצורה שבה חייב היה תמיר לצאת לפחות במקום הרביעי.

אך תדהמתו של רביב גדלה כאשר הב־חין כי שני עיתונים מכובדים, הצהרון ידיעות אחרונות ויומון ההסתדרות דבר, נפלו בפח אותו רצו להניח בפני רביב עצמו. הוא הבחין בכותרות גדולות בשני עיתונים אלה, בהן הופיעו ארבעת מנהיגי המדינה: פרס, רבין, בגין ותמיר.

רביב, הבקיא ברזי המיפלגתיות הישרא־לית, פנה בתלונה חריפה לוועדת האתיקה של אגודת העיתונאים במכתב שכותרתו היתה: „מתן יד של חברי האגודה לאינ־פורמציה מטעה במשאלי דעת קהל.״ לאחר שסקר במיכתבו את צורת סקר דעת הקהל של פור״י ואת הכיסוי העיתונאי שסקר זה קיבל, הביא רביב את הדברים עד כדי אבסורד.

„לדעתי הצגת הנושא כפי שהוא, ומתן יד לכך על ידי חברים באגודה, מהווה עבירה גסה על האתיקה העיתונאית, משום שלקורא התמים לא מודגשת די הצורך, ובפרופורציה המתאימה, העובדה שהכללת שמות של שמונה האישים הינה שרירותית ומטעה. באותה מידה, לו היו מכניסים לרשימת שמונת האישים את ח״כ **ליאון דיציאן**, **פסח גרופר** וכן את סדרן הכנסת **יצחק ציגלר**, במקום נאמר השר **חיים צדוק**, ח״כ **יגאל הורביץ** ו־**שימחה ארליך**, היו שמות אלה יכולים להיכלל בין שמונת המנהיגים הפופולריים ביותר במדינה.״

מתלונן רביב
תלונה מההנהלה

סוף סוף משכורת רגילה

סמנכ״ל הטלוויזיה לענייני מינהל, **שלמה עבאדי**, עסק בסוף השבוע משך שעות ארוכות בחתימה על צ׳קים, וניראה כי בכך נידחתה ההתמוטטות הכספית של הטלוויזיה לתקופת מה.

לאחרונה החלו להתלונן רבים מהעובדים הבלתי קבועים בטלוויזיה על הלנת שכר. לדברי המתלוננים הם לא קיבלו את ה־מגיע להם משך חודשים ארוכים. עבאדי טוען כי הדחיה בתשלומים היתה בסדר גודל של שלושה עד ארבעה חודשים, אולם ישנם כאלה שלא קיבלו את שכרם משך שמונה חודשים ויותר.

אך לא רק בעיית התשלום עבור עבודה העסיקה את המחלקה הכספית של הטל־וויזיה אלא גם החומר בו צריכים העובדים המולנים לעבוד, היה חסר. בנמלי חיפה ולוד היו מונחים משך שבועות רבים גלילי־פילם בכמויות עצומות, שלא ניפדו מהמכס בגלל חוסר כסף. לדברי עבאדי „לא נגרם שום אסון. הוכחנו כי אפשר לחסוך בפילם.״ אך הצלמים היו מודאגים כשראו כי כמויות הפילם העומדות לר־שותם הלכו ואזלו.

במשך השבוע יקבל המכס את המגיע לו והפילם ישוחררו, כל זאת עד למשבר הכספי הבא של הטלוויזיה.

תחת סמל המדינה ובני־ברית, בהשגחת בית־המישפט, השתלטה רק״ח מחדש על הליגה לזכויות האדם

צו גיוס עורכת הדין מרק״ח, פיליציה לנגר, היתה פעילה ביותר בערב הבחירות שנערך באולם בני ברית בתל־אביב, חילקה הוראות וכיוונה מצביעים. ללנגר ולחבריה היה ערב זה ניצחון גדול, מאחר והם הצליחו להתגבר על המנגנון של מיפלגת־העבודה, שנחשב עד כה כמשומן היטב, ושמאחריו עמד מישרד־החוץ הישראלי.

„הם הביאו הנה אנשים שהשתתפו במהפכת אוקטובר,״ גיחך לעצמו בכאב אחד מפעילי מיפלגת העבודה, בעת שנכח באסיפת בחירות לליגה לשמירת זכויות האדם והאזרח, שנערכה ביום השני לפני שבוע באולם בני ברית בתל־אביב.

הכוונה היתה לפעילי רק״ח, אשר גייסו את כל מי שיכול היה לנוע על רגליו, לבוא ולהצביע בבחירות לליגה. אותו יום שני היה סיומו של מאבק אישי ומישפטי מרתק וארוך, סיום בו ניצחה רק״ח ניצ־חון מוחץ את מיפלגת העבודה, והוכיחה שוב כי המנגנון של העבודה אינו מה שהיה פעם.

הליגה לשמירת זכויות האדם והאזרח הוקמה באופן תמים לפני למעלה מ־שלושים שנה, כליגה מקבילה לליגות דו־מות בכל רחבי העולם, שלהן זכות הש־תתפות באירגונים שונים של האו״ם. ב־משך השנים השתלטו על הליגה גורמים קיצוניים, כרק״ח, מצפן והפרופסור מהאו־ניברסיטה העברית ישראל שחק, אשר הביעו בשמה של הליגה את דעותיהם על המישטר בישראל בכל רחבי העולם.

ערב מילחמת יום הכיפורים החליט משרד החוץ כי הליגה מהווה מטרד בהס־ברה הישראלית, או, לפי הגדרת אחד מ־ראשי המישרד: „מסיתה נגד ישראל וזו־כה להצלחה עצומה בהסתה זו.״ ח״כ מיכה חריש, מפעילי צעירי מפלגת העבודה, ניק־רא למישרד החוץ והוטלה עליו משימה: להחדיר את אנשיו אל תוך הליגה ולכבוש אותה מבפנים.

לפני כשלוש שנים ערכו ראשי הליגה אסיפת בחירות. כשהחלו להופיע באסיפה דמויות חדשות, אשר הביעו את רצונם להיצטרף לליגה שעד אז לא שמע איש כמעט את שמה בארץ, היה מנהיגה, ישראל שחק, המאושר באדם. לנגד עיניו ארע מחזה אשר כל מנהיג פוליטי זוטר חולם עליו בלילות. הגוף אשר הוא עמד בראשו פרח וצמח בן־לילה והצטרפו אליו מאות חברים נוספים.

הפעילה אחת הפעילות שבאו להצביע באותו ערב בבית בני־ברית נזהה מההתרגשות הרבה.

גיל 20 ו־10 לירות

על פי תקנון הליגה יכול כל אדם להצטרף אליה אם הוא מבוגר מגיל 20, ממלא טופס הרשמה, חותם עליו ומש־לם דמי הרשמה בסך 10 לירות.

רק אחרי קבלת תוצאות הבחירות ש־נערכו באותו ערב, הבין שחק כי 196 החברים החדשים שהצטרפו שעה קודם לכן, היו חברי המישמרת הצעירה של מיפלגת העבודה ומטרתם היחידה היתה להפיל אותו ואת חבריו ולתפוס את ה־שילטון בליגה.

נצ׳׳ג השופט עורך־הדין מרדכי שורר (במרכז) אשר מונה ע״י בית־המישפט.לשמור על טהרת הבחירות זכה למחמאות רבות מבתי המישפט המחוזי על כשרונותיו והגינותו. מאחרי שורר עומד המתמחה שלו דן יערי. מימין עורך דינה של מיפלגת העבודה, אברהם ברקת, ומשמאל יוסף אלגזי, מרק״ח.

שחק שחק את המערך

שחק מיהר לסגור את האסיפה ולמחרת פנה עורך דינו, עורך הדין אהרון ברקאי, שהוא חבר מיפלגת העבודה דווקא, לבית המישפט וטען כי הבחירות שנערכו אינן חוקיות.

השופט שלמה הלמוט לוונברג קיבל את טענות ברקאי והחליט על עריכת בחירות חדשות. כדי שהבחירות תערכנה בצורה הכשרה ביותר, מינה לוונברג את עורך הדין הצעיר מרדכי („מוטי״) שורר כנאמן בית המישפט על עריכת הבחירות.

בליגה, הסיעו אנשים זקנים וחולים לתל־אביב וצפו בדלת בדאגה עמוקה לראות את „האוטובוסים שיארגן המערך.״

אפילו סילביה אדיב, אשר בעלה אודי מרצה עונש מאסר, הגיעה לאולם בני ברית עם יפוי כוח מבעלה וביקשה להצביע בשמו. שורר דחה את בקשתה וקבע כי רק לבעלה זכות הצבעה.

פרקליטה של מיפלגת העבודה, עורך־הדין אברהם ברקת, ידע להעריך נכונה את הכוח אותו תצטרך להביא

תרועת ניצחון פרופסור ישראל שחק, מי שעמד בראש הליגה עד הפוטש שערכו בו אנשי המערך, חזר להיות הרוח החיה בה לאחר הבחירות שנערכו ביום השני לפני שבוע. מישרד החוץ גייס את מיפלגת העבודה כדי לכבוש את הליגה מידיו של שחק. אולם בסופה של המערכה המישפטית שנמשכה שנים מיספר, הביס שחק את מיפלגת העבודה ואת מישרד החוץ.

למרות שראשי הליגה ידעו כי שורר הוא חבר מיפלגת העבודה, ודווקא מהפלג הניצי שבה, הם סמכו על הגינותו והסכימו שהוא ינהל את הבחירות.

שורר קבע תאריך אחרון להגשת בקשות חברות לליגה. כשהסתיים מועד זה התברר כי בליגה חברים 1408 חברים, ביניהם לפחות 456 חברים חדשים מקרב המשמרת הצעירה של מפלגת העבודה, אשר הגישו את מועמדותם באופן מרוכז.

אנשי רק״ח מחו כנגד ההגשה המרוכזת של השאלונים וטענו כי היא לא חוקית. שורר פנה לשופט לוונברג לייעוץ. בהחלטתו קיבל לוונברג את שאלוני מיפלגת העבודה כחוקיים ואף ציין כי על הליגה השתלטו „אנשי רק״ח וגורמים אנטי־ציוניים.״

הוועד היוצא של הליגה הגיש ערעור לבית המישפט העליון. בפסק דין מלא הומור דק קבע השופט העליון חיים כהן כי טפסי המישמרת הצעירה כשרים, אם כי פסל את קביעתו של לוונברג בדבר אנשי רק״ח וגורמים אנטי־ציוניים. כהן אף הביע את אמונו המלא בעורך־דין שורר והורה לו להמשיך בבחירות.

לקראת הבחירות שנערכו ביום השני שעבר, נידמה היה לאנשי רק״ח ולפרופסור שחק כי מאזן הכוחות הוא לרעתם. הם הגישו בקשה לבית המישפט לצו שימנע את עריכת הבחירות. בין היתר טענו כי שורר שלח הזמנות לאסיפת הבחירות לחברי הליגה שכבר אינם נמצאים בחיים. תשובתו של שורר היתה „ממה אתם חוששים, שהמתים יבואו להצביע?״ בית המישפט קיבל את עמדתו של שורר והורה לערוך את הבחירות במועדן.

אין ספק שאילו היתה רק״ח יודעת מה יהיה גודל כוחה באסיפת הבחירות, לעומת כוחו של המערך, היא לא היתה מבקשת לדחות את הבחירות.

למרות שהאסיפה ניקבעה לשעה שמונה בערב היה האולם הקטן של בית בני ברית מלא עד אפס מקום כבר בשעה 5.30 אחר הצהריים. פעילי רק״ח הביאו מכפרי הגליל מישפחות שלמות החברות

מיפלגת העבודה להצבעה: כ־350 בוחרים. ברקת, כמו רבים אחרים חשב כי המישמרת הצעירה של מיפלגת העבודה מסוגלת, בעזרת המנגנון העצום העומד לרשותה, לגייס מיספר כזה של בוחרים. אולם הפתעתו היתה גדולה כאשר התברר כי ראשי המישמרת, נתן רענן ומולי דויד, עמדו מבויישים בפינה. לעומת למעלה מ־300 בוחרים של רק״ח הגיעו לאולם בני ברית רק קצת יותר ממאה בוחרים של מיפלגת העבודה.

התיכנון סילביה אדיב שרצתה להצביע בשם בעלה אודי היושב בכלא, עם פרופסור שחק.

צחוק, צחוק... עורך־הדין אברהם ברקת, איש המערך, צוחק מול המצלמה בעת שהוא מטיל את הפתק שלו לקלפי. למרות הצחוק היה ברור לברקת כי מפלגת העבודה נכשלה כישלון חרוץ.

(המשך מעמוד 33)

כך שקופה, עד שאפשר להעמיד שחקן מאחוריה ולצלם את שניהם יחד.

אך הכוכב האמיתי של הסרט הוא ללא־ספק הילד לייף גארט, פרא־אדם בן 14, המספר בנשימה אחת כי הוא בן מזל עקרב, ומשום כך הוא מאהב יוצא־מן־הכלל, שיש לו חברה בשם דבי ושהוא משוגע על חתיכות, ולכן אינו מתכוון לשמור לה אמונים. טאטום או'ניל, למשל, בתו של רייאן או'ניל, ניסתה להתחיל איתו, אבל הוא לא סובל אותה. היא דפוקה בראש, מפטרת כל הזמן את האנשים ש־עובדים בשירותה, תוך שבוע פיטרה שלושה נהגים. היא מבלה במסיבות כל הלילה, ועושה מה שהיא רוצה.

לא הוא אינו עושה מה שהוא רוצה. יש לו אמא, שמשגיחה עליו. מה שלייף לא יודע הוא, כי בין אנשי הצוות, כימעט כולם מוכנים להשגיח על האמא שלו. יפהפייה אדומת־שיער בשם קרולין סטולר, שחקנית במיקצועה, ההולכת אחר בנה לכל מקום שבו הוא מצטלם. אבל מה לעשות, על האמא שלו משגיחה האמא שלה שבאה, כדיברי לייף, לישראל כדי לראות את אירופה. כשאומרים לו ש־ישראל לא נמצאת באירופה, הוא אומר: „אירופה, אפריקה, מה זה כבר משנה." כוכב או לא כוכב, דבר אחד בטוח: גיאוגרפיה הוא לא בדיוק יודע.

ידידו הטוב ביותר של לייף גארט הוא קווין בראון, בנו בן החמש־עשרה של ג'ים בראון. הנער יפה־התואר מסתובב מתוח מאד כשאביו, שהתפרסם ככוכב־

אימונים אנשי־כנופייתו של ואן־קליף עברו אימונים מפרכים בפיאנו־בר של המלון מדי יום ביומו, ולמדו „ללכת מכות" כמו בסרטים.

הכדורגל הלוהט ביותר של ארצות־הברית ורק אחר־כך הפך כוכב־קולנוע, נמצא בסביבה. קווין יודע לספר כי רק עתה עבר לגור עם אביו, אחרי שקודם־לכן התגורר עם אחיו התאום קאל, אחיו הקטן ג'ימי ואמם, המורה סו. אחותו הבוגרת, קארין, מתגוררת לבדה בניו־יורק.

כעת הוחלט במשפחה כי קווין יתגורר עם אביו. והוא חולק עימו דירה במלון קיסר, הוא מעריץ גדול של האב המ־פורסם וחושב שהוא שחקן־קולנוע משגע. מה שפירסם את אבא, לדעתו של קווין, הוא הסרט 12 המזוהמים. לייף גארט טוען שג'ים בראון היה המזוהם ביותר ביניהם, וקווין מניף עליו את ידו באיום.

ג'ים בראון והשש־בש

אל ג'ים בראון, אביו של קווין, קשה להתקרב. האיש עסוק כל הזמן במישחקי שש־בש, ואוי לו לאותו אדם שיפריע את השחקן במישחקו. הוא משחק בסדר גודל של 200—50 לירות למישחק, ומפסיד אותם בזה אחר זה. אחד מבני־זוגו למישחק, אילתי ידוע, טען אחרי מישחק אתו כי הוא נמצא ברמה של חמש דרגות מתחת לבעל־החיים העלוב ביותר. בהפסקה יוצאת־דופן ונדירה בין מישחק למישחק, מתלונן ג'ים בראון כי הוא משחק שש־בש רק מפני שאין חתי־כות בסביבה.

העובדה שגבירת־לבבו מצפה לו בביתם שבהוליווד לא מטרידה אותו. הוא רוצה חתיכות, וזהו. כשמעירים את תשומת־ליבו לעובדה שבצוות־ההסרטה נמצאות חתיכות רבות, בהם דיילת־האוויר, לשעבר אתי קנר ועדית, אשתו הג'ינג'ית של השחקן מייק בורשטיין, שהשאירה שני ילדים עם המטפלת בתל־אביב כדי לעבוד כעוזרת־מלבישה שלישית בסרט קשר ה־פסחא, הוא מניף ידו בביטול.

לעזרתו של ג'ים בראון נחלץ לבסוף רס"ן (מיל.) משה ינוקא, המנהל את מלון הסלע האדום. ינוקא הכיר לבראון את אחת החתיכות הנופשות במלונו. בראון המרוצה בילה עם החתיכה בדיסקוטק של המלון, אך מיהר מוקדם מכרגיל לעלות עימה אל דירתו שבקיסר. כל אותה עת הסתובב בנו, קווין, בחברת נערה צעירה, ש־אותה סידרו לו כדי שלא יפריע לאבא שלו. אחרי הכל, ונא לא לשכוח, הם מתגוררים באותה דירה.

בין עשרות השחקנים הבלתי־מפורס־מים והדוברים אנגלית, מצויות גם ה־שחקניות לורן סיימון, אמריקאית חביבה אך בהחלט לא יפהפייה, המשתתפת בסרט קשר הפסחא בתפקיד של ניצבת, והטו־ענת כי שיחקה בעבר בהיצאנית העליזה, וכן שחקנית יוגוסלבית שאיש אינו יודע מה שמה. לאיש לא ברור מה עושות השתיים בסרט, ועוד פחות ברור מדוע הובאו מארצות־הברית, שעה שבין ההי־פיות מחוף הנודיסטים שבגבעות, ה־משמשות בסרט כניצבות, יש בחורות יפות פי־כמה, שלא לדבר על שחקניות ישר־אליות.

מי שנחשב גם הוא כשחקן־אופי מצויין אך אינו מצליח, הוא זלמן קינג, המגלם את דמותו של ישו בסרט קשר הפסחא. קינג מוכר בארץ מהסרט לא ביום ולא בלילה. הוא שחקן גדול. ידידיו המעטים יודעים לספר, כי החל לשתוק אחרי שסר־טים רבים שבהם כיכב נגנזו ולא הוצגו מעולם בבתי־הקולנוע. יחד עם קינג נמ־צאת רעייתו הפסלת קליאה, שאף היא אינה מן היפהפיות. אחת ממזכירות־ההפ־קה, שראתה את הגברת קינג, הגיבה ב־תדהמה: „ואת זה הוא הביא כל הדרך מארצות הברית?!"

שחקן שתקן נוסף הוא רוברט ווקר הבן, בנם של השחקן ההוליוודי רוברט ווקר והשחקנית ג'ניפר ג'ונס. באחת ה־פעמים הבודדות שבהן פצה את פיו, ידע ווקר לספר כי הוא מתגורר עם חברתו על עץ כבר חצי שנה, אך היא אלרגית לרמשים ולתולעים, ומשום כך ייתכן שהם ייאלצו לעבור דירה. הוא, לעומת זאת, כך סיפר, מסתדר עם הרמשים יוצא מן הכלל. הוא פשוט אוכל אותם, אז הם יוד־עים שהוא אחד משלהם.

השחקן הישראלי יוסי שילוח מת־לונן על מיחושי־גב, ומלצרית צעירה מזדרזת ומציע לו עיסוי. שילוח מרוצה מתפקידו בסרט. „כל מה שאני צריך לעשות זה להרוג ולאנוס, אגב חיוך," הוא מספר. „אני הכי מבסוט מהחזרות. כל הזמן אני אונס את דליה פן ואת גלניס או'קונור. החזרות האלה עוד יהרגו אותי." כש־מספרים לו שגלניס בת 22, הוא אומר בתדהמה: „ואני התייחסתי אליה כל הזמן כמו אל ילדה! חשבתי שהיא בת 15."

איש יחסי־הציבור של הסרט, שיש קולר, אינו מתחשב בשינאותיו או באהבותיו של ואן קליף, ומארגן מסיבה עם עיתונאי אילת. המסיבה הופכת בדיחה אחת גדו־לה, כשאיש מהשחקנים פרט לוואן־קליף ולבראון אינו מופיע, והשאלה היחידה ה־נשאלת על־ידי עיתונאי אילת היא: „כמה סוסים משתתפים בסרט?" מאוחר יותר מס־תבר, כי השחקנים האחרים פשוט לא הוזמנו להשתתף במסיבת־העיתונאים.

המפיק מנחם גולן מרוצה מעבודתם של שני הצוותים. הוותיק שבשני הסרטים מדביק את הפיגור. אנשי הצוות המסו־רים עבדו 18 שעות רצוף „למען הבמאי מייקל קמפוס, שהוא איש יוצא מן הכלל," כפי שמעיד ה„גריפ" הוותיק שמוליק לוי. צילומי ניקמת דם החלו בבוקר יום ה־חמישי האחרון, והכל הלך חלק „כמו על שמן," כעדותו של עוזר־הבמאי אבי „צ'רו־פה" קליינברגר.

ואם זה גם ימשיך ללכת חלק, ואין שום סיבה שלא, ייכנסו גם סירטי אילת הנוכחים להיסטוריה של העיר.

אונס בלב העיר

כל דיירי הדירה שמעו את צעקות הנאנסת - שכנים בדירות אחרות לא ישנו בלילה והסתובבו בחצר - אבל איש לא הושיט לה עזרה...

„שמעתי את הבחורה בוכה, מתחננת וצועקת שוב: ,לא רוצה! לא! לא! תעזוב אותי!' הרגשתי רע. רציתי לצאת החוצה ולקרוא למישטרה. ראיתי שכ־נה שעמדה במירפסת שלה ושאלה ,מה קרה?' אמרתי לה בגימגום ובתנועת־ידיים שאני לא יודע. עשיתי לה סימנים שתזעיק את המישטרה. אבל היא לא הבינה אותי..." דברי שאול ציטיאט, קופאי בחברת ירדניה.

„שמעתי הרבה צעקות... אבל לא ניסיתי לעזור לבחורה. יצאתי מהבית והלכתי לע־בודה. כי מיהרתי." דברי אליהו שלמה, בן 27, מסגר במקצועו.

שאול ואליהו הם שניים מארבעת הדיי־רים שחילקו ביניהם את ארבעת חדרי הדירה השכורה שברחוב לה גארדיה 31, בשכונת יד־אליהו בתל־אביב. באחד ה־לילות של חודש אוגוסט האחרון היו שניהם, יחד עם הדייר השלישי — המהנדס החיפאי יצחק מאירסדורף — עדים למע־שה אונס אכזרי. הוא לא התרחש הרחק מהם. הוא אירע בתוך דירתם. הוא לא התמשך כהרף־עין. הוא נמשך לילה שלם.

במשך לילה שלם, משעת חצות עד שעה שש בבוקר שמעו השלושה את זע־קות הכאב והקריאה לעזרה של בחורה נאנסת, אבל איש מהם לא חש לעזרתה. לכל אחד מהשלושה, שלא עצמו עין משך אותו לילה בשל צעקותיה של הנאנסת, היו סיבות טובות שלא להתערב. האחד פחד. השני מיהר. השלישי פשוט אינו נוהג להתערב בעסקי אחרים. חוץ מזה, הם לא הכירו את הנאנסת.

הם לא היחידים שלא חשו לעזרתה. ב־משך אותו לילה שמעו שכנים נוספים מסביב לאותה דירה את מה שהתחולל בה. כמה מהם הדליקו את האורות בדי־רותיהם והוציאו את ראשיהם דרך החח־

הנאשם מרדכי ליבר, עימו הס־כימה הסטודנטית לבוא במגע מיני מרצונה החופשי, מואשם בנסיון אינוס בצוותא, בכך שניסה לשדל אותה להתמסר לחברו ואף איפשר לו לאנסה. ליבר מואשם גם בכך שהציע לנאנסת כי יישא אותה לאשה, כדי שתוותר על התלונה.

הנאנסת המשיכה לצעוק. יצחק מאירס־דורף הלך לישון.

זה התחיל על שפת־הים בבת־ים. ג'ודי קפלן* הלכה להשתזף על החוף. בעוד חודש עמדה לחגוג את יום הולדתה ה־18. מזה שנה שהיא נמצאת בישראל, אליה הגיעה מארצות־הברית. לא כחלוצה, אלא במעמד של תיירת. למעשה היו אלה סי־בות משפחתיות שהביאוה לארץ. הוריה נפרדו ושלחו אותה לישראל.

היא נרשמה כסטודנטית במידרשת שדה־בוקר בנגב. את חופשת הקיץ בילתה ב־בת־ים כמטפלת ושמרטפית בביתה של משפחה, שהעניקה לה דיור ומשכורת. מראה גופה החטוב של ג'ודי ואווירת חוץ־לארץ שנדפה ממנה, משכו אליה מיד נחיל של טפילים, מאלה הקבועים, המ־חפשים הזדמנויות על החוף.

אחד מהם היה מרדכי ליבר בן ה־25, תושב בת־ים, פקיד טכני במקצועו. הם פיטפטו קצת. נראה שמוטי מצא־חן בעי־ניה של ג'ודי. כשהציע לה לפגוע אותה בערב כדי לצאת ולבלות יחד, נענתה.

לונות לראות מה קרה. אחרים ירדו אפילו לחצר. היה אפילו מישהו שיצא עם אקדח שלוף וביקש שיהיה שקט. שיתנו לישון. שלפחות יסתמו לנאנסת את הפה.

אבל איש לא העלה בדעתו להציל את הנאנסת מידי תוקפיה. איש גם לא חשב להזעיק את המישטרה.

רק המהנדס יצחק מאירסדורף, ניסה פעם אחת במשך כל ליל־האונס להתערב. הוא פנה אל שכנו בדירה, עדי ניצן, ש־בחדרו התרחש האונס, ואיים עליו: „מה אתם עושים? למה אתם אונסים אותה בכוח? אתה רוצה שאקרא למישטרה?"

עדי ניצן, הנאשם באונס בפרשה זו, ענה לו: „אנחנו לא עושים את זה בכוח."

בערב נפגשו. מוטי סיפר לג'ודי כי הוא אומנם גר בבת־ים, אבל יש לו גם דירה בתל־אביב, שם מתגוררים חבריו. הוא הציע לה לנסוע לשם, לבלות יחד. היא לא חשדה בו. הוא הזמין מונית וכך נסעו לבית שברחוב לה גארדיה 31.

על מה שהתרחש בדירה סיפרה ג'ודי ב־עדותה במישטרה: „כשנכנסנו לדירה היה שם בחור אחד ששכב עם תחתונים בסלון ולידו היה בקבוק ברנדי. הוא הזמין אותנו להיכנס ושאל אם אנחנו רוצים לאכול או לשתות. אז הוא אמר

* שם בדוי כדי להסתיר את זהותה של הנאנסת.

שהוא צריך ללכת לקנות דברים והשאיר אותנו לבד. כשהבחור הזה, עדי, יצא מהחדר מוטי התחיל להתעסק איתי בידיים ואחר־כך הוא שכב איתי על הספה.

„לא צעקתי כשזה קרה. אני לא יודעת למה. לא רציתי לשכב איתו, אבל זה קרה כל כך מהר שלא היה לי זמן לחשוב מה אני צריכה לעשות.”

למעשה לא האשימה ג'ודי את מרדכי ליבר באונס. היא הודתה כי התמסרה לו מרצונה הטוב. אחרי המעשה אפילו הלכה עמו יחד למיקלחת, וחזרה להשתרע עמו על המיטה בחדר, כשהיא עטופה במגבת בילבד. העניינים התחילו להתפתח בקצב מהיר רק כאשר עדי ניצן חזר לחדרו, כשבידו המשקאות והסטייקים.

על מה שאירע אז יש כבר שלוש גירסות, זו של ג'ודי, זו של מוטי, וזו של עדי. ממש כמו בראשומון. סיפרה ג'ודי על מה שאירע, כפי שהיא ראתה וחשה זאת: „כשעדי חזר אכלנו את הסטייק. עדי כיבה את האור. מוטי ניסה לנשק אותי ותפס אותי בכתפיים. עדי הכניס לי יד בין הרגליים. סחבתי לו את השערות בליטופים. לא מצאתי את הבגדים שלי. ניסיתי להתחמק אבל הוא דחף אותי בחזרה למיטה. בכיתי וצעקתי, אבל הוא הכאיב לי. הלכתי לנוחיות להקיא אבל עדי שוב סחב אותי לסלון ואנס אותי שוב. אחרי זה הוא נתן לי ללכת. הוא אמר לי שאם אלך למישטרה לא יהיה לי אף ולא פה ולא פרצוף, כי אם הוא יישב בכלא החברים שלו ימצאו אותי וישחיתו לי את הפנים וינקרו לי את העיניים.”

על מה שאירע באותו לילה מנקודת־ראותו סיפר מוטי ליבר בעדותו: „שכבתי עם ג'ודי מרצונה הטוב. מתחילה היא הסכימה ולא היה מצב שבו הייתי צריך לשכנע אותה. היא גם התפשטה לבד. היא לא פחדה כי הייתי איתה לבד. אחר־כך עדי חזר לדירה והביא איתו אוכל ומשקאות ותמורת זה דרש לשכב עם ג'ודי. אני לא זוכר מה ג'ודי ענתה לו. היא בכל אופן התנגדה. לפתע הוא הכניס לה סטירה מצלצלת וג'ודי אמרה שראתה כוכבים והתחילה לבכות.

„כשהיא התחילה לבכות התחננתי בפני עדי שיעזוב את ג'ודי. אבל הוא אמר לי: מנתי מישטרה כי פחדתי ממנו.”

עדי ניצן, בן ה־26, הוא נכה צה"ל. הוא נפצע ב־1970 בעת התפוצצות משאית התחמושת בנמל אילת. אחר־כך נפצע פעם נוספת בתאונת־דרכים. הוא פקיד במקצועו. בשעתו הועסק בבנק־הבינלאומי. בעת ביצוע האונס היה מובטל.

בעדותו שלו מקבל סיפור האונס תפנית של 180 מעלות. „הייתי בדירה לבד, שמעתי מוסיקה וקראתי עתון,” סיפר. „בעשר בלילה הגיע לדירה שלי מוטי, שאותו מכיר מהעבודה בבנק וביקש ממני להשאיר לו את הדירה. הסכמתי. מאחר וביקש ממני שאביא לו אוכל וגם הבחורה ביקשה לשתות וודקה וביקשה שאשמיע לה קודם קצת שירי־נשמה, יצאתי מהדירה. קניתי דברים בסטיקייה בשווי של 150 ל"י ואחרי כחצי שעה חזרתי לדירה. ראיתי ששניהם שוכבים ערומים במיטה. התישבתי לידם, איך שהיו ערומים, והבחורה לא אמרה לי שום דבר.

„נוסף לזה היא ביקשה שאשים לה שיר מיוחד, את סלופי. שמתי את התקליט, שוחחתי עם הבחורה ועם מוטי ואז מוטי

דלת זכוכית וטלפון

זהו החדר בדירה שבשכונת יד־אליהו בתל־אביב, שבו בוצע האונס, לפי טענת התביעה. הדירה היא בת שלושה וחצי חדרים, שבכל אחד מתגורר דייר אחר. בין החדרים מפרידות דלתות־זכוכית, כפי שנראה בתמונה. למרות זאת לא באו השכנים לעזרת הנאנסת, שאת זעקותיה הקולניות שמעו.

ואז הוא נתן לי סטירה והתחלתי לבכות. התחלתי לפחד מעדי. קמתי ורציתי ללכת. אבל מוטי אמר לי: ,את מוכרחה להישאר עם עדי. אני מכיר אותו. יותר טוב בשבילך שתשארי.' קמתי ורציתי ללכת אבל מוטי דחף אותי לכיוון הספה שאשאר.

„עדי אמר לי שאני טיפשה אם אני חושבת שאלך עכשיו. הוא דרש שאפסיק לבכות לפני שאראה כוכבים. פחדתי וניסיתי להפסיק ורק דמעות ירדו לי. עדי אמר לי: ,מה את חושבת?! קניתי לך לאכול ואת חושבת שעכשיו תלכי?!'

„עדי אמר למוטי ללכת ומוטי הלך. לא יכולתי לרוץ אחריו כי הייתי מבולבלת. עדי דחף אותי למצב שכיבה במיטה, שכב עלי והתחיל לנשק אותי. התחלתי לצעוק. פחדתי ממנו אז צעקתי. אבל אף אחד לא בא.”

„כל הבחורות זונות!”

המשיכה ג'ודי בעדותה במישטרה: „אני זוכרת שמישהו באותה דירה דפק על הקיר ואמר: ,אם לא תהיו בשקט אקרא למישטרה!' עדי איים עלי שירביץ לי שוב ואז הפסקתי לצרוח. הוא הוריד לי את הבגדים בכוח ושכב איתי. הוא שכב איתי במשך חצי שעה והכאיב לי ואני כל הזמן בכיתי. כשהוא גמר הרגשתי בחילה והקאתי. אחר־כך הרגשתי לא טוב ונרדמתי. בשעה חמש וחצי הוא העיר אותי

,אתה בחור רכרוכי. אל תהיה רכרוכי. כל הבחורות זונות!' ישבתי איתם בחדר וניסיתי להעביר את הזמן ושוב התחננתי. לאמיתו של דבר פחדתי מעדי פחד־מוות כי אני מכיר את הטיפוס הזה. הוא בחור אלים. הוא עצמו סיפר לי כי יצא עם בחורה שנתיים והיה מרביץ לה. גם ראיתי אותו בהתנהגות ברחוב. הוא סיפר לי שהשתולל באגף השיקום של נכי צה"ל. הבנתי שהוא אלים ולא יציב בנפשו. פחדתי ממנו וניסיתי לשכנע אותו שיעזוב את ג'ודי. אבל הוא התעקש ואמר לי: ,אני פראייר? כל הבחורות זונות!'

„פתאום הוא אמר לי לצאת מהחדר ואני אמרתי לו שאני רוצה את הבחורה. אז הוא תפס אותי ודחף אותי מהחדר למירפסת. ישבתי במירפסת כמה דקות. כל הזמן שהייתי איתם בחדר ג'ודי בכתה שהיא רוצה ללכת הביתה. נכנסתי למיטבח ואז בדיוק חזר אחד השכנים לדירה. אמרתי לו שעדי רוצה לדפוק את החברה שלי. אני לא זוכר מה הוא אמר לי אבל ראיתי שהופתע ונכנס לישון.

אחרי שהשכן, שלמה קוראים לו, נכנס לישון, יצאתי מהדירה וירדתי למטה וקראתי לשלמה כי רציתי לבקש ממנו שיבקש מעדי שיחזיר לי את הבחורה. אף אחד לא ענה לי. הלכתי לצד השני של הבניין, לכיוון של עדי וקראתי לעדי. עדי יצא למירפסת. אמרתי לו שאני הולך לקרוא למישטרה. הוא ענה לי: ,אתה חנטריש! תמצוץ לי!'

„לקחתי מונית ונסעתי הביתה. לא הזאמר לי באנגלית: ,תתפשט ותיכנס למיטה בין שנינו'. התפשטתי ונכנסתי בלי שום התנגדות של הבחורה. התחלתי לגעת בה ואז היא רצתה לתלוש לי את השערות. נתתי לה מכה לא חזקה בפנים יצאתי מהמיטה והלכתי למירפסת.

„אחרי מיספר דקות מוטי קרא לי לחזור. ניגשתי אליהם למיטה והתחלתי לדבר אליה בנוכחות מוטי. יותר מאוחר היא נכנסה לפאניקה ואמרה למוטי באנגלית שהוא ממזר. הרגעתי אותה במילים ואחרי זה היא לבד אמרה לי: ,דפוק אותי!'

„שכבתי איתה מרצונה החופשי. פתאום בא מוטי והתחיל לצעוק שנעלמו לו מאה לירות וחשב שאני גנבתי לו את הכסף. הוא התחיל לצעוק עד שלמחרת סיפרו לי שהשכנים יצאו עם אקדחים. כדי שלא יצעק נתתי לו מאה לירות. למחרת מצאתי את הכסף על הכסא. מוטי ירד לבד למטה ומשם צעק לעבר הדירה שלי. הבחורה נשארה אצלי עד הבוקר וישנה לידי ערומה.”

כדי להשלים את התמונה המתקבלת משלוש העדויות, ניתן להוסיף קטעים מעדויותיהם של השכנים בדירה. סיפר אליהו שלמה: „בלילה שמעתי הרבה צעקות. אך לא יכולתי להבחין של מי הצעקות. לא התערבתי כי ראיתי בקבוקים של משקאות חריפים על השולחן ופחדתי שאם אתערב יזרוק עלי בקבוק.”

סיפר שאול ציטיאט: „התכוננתי ללכת לישון בחדרי ושמעתי דפיקה בדלת שלי. פתחתי את הדלת וראיתי את עדי לבוש. הוא הציע לי לאכול סטייק וחוץ

הקורבן

הנאנסת, כפי שצולמה בבית־המישפט המחוזי בתל־אביב, שם מסרה את עדותה נגד האנסים. היא צעירה בת 18, תיירת מארצות־הברית, הלומדת במידרשת שדה־בוקר. את אחד הנאשמים הכירה על שפת־הים בעת שעבדה כשמרטפית בחופשת־הקיץ.

מזה הציע לי להצטרף אליו ואל החבר שלו לאורגיה עם בחורה. שאלתי אותו מי זו הבחורה והוא אמר לי שזו תיירת ויש הרבה כאלה בחוף־הים והוא יכול להביא לי הרבה כאלה. התנצלתי ואמרתי שאני עייף כי רציתי להיפטר ממנו. אבל הוא נשאר ופיטפט על הבחורה שהביאו מהים...

„אחר־כך הוא נכנס לחדרו לתת לחבר שלו את הסטייק ואז שוב אמר לי שאם ארצה להצטרף הוא יעיר אותי באמצע הלילה או מתי שיימאס לו. אמרתי לו שאני הולך לישון ושוב התנצלתי.

„שמעתי שסותמים לה את הפה!”

„שמעתי מהחדר שלהם ויכוחים. מוטי כל הזמן צחק בקול ואת הבחורה שמעתי מדי פעם בוכה ומתחננת בעברית ובאנגלית שיעזבו אותה. שמעתי גם מיספר צריחות, שנשמעו לי כצריחות־כאב ואז הם אמרו לה: ,תסתמי את הפה!' והקול שלה באמת נחלש, כמו ששמים יד על הפה של אדם שמדבר... שמעתי גם את מוטי אומר לעדי: ,תן לה להירגע... היא ילדה ולא יודעת מה זה...'

„אחר־כך, כשהתחילו הצעקות עוד פעם, אמרתי לשכן השלישי, איציק, שיגש לקרוא למישטרה. מכיוון שאם אני הייתי יוצא החוצה ועדי היה רוצה אותי וקורה לי, הוא היה מבין שאני הלכתי להזמין את המישטרה... בבוקר שאלתי את איציק למה לא יצא להזמין מישטרה ואני לא זוכר מה ענה... באחת הפעמים ראיתי את הבחורה בכניסה למיקלחת עם תחתונים. אבל חששתי שהבחורה תחשוב שגם אני שייך לחבורה הזו ומיהרתי להיכנס לחדרי.”

בפרשת האונס יצטרך בית־המישפט המחוזי לקבוע את מידת אשמתם של מוטי ליבר ועדי ניצן, הנאשמים באינוס בצוותא. מוטי, אגב, מואשם בסעיף נוסף: השפעה והטרדה של עד בקשר לעדות וחקירה. מסתבר כי אחרי שנודע לו כי ג'ודי התלוננה במישטרה על אונס, הוא נסע אליה למידרשת שדה־בוקר, שם, לפי כתב־האישום, ניסה לפתות אותה והבטיח לה נישואין, כסף וכרטיס טיסה לארצות־הברית, כדי שתחזור בה מהאשמותיה.

בית־המישפט הוא שיחליט מה מידת אשמתם של מוטי ועדי במה שאירע אותו לילה בדירתו של עדי.

אבל שאול ציטיאט, אליהו שלמה ויצחק מאירסדורף, לא יועמדו לדין. הם ומיספר בלתי ידוע של אזרחים אחרים, שצעקותיה של ג'ודי הגיעו אותו לילה לאוזניהם, אך נשארו אדישים, פחדו, עלו על מישכבם ולא התערבו במה שהתרחש מתחת לחוטמם — הם הינם נציגית של תופעה חדשה בישראל: תופעת אי־ההתערבות.

רחל מרחלת על כל העולם

איזו מין משפחה

זה מתחיל ככה: **לואי להב**, שהוא טכנאי־הקלטות באולפן בתל־אביב, נשוי לבחורה בשם **צרויה**.

המוסיקאית **אלונה טוראל** היתה חברה של **מיכאל תפוח**, שהיה נשוי ל**פנינה תפוח**. מיכאל ופנינה התגרשו בגלל אלונה, שבזמנו ניהלה רומן עם המוסיקאי **מישה סגל**. אחר־כך היא עברה לגור עם תפוח.

מה שקורה היום זה שאלונה נפרדה מתפוח, כמו שסיפרתי לכם כבר לפני כמה שבועות. אבל מאז היא עברה להתגורר עם להב, שעזב את הבית, ושהוא גם שותפו של תפוח באולפן־ההקלטות.

ורק עכשיו מספרים לי ש**אשתו** היפה של **מוסיקאי** ידוע שמה לאחרונה עין על תפוח, כך שהכל נשאר במישפחה. בעצם, למה שלא יקימו להם קומונה מוסיקלית ויפטרו אותנו מכל הכאב־ראש הזה?

כרטיס־אשראי לאהבה

יהודה ברקן ורותי

מיבצע משולב

יהודה ברקן הוא אחד מכוכבי־הקולנוע המבוקשים ביותר בארץ. אחרי הכל, כמה כוכבים כבר יש לנו, כאלה שיכולים לספק רכילות טרייה שעשוייה בכלל לענין מישהו? תסכימו איתי שאין הרבה. אז המעטים שישנם סובלים, או נהנים, איך שאתם רוצים, מזה שכותבים עליהם כל הזמן, אבל זבש"ם. העיקר שאני מעדכנת אתכם נון־סטופ, וזה בעצם מה שחשוב, נכון?

כולם זוכרים בוודאי את אהבותיו הקודמות של ברקן, את האמא החתיכה **נורית ברנשטיין**, שיהודהל'ה אפילו הצטלם עם הבת שלה לעטיפת תקליט־ילדים שהוא הוציא. או את עורכת־הדין הנאה **דליה פיאנקוב**, שגם היא היתה במקרה אמא לילד, וליהודה כבר הדביקו תג שהוא יוצא רק עם אמהות ועם נשים בשלות, ושזה כל מה שיש לו בראש. מה יש, הבן־אדם הולך פעמיים עם ילדים אז זה צריך להישאר לו לכל החיים?

רק כדי שלא תחשבו שיש לכוכבנו איזה תסביך־אבהות או משהו כזה, ברצוני לבשר לכם במעמד חגיגי זה, שידידתו החדשה של יהודה היא דווקא רווקה כשרה לכל דבר וכדי להרגיע אתכם לגמרי, אני יכולה להבטיח בפה־מלא שאפילו אין לה ילדים.

הם הכירו כשיהודה עסק בחיפושים אחר נערה יפה לסירטו החדש, תפקיד שהוא — כמו עוד כמה כוכבים שאני מכירה — נורא אוהב לעשות. אתם יודעים איך עושים את זה. קודם־כל מודיעים לכל העיר שמחפשים חתיכה לסרט חדש, ואז כמובן מתחילות להגיע הצעות מכל מיני ילדות, שמשתוקקות להגיע למדיום הזה ולמגע עם הכוכבים. למדיום הן אומנם לא תמיד מגיעות, אבל לעומת זה מגע עם הכוכבים הן בדרך־כלל משיגות, ככה שכל הצדדים יוצאים מרוצים מהעניין. אבל זה עדיין לא סוף הסיפור.

כמו שאתם מכירים את ברקן, אתם יודעים שחוץ מקולנוע וחתיכות יש לו עוד כמה ג'וקים בראש, כמו למשל הבוטיק שהוא מנהל, בלונדון מיניסטור.

ובכן, כדי להזרים דם חדש לעסק וכסף חדש לכיס, הגה יהודה רעיון מעניין. „למה שאני לא אוציא כרטיס־אשראי, לי ולעוד שלושה בוטיקים? אחרי הכל, התגורה היום לוחצת לכולם. אני אתן הנחות גם ברכישת מוצרים, וגם למופעי בידור," הוא סיפר לי בהתלהבות, „מה שנקרא כרטיס־כניסה לעולם הבידור והאופנה." ממש מפתה. עובדה שזה הצליח לפתות גם אותה חתיכה שמאז נראית בחברתו כל הזמן.

כשיהודה עלה לאחד ממישרדי עורכי־הדין שבמקום, לערוך חוזה עם אחת החנויות, מייד שזפו עיניו את מזכירת־הפרקליט, **רותי** בת ה־25, דיילת אל־על לשעבר, ושהיא גבוהה וחתיכה, ובו־במקום הוא זרק לה הצעה כפולה. גם את כרטיס־הכניסה שלו לעולם הבידור והאופנה, וגם לבוא להיבחן לסרטו החדש.

מובן ששתי הצעות בר־זמניות כאלה הוציאו את רותי מ־אדישותה, ומאז יהודה מכניס אותה לעולם הבידור והאופנה. רק שלא תחשבו לרגע שהיא גם תככב לצידו בסירטו החדש. עיניו המנוסות של ברקן הבחינו כבר למן ההתחלה שהיא אינה מתאימה לתסריט של סירטו החדש.

אבל זה כבר נושא לתסריט בפני עצמו.

BUSINESS BEFORE PLEASURE

הוא אוהב אותן רק בלונדיות, שחר־חרות, ג'ינג'יות וברונטיות, רצוי שתהיינה במיטב שנותיהן, יפות ובשלות — כי הוא אוהב אותן בכל הצבעים ומכל הלאומים, ובלבד שתעמודנה בדרישותיו. בעצם, איזה גבר אינו אוהב נשים יפות ובשלות ואלגנטיות ומושכות? העניין הוא רק שלא תמיד יוצא גם לממש את החלום הכמוס הלכה־למעשה.

בשביל דרישות כאלה, ורוטאציה כזאת, צריכים ג'וב מעניין, וצריכים גם להיות, מה שנקרא, אנשי העולם הגדול.

כי **רודולפו כהן** בן ה־31, שהוא מנהל מלון לרום באילת, הוא קודם כל גבר מעניין ואלגנטי. אבל שלא תחשבו שמה שיש לו בראש זה רק בילויים, כי המוטו שלו בחיים זה business before pleasure.

הוא מתחיל את העבודה שלו כבר בשעה שש בבוקר, והיא נמשכת רצוף עד אחת אחר חצות. אז מתי יש לו זמן לחתיכות? או. „מאחת בלילה עד שש בבוקר, יש זמן," הוא אומר לי, ואתם יכולים לסמוך עליו שהוא מנצל את הזמן הזה בצורה אינטנסיבית ביותר. עד כדי כך, שהוא אפילו לא זוכר איך קוראים להן. הוא פשוט קורא לתורנית שלו my dear, ושניהם happy.

יתרון חשוב אחר שיש לרודולפו זה, שהוא מדבר, כותב וקורא לא פחות מ־שמונה שפות על־בוריין, מה שמרחיב בצורה ניכרת את מיגזר היכרויותיו עם בנות המין היפה, אבל כלל חשוב אחד מנחה אותו בכל פרשיות האהבים שלו: לעולם אינו מתעסק עם אורחות שמתגוררות אצלו במלון. רק עם אורחות מ־מלונות אחרים, שאחר־כך עוברות בדרך־כלל להתארח בדירת־הרווקים המשגעת שיש לו באילת.

רודולפו משוכנע שצריכים לשנות את כל הפירסומת לעידוד התיירות לישראל. „צריכים מודעות עם חתיכות עירומות, שידגישו מין, שמש, נוף ומתירנות. וזה לא המצאה שלי, זה מקובל היום בכל ארצות התיירות המודרניות. העניין הזה של ארץ־קודש כבר לא תופס היום ב־עולם."

רק כדי שתיווכחו, שרודולפו גם מקיים מה שהוא מאמין בו, הוא מארגן בתחילת החודש הבא, אצלו במלון, פסטיבל להיכרויות שמייועד לרווקים ורווקות מכל העולם, בשני מחזורים — האחד עד גיל 30 והשני למעלה מגיל 30, ומה שהולך להתרחש שם, לפי התוכנית שראיתי, זה הפנינג אחד מטרף.

לא צריכה לספר לכם שכל המקומות כבר תפוסים על־ידי כל מיני טיפוסים ש־רוצים להשתדך. אלא שיוזם הרעיון עצמו, רודולפו, מוכן להישבע שעד גיל 35 אין בכלל מה לחשוב אצלו על נישואין ואם זה לא איכפת לכן, אז רדנה אליו לדרום.

רודולפו כהן ומימי

מיבצע־רומנים משולב

ניצחון האהבה

אחת האהבות הלוהטות ביותר היום בתל־אביב, שכולם לא מפסיקים לדבר עליה, היא אהבתם הטראנס־אטלנטית של הדוגמנית הישראלית היפהפייה **חלי גולדנברג**, ושל איש־העסקים הדרום־אפריקאי **פיטר אידל** זה לזו.

חלי גולדנברג

רומן משולב

הכל התחיל כשחלי היתה בדרום־אפריקה, לצורך דיגמון בשבוע־אופנה ישראלי שנערך ביוהנסבורג. פיטר, שהוא יצרן אופנה וטכסטיל, נדלק עליה ממבט ראשון, ושיכנע אותה להישאר שם שלושה חודשים תמימים, עד שהגעגועים לארץ גברו על העינוגים בניכר, וחלי חזרה ארצה עמוסת מתנות, אבל עצובה. כי כעת החלו תוקפים אותה געגועים בכיוון ה־שני, אל פיטר שלה.

מאז חזרה ארצה היו השניים מדברים בטלפון לפחות פעמיים ביום שעות על שעות, ומספרים זה לזו כמה הם אוהבים ושהם לא יכולים לחיות לבד והכל. פיטר אמר לה שתבוא לגור איתו בדרום־אפריקה, אבל חלי אמרה לו שהיא ציונית, ושאם הוא רוצה אותה — שיבוא ל־ישראל. כל החברים של חלי כבר עשו טוטו מי משניהם יישבר ראשון ומי יסע אל מי, עד שבשבוע שעבר זכו אלה שהימרו על חלי.

כאשר היה בדרכו מריו דה־ז'נירו ל־ארצו, נחת פיטר בלוד, לביקור־בזק בן ארבעה ימים. כמו שירד, מיהרה חלי להראות אותו לכל החברות שלה, ולהוציא להן את העיניים. כי פיטר הוא באמת חתיך עולמי, וגם עושה רושם של בחור רציני ונחמד. הוא הכיר את משפחתה של חלי, ואמר לה בפעם המי־יודע־כמה ש־תבוא אליו.

מובן שחלי השיבה לו שהיא מוכנה לחיות רק בישראל, והוא חזר לביתו בלב שבור.

אבל מה שאין הוא יודע, זה שחלי החליטה להפתיע אותו, ובימים הקרובים היא מתכוונת לנסוע אליו לביקור־נימוסין. „מובן שאני לא נוסעת להתחתן," היא מספרת לכל חברותיה, אבל כמו שאני התרשמתי מהשניים, צפו להתפתחויות מפתיעות.

מדינת ישראל
משרד החקלאות

להלן לוח המחירים המוסכם
ל־18.1.76 - 23.1.76

במסגרת ההוזלות בחנויות השרשרת של הסופרסל והסופרמרקט וחנויות פרטיות שהצטרפו למבצע.

	לצרכן לק"ג	
ירקות		
עגבניות מעולות	2.05	ל"י
גזר	1.60	"
חצילים	2.30	"
כרוב לבן	1.00	"
צנון	1.10	"
תפוא"ד מהיבול החדש בתפזורת	2.60	"
תפוא"ד ארוזים — מהאיסום	2.05	"
בצל יבש מזן בית־אלפא	2.05	"
בצל יבש ארוז בשקיות של 2 ק"ג	2.30	"
פירות		
תפוחים גרנד אלכסנדר גודל 6	3.80	"
תפוחים גרנד אלכסנדר גודל 6.5	4.65	"
תפוחים זהוב גודל 6	4.45	"
תפוחים זהוב גודל 6.5	4.80	"
תפוחים יונתן גודל 5.5	3.90	"
אגסים ספדונה 5	3.95	"
בננות	4.00	"
תפוזים ממינים שונים	2.05	"
אשכוליות	1.80	"
לימונים	2.90	"
עופות		
פטמים קפואים בשקיות שקופות		
גודל 1 (עד 1.4 ק"ג העוף)	11.00	"
גודל 2 (עד 1.6 ק"ג העוף)	10.00	"
גודל 3 (מעל ל־1.6 ק"ג העוף)	9.00	"
תחתון הודו במגשים	15.00	"
שוקיים הודיות בשקיות	13.00	"
ירכיים הודיות	14.00	"
דגים		
בקלה צעיר ארוז בשקיות	10.50	"
בקלה פרוס אחיד עשוי מדגים שמשקלם לא פחות מ־250 גרם, שקית כחולה	12.00	"
כסיף	8.50	"

מיליון ליבות בלוטו

מעתה-
פרס ראשון
מינימלי בלוטו
350.000 ל"י
ומצטבר עד
1.000.000 ל"י.
דמי השתתפות לטבלה- 1 ל"י.
מינימום להשתתפות-2 טבלאות.

הסימון להצלחה שלך!
מפעל הפיס

„דפוס נוה־שאנן"
עבודות דפוס מעולות
בלט * מולטיליט
מסחריות * משרדיות
הזמנות חתונה * בר־מצוה * וברית מילה

ת"א, רחוב נוה שאנן 7 (קומה ב', מול קולנוע מרכז) טל. 33975

שיכון ופיתוח לישראל בע"מ מזמינה
בקרו בדירה לדוגמא
בקרית נורדאו נתניה
הדירה תהיה פתוחה למבקרים בימים א-ה', מ-12.30-10.00 ומ-17.00-15.00
ברמת הנשיא בת-ים
הדירה תהיה פתוחה למבקרים בימים א-ה', מ-12.30-10.00 ומ-18.00-16.00
פרטים והרשמה בדירה לדוגמא ובסניף החברה רח' הארבעה 18 א, תל אביב.
דירות שיכון ופיתוח-דירות איכות ורווחה

שנה חמישית ברציפות * מקום ראשון במחקרי דעת לשעבר *
המוצר הנבחר
1976
TABAC
ORIGINAL
נוק אאוט
זו השנה החמישית ברציפות גובר טבק אוריגינל על יריביו וזוכה באליפות
"המוצר הנבחר" בין מוצרי הטיפוח לגבר.
כי טבק אוריגינל מיוצר עבור גברים ע"י גברים.
טבק אוריגינל: אפטר שייב, קצף גילוח, משחת גילוח, דיאודורנטים, מי שיער, סבון יוקרה ועוד.
TABAC לגברים המצליחים
ORIGINAL

רחל מרחלת על כל העולם

בחזרה לפעילות

אחת הזמרות שנעלמו לנו לאחרונה מ־העיניים לכמה חודשים, ובזמן האחרון שוב רואים אותה ושוטפת לנו את העדשות, היא **מירי אלוני.**

אחרי היעלמות ארוכה מהנוף התל־אבי־בי, משוק הבידור ומכל החברים, סוף־סוף רואים אותה שוב מסתובבת בכל האירו־עים של החברים שלה. מסתובבת, אבל לא לבדה.

אחרי שהיא נפרדה מבעלה השחקן **נחום שליט**, ואחרי ששהתה תקופה קצרה ב־טיפול במכון של ד״ר **רודי** ושהפיצו עליה כל מיני סיפורים, אז תדעו לכם שהבחורה היום בלי עין הרע, מאה אחוז, טפו, טפו, טפו.

היא יוצאת לאחרונה עם **ג'סי נחייסי** הנחמד שהוא אמן, שחקן, משוגע לקול־נוע, בוהמי מזוקן ומגודל־שיער, שכנראה

מירי אלוני
רק בשמחות

הצליח להטביע את חותמו על אישיותה של מירי, ולעצב את אופייה מחדש.

כדאי גם שתדעו שמירי קצת שינתה את מראיה החיצוני וגם היא, כמו ג'סי, הולכת ומתלבשת בסיגנון חופשי, ובכלל לא נאחס לה.

אבל מה שאני באמת שמחה לראות זה שמירי שוב מאושרת, ושוב מאוהבת, ושכולם אוהבים אותה כמו פעם. היא גרה יחד עם ג'סי בדירה שלו שברמת־אביב, והיא אפילו תככב בהצגה החדשה שהוא מעלה. חוץ מזה, היא גם מצליחה היום מאד במיצעדי־הפזמונים, עם להיטה החדש נוגה ישנה, מה שמוכיח לה שלא שכחו אותה, ושמעריציה מחכים לראות ולשמוע אותה ממש כמו בימים הטובים, שאולי כבר לא יחזרו בדיוק כמו שהיו פעם.

נערת השבוע הדיילת מבר־אילן

תסכימו אתי שלהיות דיילת באל־על ולהיות חתיכה משגעת, ויחד עם זה ללמוד פסיכולוגיה באוניברסיטת בר־אילן, זה שילוב מעניין. כי רוב הדיילות שאני, מכל מקום, מכירה, חושבות רק על הטיסות ועל העבודה והמתנות. ולעומת זאת, כמו שאני מכירה את הסטודנטיות בכלל ואת אלה הלומדות בקמפוס הרמת־גני בפרט, הן לא כאלה שיש להן בראש לופט־געשעפטן. הן באות ללמוד במדעי החברה וכמובן בחוג לחופולוגיה, אבל לא יותר מזה.

זה בעצם מה שעושה את נערת־השבוע שלנו משהו יוצא דופן. קוראים לה **גילה זר־זהב**, אבל אף אחד כבר לא קורא לה גילה. קוראים לה פשוט גילי, וזה נורא חשוב לה. כדאי רק שתדעו שאפילו לבחורה כישרונית ואכזוטית כמו גילי, היה קשה לשלב לימודים עם טיסות. אומנם היא לקחה איתה לחו״ל הרצאות ומחברות, אבל באמת, אם אתם הייתם טסים לחו״ל לכמה ימים הייתם מבזבזים זמן על הרצאות יבשות?

אז כמוכם, גם גילי לא ביזבזה על זה זמן בחו״ל אבל לעומת זאת היא מקדישה לזה המון זמן בישראל. כי היא החליטה שלהיות דיילת זו באמת עבודה נהדרת, אבל היא לא רואה בזה את ייעודה בחיים.

„ראיתי עולם, הסתובבתי, נהניתי, עשיתי חיים, אבל הגעתי למסקנה שמה שאני רוצה לעשות בחיים זה לעסוק בפסיכולוגיה,״ היא מספרת לי. לדיילות היה מאז ומתמיד דימוי של נערות־זוהר, ולגילי בת ה־23 יש דימוי כזה עוד מהזמן שהיא אפילו לא היתה דיילת, אלא שגם זה נמאס לה בסופו של דבר.

„היום אני לא מוכנה לוותר על לימודים בשביל בילויים וכל השטויות האלה,״ היא מוכנה להצהיר. היא מעדיפה לדגור על ספרים באוניברסיטה מאשר לטוס, וללמוד כמה שיותר פסיכולוגיה כדי להבין אנשים ולעבוד עם בני אדם, שזה בשבילה סיפוק עצום.

ואם כבר, רצוי שתדעו עליה עוד פרט חשוב. יש לה חבר הנמצא בניו־יורק והם נורא אוהבים, וזה נמשך כבר כימעט שנה בין הטיסות שלה ובין הטלפונים שלו. ואם הוא לא יהיה מוכן לוותר למענה ולבוא לחיות בישראל, היא הבהירה לו חד־משמעית שהוא יצטרך לוותר עליה. כי גילי, המיתמרת לגובה של 1.70 מ', לא מוכנה בשום אופן לגור באמריקה, אפילו ברמת־חיים גבוהה כמו זו שהחבר שלה מציע לה, ואם תתעוררנה בעיות, היא בטוחה שלימודי הפסיכולוגיה שלה יעזרו לה לפתור את כולן. אשרי המאמין.

גילי זר־זהב
רק בישראל

צהלה בצמרת: המיידעלע מתחתנת

עוד מעט אפשר יהיה להפוך את אגדות **כיפה אדומה** לסידרה טלוויזיונית ב־המשכים, ובכל המשך יהיו הפתעות רבות יותר מאשר בחלק הקודם. וכמו בכל סידרה טלוויזיונית טובה, לפני שאספר לכם את המשך השבוע, אני חייבת לספר את תקציר הפרקים הקודמים.

אז בבקשה: אי־שם, בצפון הארץ, ב־נהריה אם אתם דווקא רוצים לדעת, גדלה לה נערה יפת־עינים, שבהגיע זמנה להת־ייצב לצה״ל, שם עליה כיפה־אדומה שלנו עין. למרות שהיא היתה סתם חיילת מן השורה, הוא קירב אותה אליו ושיתף אותה בחוויותיו, ושמה של **המיידעלע** של כיפה אדומה הפך לשם דבר בכל צה״ל.

בקיצור ולעניין, זה לא מצא־חן בעיני כמה מאנשי המעלה ונשותיהם, ואלה עשו הכל כדי להרחיק את הזאב בדמות כיפה אדומה מהמיידעלע. וכאשר זו יצאה במזל־טוב למסע בחו״ל, נשמו כולם לרווחה. הסכנה חלפה.

אבל השבוע, אהה, הפתעה. המיידעלע, שכולם חשבו שנפטרו מצרתה, חוזרת ב־מפתיע לארץ. חיל־ורעדה אחזו בכל אלה שהשמועה גונבה לאוזניהם. האם יתחדש הרומן בין המיידעלע וכיפה־אדומה? האם היא תסכן שוב את כוננות האומה?

אבל לא דובים, ולא יער ולא כיפה אדומה. מסתבר כי המיידעלע חזרה לארץ פשוט כדי להתחתן. היא היתה במדינה דרום־אמריקאית, שם ביקרה אצל ידידי משפחה של הוריה, שבנם הרופא עלה לארץ. מפה־לשם גמלה בה ההחלטה לחזור ארצה, ולהינשא לרופא. טוב, לאמא שלה היו אולי אמביציות למשהו יותר מרשים מרופא, אבל גם רופא הולך.

אז בעוד חודשיים או משהו כזה, אם ירצה השם, תיערך חתונתה של המיידעלע במזל־טוב, וברוב הדר ופאר. ואני מוכנה להתערב איתכם עשרה על אחד, שאורח־הכבוד בחתונה לא יהיה אלא כיפה־אדומה בכבודו־ובעצמו.

בעל למופת

האנשים המפורסמים האלה, עם כל ה־אהבות הצדדיות שלהם, תמיד מצליחים להפתיע אותי מחדש. לא בזה שהם אוה־בים מהצד, כמו האנשים הלא־מפורסמים שאוהבים מהצד. אלא שאצל המפורסמים, האהבות האלה אפופות תמיד במעטה כזה של סודיות, וקשורות בכל מיני תרגילי הסוואה והתחמקות, שכאשר אני רואה אותם לפעמים בכל מיני אירועים חברתיים, או במקומות לאו־דוקא פומביים, אפשר להתפוצץ מצחוק, כשרואים איך הם מנסים לאכוף את גבריותם המזדקנת על צעירונת כלשהי, שהיא, במיקרה הטוב, סגנית־חתי־כה וכו'.

אבל כמאמר הפיתגם: „צחוק, צחוק, אבל...״ גם במיקרה שלנו יש גבול לצחוק, כשמדובר בפיקוח־נפש. הסיפור שבו עס־קינן מספר על **עסקן**, שליח־ציבור, אי־שיות ירושלמית רמת־דרג, שהיתה פעם אישיות צפונית רמת־דרג, שכל חייו שירת את הציבור באמונה. פתאום ניכנס לו מקק לראש, שבמשך כל הקאריירה המפוארת שלו לא הספיק למצוא לו אפילו אבישג צעירה אחת שתחמם לו את מישכבו ה־מזדקן כמעשה דוד המלך. אחרי הכל, גם לו בנים נשואים ונכדים, אז למה שלעת בלותו לא תהיה לו עדנה?

אלא שמן הון להון נודע דבר אהבתו האסורה של אישיותנו הציבורית **לאשתו** החסודה, ששירתה אותו באמונה כל אותן שנים ארוכות. הככה יעשה לי? שאלה, וגמרה אומר לשלוח יד בנפשה. ברגע האחרון ממש הצליחו להציל את חייה, והיא השתכנעה כי בעלה סר מסורו. אלא שהוא היה עדיין מסור דווקא **לצעירה** שהיא מצידה היתה מתמסרת לו בשעותיו הפנויות.

כאשר נודע לאשה שבעלה לא חדל מנאפופיו, ניסתה שוב להתאבד. היא הוב־הלה לבית־החולים הדסה, ושוב הצליחו הרופאים להציל את חייה. אלא שהפעם בעלה אף לא הטריח את עצמו לבוא אל בית־החולים. הוא שלח במקומו את אחת השכנות הטובות שתביא את אשתו הביתה, שילם לה עבור טירחתה זו 500 לירות טבין ותקילין, רק כדי שלא יזהו שהוא הבעל שאשתו עשתה לו כאלה בושות וניסתה להתאבד כבר פעמיים.

גורם האפתעה

העיתונאי **דודו אורן** ידוע כאדם עליז שאוהב מסיבות והפתעות. אלא שהשבוע הוא הפתיע את ידידיו, כשהצליח לטרפד מסיבת־הפתעה שהמופתע בה היה צריך להיות הוא־עצמו.

דודו, שחגג את יומולדתו ה־28, גילה ברגע האחרון ממש כי אשתו האוהבת, **בלה**, זוממת להפתיע אותו במסיבה בלתי־צפוייה, שתפתיע אפילו בן־אדם כמוהו שהפתעות כבר מזמן לא מפתיעות אותו. אבל שלא תחשבו שגורם־ההפתעה פוספס, כיוון שהמופתע הפוטנציאלי הפך מפתיע, והמופתעת היתה בלה, שהופתעה לגלות כי בעלה בכלל לא מופתע.

מובן שביטול המסיבה לחוד, ומתנות לחוד. הוא קיבל מבלה מתנה שבאמת הפתיעה אותו — וגם אותי — כששמעתי מה היא הכילה. אבל את זה כבר השביעו אותי לא לגלות. אלא שהמתנה שבאמת היתה הכי משמעותית לאורן באותו יום, היתה התשובה החיובית שהוא קיבל מה־צהרון ידיעות אחרונות, להיות כתב מדור־הבידור שלהם.

והמתנה המקורית ביותר שקיבל היתה דווקא מחברת אגד, שהעניקה לדודו נקע בכתפו, כאשר מעד בירידה מהאוטובוס, השתטח על המידרכה ונאלץ לבסוף לבלות את הערב החגיגי בבית־החולים.

זאת היתה באמת הפתעה גם לדודו עצמו.

קולנוע

קולנוע

סרט מתוק, מר מבריק

מי שראה את מיסתרי האורגניזם יודע כבר, שדוז׳אן מאקאבייב שייך לגזע מייוחד ונדיר ביותר של יוצרי־קולנוע. אבל אפילו מכריו הקרובים לא היו מוכנים לאורגיה החזותית, הצלילית והרעיונית שהיכתה בפניהם בסרט מתוק. ואם כי המסר, כאן, זהה לזה של מיסתרי האורגניזם, הרי הדרך שבה הוא בא לידי ביטוי מדהימה וחסרת־תקדים, חווייה קולנועית קשה מאד לעיכול מצד אחד אבל מרתקת, בעלת רבדים רבים מספור ונדירה ביותר.

למעשה, כימעט שאפשר לומר שמן ה־חומר הטמון בסרט מתוק ניתן היה לעשות תריסר סרטים נוספים. מאקאבייב עובר ביעף על כל־כך הרבה נושאים שהם בנפש האדם בעולם המודרני, עד שהצופה נדרש לתכונות לוליניות, כדי לעקוב אחר שטף הרעיונות המוצגים לפניו. אפשר למצוא כאן את כל המרכיבים האופייניים של מא־קאבייב — שילוב תעודה בסרט עלילתי, הומור מאקאברי וטירוף־מיני, הפלגות מר־חיקות־לכת לתוך אידיאולוגיות של המיז־רח ושל המערב, עריכה קולנועית היוצרת אסוציאציות מרחיקות־לכת בתודעת הצו־פה, תמונות שעוצמתן החזותית נחרטת עמוק, ופס־קול שהוא אחד המזהירים, ה־מבריקים והמקוריים ביותר שהוכנו אי־פעם לסרט קולנוע.

הסכימה, כאמור, מזכירה את מיסתרי האורגניזם. הקאפיטליזם מצד אחד, והקו־מוניזם שמנגד, שניהם מישטרים החונקים את הפרט, משתמשים בו וזורקים אותו אחר־כך לערימת הפסולת, ללא כל התחש־בות בצרכיו העמוקים והחיוניים ביותר. המערב הוא עבד הממון, והמיזרח עבד למהפיכה האוכלת בניה; ובשני המיקרים, הולך האדם עצמו לאיבוד.

מלכת חגורות־הצניעות. על־מנת להדגים זאת הלכה למעשה, מחלק דוז׳אן מאקאבייב את סירטו לשניים, ושני החלקים הולכים ומתפתחים במקביל. במערב, מת־חיל הדבר בבחירת מלכת היופי של 1984. טכס־הבחירה משודר בטלוויזיה, בחסות מלכת חגורות־הצניעות. השופט הוא דוק־טור מיטלפינגר (אצבע אמצעית), הבודק את אברי־המין של המועמדות הבתולות, והאבר היפה ביותר זוכה בפרס. הפרס עצמו הוא מר דולר, בנה של מלכת חגו־רות־הצניעות ומלך משווקי החלב בזכות עצמו. ותוך כדי מסע־כלולות אחד, מספיק מאקאבייב ללעוג לטלוויזיה המיסחרית, לצידקנות האמריקאית, לפולחן הסטריליות ולהעדפת הזיוף על המקור (מר דולר עומד לקנות את הניאגרה, ולהעמיד במ־קומה הצגת־ראווה בעזרת קרני־לייזר ו־מערכת קוואדרופנית, שתשחזר את הפלא הטבעי כך שהוא עצמו יהיה אז מיותר).

ועצם העובדה שבין רגליה של הכלה (ה־שחקנית הקנדית קארול לוז) מונח זר פירי־חי־שעווה משובץ בנורות דולקות, וש־אבר־המין של מר דולר עשוי זהב, וכל מה שהוא מסוגל לעשות עמו הוא רק להטיל את מימיו, אינו משאיר ספק רב בקשר לדעתו של מאקאבייב על ממון, קא־פיטאליזם וכל הכרוך בכך.

זה קורה גם לכלבים. אלא שזוהי רק ההתחלה. הכלה, המגלה כי אין כל שימוש באבר הזהב, מעזה לפצות פה, ומייד נמס־רת לידיו של כושי ענק, בצבע שוקולד, הלוקח אותה קודם־כל אל בקבוק־החלב הפרטי שלו, המתנשא מעל לעיר מונטריי־אול (זהו בקבוק אמיתי, פירסומת לחלב), ומסתפק בידה הפעלתנית כאשר הגברת מכריזה שהיא „קאתולית מאמינה" ומשום כך היא מעדיפה לנהוג כמיצוות אביה. אחר־כך, הוא מעביר אותה במיזוודה ל־פריס, שם היא נוסעת על גגו של פולקס־וואגן כשראשה מבצבץ מן המיזוודה כרא־שו של ילוד מבטן אמו, ומשאיר אותה ב־מיגדל אייפל.

הסצינה הבאה: „הגבר", כוכב־הזמר הספרדי, מצטלם על רקע המיגדל, כל ה־נערות מבקשות חתימות, אבל הגיבורה מבקשת יותר, ומקבלת את מבוקשה ב־עמידה. כאן קורה פאנצ׳ר: ההתחברות ביניהם חזקה כל־כך, שאינה ניתקת. ב־ליוויית להקת נזירות מובלים השניים ה־צמודים לשולחן במיטבח, שם מושטת להם עזרה־ראשונה מנציג הצלב האדום המז־כיר, בדרך־אגב, כי גם לכלבים זה קורה לעיתים קרובות. עם ההינתקות נגמר ה־שימוש באשה. היא מושלכת לפסולת, ומוב־לת למיזבלה־האנושית העירונית.

המהפיכה האוכלת ילדיה. ומנגד, המהפיכה. בתעלה באמסטרדם שטה לה ספינה, חרטומה מכוסה בפסל ענק של מארכס וקברניטתה, אנה פלאנטה, משקיפה ממרומי מושבה אל החוף, שם מתרוצץ מלח מספינת־הקרב פוטיומקין, ושמו לב באקונין (באקונין המקורי היה הרוח החיה של האנארכיזם הרוסי, ויריבו המושבע של מארכס). הוא מבקש לעלות על הספי־נה, ששמה „הישארות בחיים" (רמז לתו־רת דארווין), כשהוא עולה עליה, שעה שהוא מדבר צרפתית ואנה פלאנטה משי־בה לו בפולנית (זאת משום שהשחקנית אנה פרוצנל היא פולניה, וריבוי השפות שימש למאקאבייב סמל לבינלאומיות ה־מהפיכה), מגלים השניים שפה משותפת. אבל אנה פלאנטה אינה אלא המכשפה של עמי־ותמי בתחפושת; ספינתה מלאה על גדותיה בסוכריות שהיא מציעה לילדים; מיטתה, שעליה היא מתעלסת עם באקו־נין מרופדת סוכר, אבל בסופו של דבר היא הורגת את כל מי שבא עמה במגע.

כמוה, כמהפיכה, בין הרוסית, המייוצגת בתמונות של לנין וסטאלין בספינה או מילחמת־האזרחים בספרד, המוזכרת בעל־פה, היא מבטיחה מתיקות לרוב, וכל מה שהיא מספקת הוא מוות מתוק. מזכיר ב־מיקצת את אותם סיפורים על ז׳יל דה ריי (כחול־הזקן המקורי) שהיה הורג את נשו־

ספינת החיים אחת התמונות שעוצמתן החזותית הולמת בעיניים מתארת ספינה השטה בתעלות אמשטרדם. חרטומה מכוסה פסל ענק של קרל מרכס, ובמרכז קודקודו ניצבת אנה פלאנטה שהיא, למעשה, אמא־מהפיכה. שם הספינה: „הישארות בחיים", רמז לתורת דארווין, אלא שתוכה דומה לבית המכשפה של **עמי־ותמי**, עמוס סוכריות וממתקים כדי לפתות את קרבנותיו.

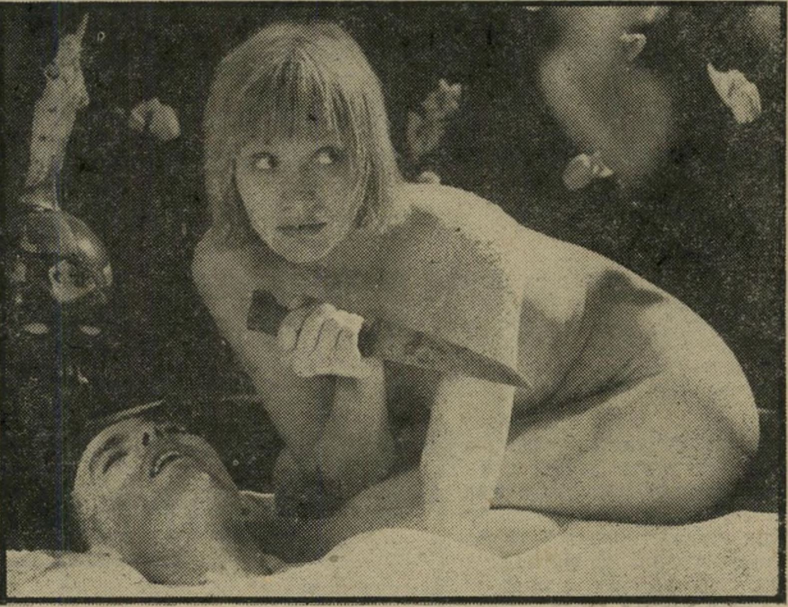

המהפיכה אוכלת את בניה אנה פלאנטה מתעלסת עם המהפכן במיטת־סוכר, ו־אחר־כך רוצחת אותו בסכין כשהוא נאנק מן התענוג שבהקרבה־העצמית. כמוה כמהפיכה הרוסית או מילחמת־האזרחים בספרד, כל מה שהיא מבטיחה לקורבנותיה זהו מוות מתוק.

המיזבלה האנושית מחייה את ילדיה כדי ל־המחיש את המיזבלה האנושית, שהיא מקום־המיפגש היחידי בין המערב והמיזרח, נטל הבמאי את להקתו של אוטו מיהל, פסיכיאטר וינאי המרפא את חוליו על־ידי העלאת פסיכודראמות.

המלכה במיזוודה ראשה של מלכת היופי 1984 מבצבץ מן המיזוודה, כמו תינוק שיצא מבטן אמו, לאחר שהיא נארזת בה על־ידי כושי ענק היוצא ללמוד פילוסופיה בפריס. מלכת־היופי, שהיתה מוצר־הצריכה מיספר 1 של העולם הקאפיטאליסטי, הודחה ממעמדה אחרי שגילתה כי מר דולר, מלך משווקי החלב, מסוגל להשתמש באבר־המין המוזהב שלו להטלת מימיו בלבד.

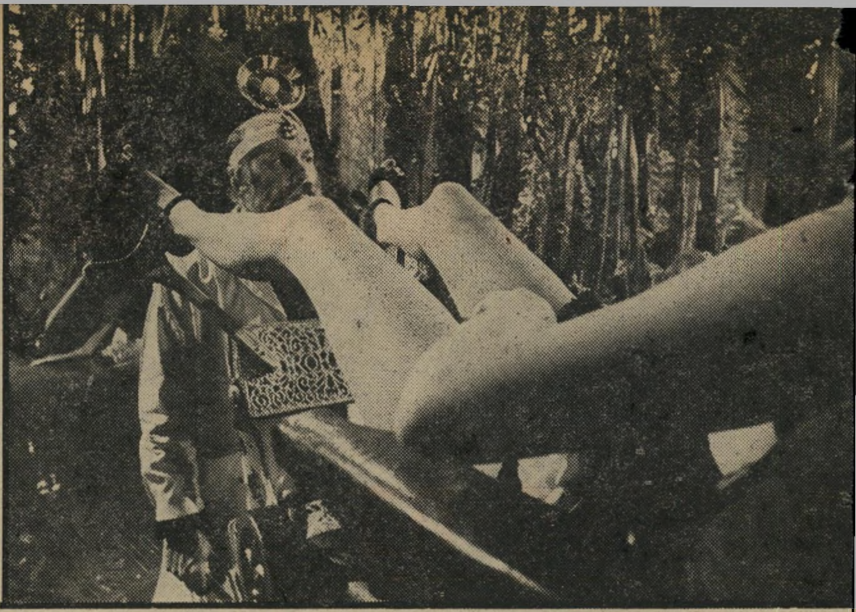

תחרות היופי מלכת־היופי 1984 נבחרת על־ידי דוקטור מיטלפינגר (אצבע אמצעית) בבדיקה גינקולוגית. הנערה בעלת האבר היפה ביותר זוכה בפרס — שהוא מר דולר, בנה של מלכת חגורות הצניעות ומלך משווקי החלב. טכס־הבחירה משודר בטלוויזיה, ושם ללעג את מינהגי העולם המערבי כולו.

הפרדת המתעלסים מלכת־היופי, שניסשה במיגדל־אייפל, מקבלת את מבוקשה — הזדווגות עם ה„גבר" המשגע של העולם המערבי, כוכב־זמר ספרדי. אלא שהמגע חזק כל־כך עד שאי־אפשר להפריד בין השניים. נזירות מלוות אותם אל שולחן במיטבח ושם מפרידים בין השניים.

תיו בעוגיות מתובלות **ברעל או בקצפת** ספוגת שיברי־זכוכית.

בחזרה מפח־הזבל. נקודת־המיפגש היחידה בין המערב למיזרח היא במיזבלה האנושית שהוזכרה קודם. להמחשתה, נטל מאקאבייב את להקתו של אוטו מיהל, ויינאי מוזר המטפל באנשים מופרעים על־ידי העלאת פסיכודראמות שבהן הוא מבקש מהם להשתחרר מכל המעצורים שהוכתבו להם מאז ילדותם, ויותר מכל, מן המעצורים האנאליים, אלה הכופים על האדם זלילה והרקת־מעיים בתנאים מוכתבים מראש.

כפי שעשה מאקאבייב בסצינה זו במקור, היו בה מרכיבים שהעמידו את הזלילה הגדולה בצל, ומידת ההתפרקות של חניכי מיהל הגיעה לידי־כך, שאפילו צופי־קולנוע קשוחים ולמודי־ניסיון הזדעזעו למראה אנשים המרוקנים קיבתם לתוך הצלחות שמהן הם אוכלים, מטילים מימיהם על השולחן, משליכים אחר־כך את הצואה זה בזה, ונמרחים בה מכף־רגל ועד ראש. משום מה, מרבית הסצינה הזאת לא הגיעה לישראל (אולי בגלל הצנזורה, ואולי בגלל המפיץ הצרפתי שהתחשב בריגשות הקהל).

כל זה מתרכז בקטע אחד, שבו מחזירים חברי להקת מיהל אחד מחבריהם לשלב הינקות, כאשר הם לוחצים על ביטנו עד שהיא מתרוקנת מכל תוכן (ההתרוקנות אינה מוצגת), אחר־כך שוטפים אותו מן הצואה המרוחה עליו, מגפפים אותו כאילו היה תינוק בן־יומו, עד שהוא מנפנף ברגליו ומטיל מימיו קבל עם־ועדה, ולבסוף מפדרים אותו היטב. סוף הסצינה הוא ריקוד משותף של כל חברי הלהקה, העירומים כביום־היוולדם.

לכל אורך הסצינה הזאת, צריכה מלכת־היופי הקנדית, שהושלכה לפח־הזבל, להתנהג כצמח חי ורק בסופו, במקביל לריקוד, היא קמה לתחייה כשהיא מלטפת את אבר־המין של אחד הנוכחים (גם קטע זה הוצא מן הסרט, כנראה בעיקבות המישפט שעשתה הכוכבת לבמאי ולמפיקים).

ילדים בשקיות פלסטיק. כל זה צריך להביע, לדיברי מאקאבייב, את הצורך הדחוף בחינוך־מחדש של האנושות כולה — ליתר דיוק, של הפסולת האנושית שכולנו משולים לה, חינוך האמור בראש־וראשונה לכפור בכל מה שהיה קודם, בין אם מדובר בשמרנות קומוניסטית או בצידקנות קאפיטאליסטית.

ואם לאו ? אם לאו, עתידנו שניחנק בתוך המתיקות המדומה שמסביבנו. בסצינת־סיום מתפלשת מלכת־היופי עירומה בתוך מימרח שוקולד ונחנקת בתוכו ; הילדים שנפלו קורבן למהפיכה, מוטלים בשקיות־פלאסטיק על חוף תעלה, וברקע נשמעת שירת־אבל.

יחסית למיסתרי האורגניזם, כמות החומר התיעודי כאן מעטה יותר. רק שני קטעים משמשים את מאקאבייב : אחד, מארכיון־הסרטים הנאצי, מנציח את הצבא הגרמני שעה שהוא מגיע לעיר קאטין הפולנית, ומגלה בה את עיקבות הרצח ההמוני שערכו הסובייטים ב־20 אלף קצינים פולניים שנחשדו כאויביהם. הנאצים הפיצו בזמנו סרט זה כמחווה מתחסד, להראות לעולם מי הם הרוצחים האמיתיים, והרוסים חורקים עד היום שיניים כשמזכירים להם טבח אכזרי זה. מוטיב־מוות זה (המלווה באותה שירת־אבל שהוזכרה) נקשר אצל מאקאבייב עם החניקה בתוך השוקולד, עם הילדים המתים שעל החוף ועם יעדי המהפיכה. „עלינו לשאוף לבלתי אפשרי," צועק באקונין באמבטיה, ועל המסך חולפות הגוויות הרקובות של קאטין.

הקטע התיעודי השני, הקצר יותר, שייך לשילהי הנאציזם, כאשר רופא גרמני הדגים בפני המצלמה התעמלות מייוחדת לתינוקות, אותה מלווה מאקאבייב בלעג, בהימנון לחדווה מתוך התשיעית של בטהובן — שילוב אכזרי של הנשגב ביותר שיצר האדם עם תעשייה אנושית של גזע עליון, על כל המשתמע מכך.

האימפוטנט וההרס העצמי. מאקאבייב אינו פוסח על דבר : הקאפיטאליזם האימפוטנט ; הכושי הנארקיסיסט ; המהפיכה האוכלת בניה ; האנארכיסט העובד את פולחן ההרס־העצמי. חברת־הצריכה שמשליכה מיצרכים ואנשים לפח אחרי השימוש ; שקיעה בתוך סוכר שאינו יכול להשכיח את הטעם המר של העבר (בסצינה נהדרת שותים אנה פלאנטה ובאקונין קפה, כשהם עירומים, בתוך מיטת הסוכר שלהם) ; שירי־המהפיכה המהדהדים באוזניים ומארכס, בחרטום הספינה של הנשארים־בחיים, אשר מזיל בסוף הסרט דימעת־פלסטיק מעינו.

הכל נמצא בתוך האליגוריה המורכבת הזאת, ומאקאבייב מדגיש שזוהי אליגוריה כאשר, בצילום האחרון, קמים הילדים המתים לתחייה מתוך שקיות־הפלסטיק והצילום, שהיה לרגע שחור־לבן, חוזר להיות צבעוני. הכל — כך שאיש אינו יכול לשבוע מזה נחת : לא השמאל ולא הימין, לא המשכילים הנתקפים בחילה למראה סצינות מסויימות ולא פשוטי העם, שפיהם פעור לשמע ההתנצחות האידיאולוגית הדורשת מהם הכנה מוקדמת ; לא הקולנוענים המרשבעים, שרוגזים על הזילזול בכל החוקים המקודשים בעיניהם, ולא המוחים המושבעים, הכועסים על מאקאבייב על שאינו מצטרף לשום מחנה מוגדר.

אולם מאקאבייב גדול וחזק מכולם. הוא אחד הבודדים המסוגלים להשתמש בקולנוע בחופשיות גמורה, להפוך אותו הצגה מרהיבה ומרתקת, ועם זאת לא להניח להצגה לעולם להיות מטרה בפני עצמה, אלא אמצעי בילבד להבעת השקפת־העולם של היוצר. והשקפת־עולם זו ראוייה בהחלט לצפייה מרוכזת.

סנדק נלוכסן־עיניים

חוב של כבוד (לימור, תל־אביב, ארצות־הברית) — נוסטאלגיית־הפשע עולה על גדותיה בסרט זה של סידני פולאק, כשה„יאקוזה", מעין איש־מאפייה יפאני, החי ומתנהג לפי מערכות־חוקים ומסורות חמורים בני מאות בשנים, תופס את מקום הסנדקים למיניהם, מן הסרטים המערביים.

מול „יאקוזה" כזה, אצילי וקשה־עורף, ניצב בלש־פרטי אמריקאי בדימוס ושניהם נלחמים, זה בצד זה, נגד כוחות הרשע, שאינם מכירים עוד בגבולות וכורתים בריתות מעבר לימים ולארצות. העימות כאן כפול, בין המערב למיזרח, ובין המסורת לחוסר־ערכים. שני העימותים גם־יחד נפתרים באורח מביך במקצת, כאשר המערב והמיזרח אינם יכולים להיפגש, אלא לכל היותר להעריך זה את זה, ואילו ניצחון המסורת על חוסר הערכים הוא זמני בילבד, כי שני הנציגים של הגבורה בנוסח הישן — רוברט מיצ'ם האמריקאי, וטאקאקורה קן היפאני (כוכב מפורסם מאד בסרטי היאקוזה הרבים המופקים בארץ השמש העולה), נראים מאוחדים יחדיו בתחושת העייפות, החידלון והתבדידות, בתוך מציאות שבה הם סובבים כמצבות חיות של עולם אחר, שאיננו עוד.

הנימה הנוסטאלגית הזו, שבה ספוג הסרט כולו, מזכירה לא־מעט את הגעגועים לאבירות המאפיה של תחילת המאה בשני חלקי הסנדק, געגועים שמוסריותם מוטלת בספק. בנוסף, פולאק, במיקרה זה, רחוק מקופולה. ראשית, הוא מבזבז כשליש הסרט כדי למקם את דמויותיו ולפרוס את היחסים שקשרו ביניהן בעבר ; שנית, הוא משתמש בהרכבות של תמונות הנמסות זו בזו בהגזמה רבה, לשם יצירת אווירה מלנכולית ; שלישית, הוא מנסה להדגיש בכל מאודו את הפער שבין המיזרח למערב, אבל לשם כך הוא מסתפק בפרטים שיטחיים ופחות מדי משמעותיים.

למזלו, שני שחקניו הראשיים ניחנו באישיות קולנועית חזקה, המסוגלת להאפיל על הליקויים סביבם, ולרתק למרות מיגבלות התסריט והבימוי.

רוברט מיצ'ם: מצבות חיות

תדריך

חובה לראות:

תל־אביב: זהות גנובה, אהבה ומילחמה, בושם נשים, רולרבול, אמריקאי בפריס.

חיפה: תמונות מחיי־נישואין, הקשר הצרפתי מס' 2.

ירושלים: האנגליה הרומנטית, שוער־הלילה, אהבה ומילחמה.

תל אביב:

★★★★ **זהות גנובה** (פאר, איטליה) — כתב־טלוויזיה שואל זהותו של סוחר־נשק, ומנסה להיכנס לתוך נעליו וחייו של האיש. סרט מרתק על תיסכולי המשכיל המודרני, המנסה להפוך ממשקיף מן הצד דמות פעילה, ואינו יכול. עם ג'ק ניקולסון ומריה שניידר.

★★★ **בושם נשים** (מוגרבי, איטליה) — ויטוריו גאסמן מדגים משחק מזהיר, כסרן עיוור תוקפני, ארוגנטי ומלא תחבולות, המנסה לפצות עצמו על אובדן הראייה, בכל האמצעים הנתונים בידיו. הבמאי: דינו ריד.

★★★ **אהבה ומילחמה** (גת, ארצות־הברית) — וודי אלן משתמש בסיפרות הרומנטית הרוסית של המאה שעברה, כקולב לתליית המצאותיו המטורפות, כאשר הוא קושר בחבילה מצחיקה אחת את דוסטוייבסקי, טולסטוי, ברגמן ואייזנשטיין.

העולם הזה

בת המיליונר
היהודי
מגרמניה
מאשימה:

„קק"ל גזלה ממני
ירושת המיליונים!"